

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 200
fax: +382 20 446 215

PREDLOG

**AKCIONI PLAN ZA ISPUNJAVANJE ZAVRŠNIH MJERILA U
POGLAVLJU 27 - ŽIVOTNA SREDINA I KLIMATSKE PROMJENE**

Februar 2021. godine

SKRAĆENICE:

AZPŽS	Agencija za zaštitu prirode i životne sredine	MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
CETI	Centar za ekotoksikološka ispitivanja	MZ	Ministarstvo zdravlja
DEU	Delegacija Evropske unije	PCB	Polihlorovani bifenili
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj	PM	Prirodnjački muzej
EPPA	Projekat „Program za pridruživanje EU za životnu sredinu“	PMF	Prirodno-matematički fakultet
IBM	Institut za biologiju mora	SB	Svjetska banka
IJZCG	Institut za javno zdravlje Crne Gore	SZO	Svjetska zdravstvena organizacija
IPA	Instrument za pretpristupnu pomoć	UBHVF	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove
JLS	Jedinice lokalne samouprave	UC	Uprava carina
JPMD	Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom	UCG	Univerzitet Crne Gore
JPNP	Javno preduzeće Nacionalni parkovi Crne Gore	UIP	Uprava za inspekcijske poslove
KEI	Kancelarija za evropske integracije	UNDP	Program Ujedinjenih nacija za razvoj
MFSS	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja	UP	Uprava policije
MJUDDM	Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija	UPS	Uprava pomorske sigurnosti
MPLJMP	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava	UzV	Uprava za vode
MEPPU	Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma	UŠ	Uprava za šume
MER	Ministarstvo ekonomskog razvoja	ZHMS	Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	WBIF	Zapadnobalkanski investicioni okvir
MKI	Ministarstvo kapitalnih investicija		

UVOD

Pregovaračko poglavlje 27 – *Životna sredina i klimatske promjene* (Poglavlje 27) otvoreno je na Međuvladinoj konferenciji koja je održana 10. decembra 2018. u Briselu.

Zajedničkom pozicijom EU za Poglavlje 27 definisano je sljedećih **8 završnih mjerila** koje je Crna Gora u obavezi da ispuni kako bi dostigla internu spremnost za zatvaranje poglavlja u narednom periodu:

- 1) Crna Gora nastavlja da se usklađuje sa **horizontalnim direktivama** i pokazuje da će u potpunosti biti spremna osigurati njihovo djelotvorno sprovođenje i primjenu na dan pristupanja;
- 2) Što se tiče **kvaliteta vazduha**, Crna Gora se u potpunosti usklađuje sa revidovanom Direktivom o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađujućih materija (Direktiva NEC 2016/2284/EU). Crna Gora predstavlja analizu troškovno efikasne strategije kontrole emisija za 2020. i 2030, koja će poslužiti kao osnova za konačni sporazum između EU i Crne Gore o njenim obavezama smanjenja prema NEC direktivi. Crna Gora godišnje izvještava o svojim emisijama u skladu sa Direktivom i Konvencijom o prekograničnom zagađenju vazduha na velikim udaljenostima i razvija nacionalni program za kontrolu zagađenosti vazduha. Osim toga, Crna Gora unapređuje pripremu za implementaciju pravne tekovine EU u ovoj oblasti redovnim preduzimanjem mjera za smanjenje zagađenja vazduha u Crnoj Gori, posebno u područjima gdje su prekoračene granične vrijednosti EU za kvalitet vazduha, te razvijanjem ili ažuriranjem planova za kvalitet vazduha, kako je predviđeno Direktivom o kvalitetu vazduha i čistijem vazduhu u Evropi (Direktiva 2008/50/EC).
- 3) Crna Gora odlučuje o svom sistemu **upravljanja otpadom** i posvećuje adekvatna sredstva za investicije u infrastrukturu, u skladu sa relevantnim propisima EU, uključujući hijerarhiju otpada. Crna Gora uspostavlja programe prevencije otpada, priprema planove upravljanja otpadom (WMP) i usvaja mjere za odvojeno sakupljanje otpada za papir, metal, plastiku i staklo.
- 4) Crna Gora ostvaruje značajan napredak u pogledu usklađivanja sa pravnom tekovinom u sektoru **voda**, uključujući zakonodavstvo o vodi za piće i Direktivu 2008/56/EC kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice u oblasti politike zaštite morske sredine. Crna Gora imenuje nadležne organe za vodu za piće i razvija planove upravljanja rječnim slivovima za svaki riječni sliv, koji se u potpunosti nalazi na njenoj teritoriji, uključujući dijelove međunarodnih područja rječnog sliva koji pripadaju njenoj teritoriji.
- 5) U oblasti **zaštite prirode**, Crna Gora dostavlja Komisiji Liste predloženih lokacija Natura 2000, koja u dovoljnoj mjeri pokrivaju tipove staništa i vrste u skladu sa zahtjevima Direktive o pticama i Direktive o staništima. Crna Gora pokazuje sposobnost upravljanja mrežom Natura 2000, uključujući davanje odgovarajućeg statusa zaštite Ulcinjskoj solani i efikasno sprovođenje neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja statusa njene zaštite.
- 6) Crna Gora nastavlja usklađivanje sa pravnom tekovinom EU u sektoru: **hemikalija, buke i civilne zaštite**, i pokazuje da će u potpunosti biti spremna osigurati primjenu i sprovođenje zahtjeva EU danom pristupanja.

- 7) Što se tiče **klimatskih promjena**, Crna Gora nastavlja svoje usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, posebno usvajanjem zakona o funkcionisanju Evropskog sistema trgovanja emisijama (EU ETS), u skladu sa EU ETS Direktivom 2003/87/EZ i njenim uzastopnim amandmanima. Crna Gora se dalje usklađuje sa relevantnim podzakonskim aktima o monitoringu i izvještavanju, akreditaciji i verifikaciji, registru Unije, besplatnoj dodjeli i aukciji. Crna Gora osigurava da postoji odgovarajući okvir za implementaciju EU ETS-a u cijelosti u pogledu praćenja, izvještavanja i provjere emisija gasova s efektom staklene bašte.
- 8) Crna Gora, u skladu sa Akcionim planom za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU o životnoj sredini i klimatskim promjenama, značajno **povećava kapacitete upravnih tijela na svim nivoima**, uključujući inspeksijske službe, dodatno poboljšava koordinaciju rada i pokazuje da su sve odgovarajuće administrativne strukture i adekvatne obuke realizovane dovoljno ranije prije pristupanja kako bi se omogućila implementacija i sprovođenje pravne tekovine u svim sektorima ovog poglavlja.

Zajedničkom pozicijom konstatovani su sljedeći **zahtjevi Crne Gore za prelaznim periodima**:

- 1) EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim razdobljem do 31. decembra 2027. za puno sprovođenje člana 13 stav 1 Direktive 2008/50/EZ o kvalitetu vazduha i čistijem vazduhu za Evropu, u dijelu koji se tiče primjene graničnih vrijednosti za suspendovane čestice PM10 za sjevernu kritičnu zonu kvaliteta vazduha i južnu kritičnu zonu;
- 2) Do 31. decembra 2030. u pogledu člana 11 stav 2 Okvirne Direktive 2008/98/EZ o otpadu. U tom periodu, Crna Gora namjerava da sprovede Direktivu kako slijedi:
 - i. Pripreme za ponovnu upotrebu i recikliranje otpadnih materijala, kao što su papir, metal, plastika i staklo treba da se povećaju na najmanje 50 % cjelokupne težine;
 - ii. Pripreme za ponovnu upotrebu, reciklažu i druge načine ponovnog korišćenja materijala i neopasnog građevinskog otpada treba da se povećaju na najmanje 70% mase otpada.
- 3) Do 31. decembra 2033. u pogledu člana 5 stav 2 tač. a, b, i c Direktive 1999/31/EZ o deponijama. U ovom periodu, Crna Gora namjerava da postepeno smanji količinu komunalnog otpada koji se odlaže na postojeća neuređena odlagališta kako slijedi:
 - i. Do 31. decembra 2025, udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na deponije biće smanjen na 75% ukupne količine (po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog 2010.– s najvećom godišnjom količinom od 109,500t;
 - ii. Do 31. decembra 2029, biće smanjen na 50% – s najvećom godišnjom količinom od 73.000t;
 - iii. Do 31. decembra 2033, biće smanjen na 35% – s najvećom godišnjom količinom od 36.500t.
- 4) Do 31. decembra 2030. u pogledu člana 6 stav 1 Direktive 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu. U ovom periodu, Crna Gora namjerava da preduzme neophodne mjere da bi ispunila ciljeve kojima je obuhvaćena cijela njena teritorija kako slijedi:
 - i. Ponovo će se iskoristiti najmanje 50% i najviše 65% mase ambalažnog otpada;
 - ii. U okviru ovog opšteg cilja, recikliraće se najmanje 25% mase i najviše 45% mase svih ambalažnih materijala sadržanih u ambalažnom otpadu, pri čemu je udio mase svakog ambalažnog materijala najmanje 15%.

- 5) Do 31. decembra 2027. u pogledu člana 7 stav 1 Direktive 2012/19/EU o otpadnoj električnoj i elektronskoj opremi. U ovom periodu, Crna Gora namjerava da primijeni načelo odgovornosti proizvođača i dostigne najmanje godišnje stope prikupljanja kako slijedi:
 - i. Od 2024. najmanja godišnja stopa prikupljanja biće 45%, izračunato na osnovu ukupne mase prikupljenog OEEO, u skladu s čl. 5 i 6 Direktive 2012/19/EU u datoj godini u Crnoj Gori, izraženo u procentima prosječne mase električne i elektronske opreme stavljene u promet u Crnoj Gori u prethodne tri godine;
 - ii. Od 2027. najmanja godišnja stopa prikupljanja biće 65% prosječne mase električne i elektronske opreme stavljene u promet u prethodne tri godine, ili 85% OEEO generisanog u Crnoj Gori.
- 6) Do 31. decembra 2027. u pogledu člana 10 stav 1 Direktive 2006/66/EZ o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima. U ovom periodu, Crna Gora namjerava da dostigne najmanje godišnje stope prikupljanja kako slijedi:
 - i. Crna Gora će prvi put obračunati stopu prikupljanja do 2024. godine;
 - ii. Crna Gora će dostići sljedeće najmanje stope prikupljanja: 25% do 31. decembra 2023. godine i 45% do 31. decembra 2027.
- 7) Do 31. decembra 2025. godine u pogledu člana 3 Direktive 96/59/EZ o odlaganju polihlorovanih bifenila (PCB) i polihlorovanih terfenila (PCT). Popis PCB biće završen tokom 2018, dok će se dekontaminacija opreme raditi od 2019.
- 8) EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim periodom do 31. decembra 2035. za potpunu primjenu člana 4.4. Direktive 2000/60/EZ kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice na području politike voda (Okvirne direktive o vodama-ODV), do primjene Direktive Savjeta 91/271/EEZ o komunalnim otpadnim vodama, za postizanje dobrog statusa voda, do 31. XII 2035.
- 9) EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim razdobljem do 31. decembra 2024. u pogledu poglavlja IV i Aneksa Direktive 2007/60/ EZ (Direktiva o poplavama), kada je u pitanju izrada planova za upravljanje rizikom od poplava.
- 10) EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim razdobljem do 31. XII 2035. u pogledu članova 3, 4, 5, 6 i 7 Direktive 91/271/EEZ o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda, koji se odnose na rokove za izgradnju sistema za prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda.
- 11) EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim razdobljem do 1. januara 2030. za potpuno sprovođenje Poglavlja II (integrisano sprečavanje i kontrola zagađivanja životne sredine) i Poglavlja V (isparljiva organska jedinjenja) Direktive 2010/75/EU.

Iako će se o navedenim prelaznim periodima konačan stav zauzeti tokom daljeg toka pregovora između Crne Gore i Evropske unije, isti su bili polazište prilikom strateškog planiranja obaveza u Poglavlju 27.

Radna grupa za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine EU koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene (u daljem tekstu: Radna grupa za Poglavlje 27) je tokom 2019. detaljno

analizirala zahtjeve EU u okviru svih **10 oblasti** koje su obuhvaćene ovim poglavljem¹ i pripremila Akcioni plan za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 - Životna sredina i klimatske promjene koji definiše jasne korake u pogledu:

- aktivnosti koje je potrebno preduzeti kako bi se realizovale obaveze definisane završnim mjerilima, odnosno tekstom Zajedničke pozicije EU za Poglavlje 27;
- načina realizacije definisanih aktivnosti;
- nadležnih institucija koje su odgovorne za realizaciju definisanih obaveza;
- roka do kojeg je potrebno realizovati aktivnosti, i
- izvora finansiranja sa procjenom potrebnih sredstava za realizaciju definisanih aktivnosti (gdje je to bilo moguće precizno identifikovati).

Realizacijom aktivnosti definisanih u ovom Akcionom planu ispuniće se sve obaveze koje je EU definisala u Poglavlju 27 kako završnim mjerilima, tako i tekstom Zajedničke pozicije EU za Poglavlje 27. Akcionim planom su, takođe, definisane i aktivnosti koje je potrebno preduzeti kako bi se realizovale i preostale obaveze iz Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena odnosno Akcionog plana Strategije (početno mjerilo), koja je istekla i odnosila na period jul 2016-jul 2020², odnosno obaveze koje proističu iz Pregovaračke pozicije za poglavlje 27 koju je Vlada Crne Gore usvojila u februaru 2018.

Akcioni plan definiše ukupno 251 obaveza, koje su podijeljene na sljedeći način:

- **horizontalno zakonodavstvo: 17,**
- **kvalitet vazduha: 19,**
- **upravljanje otpadom: 37,**
- **kvalitet voda: 33,**
- **zaštita prirode 71: (od čega 19 u okviru AP za upravljanje Ulcinjskom Solanom),**
- **industrijsko zagađenje: 15,**
- **hemikalije: 27,**

¹ Horizontalno zakonodavstvo, kvalitet vazduha, upravljanje otpadom, kvalitet voda, zaštita prirode, industrijsko zagađenje, hemikalije, buka, civilna zaštita i klimatske promjene.

² Prema Završnom izvještaju o realizaciji Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020. ukupan stepen realizacije obaveza za period 2016-2020 je 80,35%. Ovaj procenat smatra se uspješnim, posebno imajući u vidu da je od preostalih 68 nerealizovanih obaveza čak 14 vezano za donošenje novog Zakona o upravljanju otpadom i Zakona o homologaciji vozila. Takođe, većina preostalih obaveza koje su evidentirane kao nerealizovane nijesu u cjelosti nerealizovane, jer su tokom izvještajnog perioda odrađene brojne aktivnosti u dijelu njihove realizacije. Stepenn reallizacije horizontalnih obaveza je 100%, dok su oblasti sa stepenom realizacije iznad 90% Hemikalije, Kvalitet vazduha i Industrijsko zagađenje.

- **buka: 12,**
- **civilna zaštita: 9 i**
- **klimatske promjene 11.**

Za realizaciju navedenih obaveza nadležno je **25 institucija**, i to: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo kapitalnih investicija, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Kancelarija za evropske integracije, Uprava pomorske sigurnosti, Uprava za vode, Uprava za inspekcijske poslove, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Uprava carina, Uprava za ugljovodonike, Uprava za šume, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, Zavod za geološka istraživanja, Institut za javno zdravlje Crne Gore, Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom, Javno preduzeće za nacionalne parkove, Centar za ekotoksikološka ispitivanja, Centar za obuku sudija, Prirodnjački muzej i Udruženje za unapređenje vodosnabdijevanja, tretman i odvođenje otpadnih voda Crne Gore. Nadležnosti imaju i: Skupština Crne Gore, Državno i osnovno tužilaštvo, kao i svih 24 jedinica lokalne samouprave. Prepoznati nosioci aktivnosti su i: Univerzitet Crne Gore, Institut za biologiju mora, ali i upravljači zaštićenih područja, lokalna preduzeća za vodovod i kanalizaciju, operateri industrijskih postrojenja i organizacije civilnog društva.

Ovako definisan Akcioni plan predstavlja ključni strateški dokument za planiranje i sprovođenje obaveza u okviru Poglavlja 27, čijom realizacijom će se dostići interna spremnost za zatvaranje pregovora u ovom Poglavlju.

Kako bi se osigurala blagovremena i kompletna realizacija obaveza u skladu sa definisanim nadležnostima i rokovima, **realizacija Akcionog plana pratiće se na redovnim sastancima Radne grupe za Poglavlje 27. Izvještaj o realizaciji** Akcionog plana biće pripreman na polugodišnjem nivou i dostavljan Vladi na upoznavanje i usvajanje. Isti izvještaj će biti preveden na engleski jezik, kako bi se pravovremene informacije dostavljale Evropskoj komisiji, te da bi postojala stalna informisanost nadležnih tijela Evropske komisije, naročito u susret održavanju redovnih godišnjih sastanaka Pododbora za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalni razvoj i Odbora za stabilizaciju i pridruživanje. Izvještaj o realizaciji Akcionog plana će se pripremati u koordinaciji Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma kao krovne institucije za Poglavlje 27, odnosno organizacione jedinice u ministarstvu nadležne za pitanja EU integracija i Radne grupe za Poglavlje 27, koordinatora za 10 podoblasti u okviru Poglavlja 27 i sekretara/kontakt osobe za Poglavlje 27 u Kancelariji za evropske integracije.

Konačno, veoma važne su aktivnosti koje će se realizovati u kontekstu ispunjenja obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan koja odslikava obaveze iz Evropskog zelenog sporazuma, usvojenog od strane Evropske komisije u decembru 2019. S tim u vezi, ovaj Akcioni plan prepoznaje ključne aktivnosti iz Mape puta (Priloga uz Evropski zeleni sporazum), u oblastima koji pripadaju Poglavlju 27.

Finansijski aspekt realizacije planiranih obaveza u cilju ispunjenja završnih mjerila biće detaljno analiziran i predstavljen kroz zaseban dokument, što je ujedno i prepoznato kao obaveza ovim dokumentom.

1. HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO

Završno mjerilo 1	Crna Gora nastavlja da se usklađuje s horizontalnim direktivama i pokazuje da će biti u potpunosti spremna da osigura njihovu efektivnu primjenu i sprovođenje na dan pristupanja.				
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju rad koji je Crna Gora obavila na daljem usklađivanju svog zakonodavstva s pravnom tekovinom u ovom sektoru, uključujući s direktivama koje se odnose na procjenu uticaja na životnu sredinu i stratešku procjenu uticaja (2011/92/EU izmijenjena Direktivom 2014/52/EU i Direktiva 2001/42/EZ) i Direktiva 2007/2/EZ INSPIRE				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikatori</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
1.1. Jačanje kapaciteta na državnom i lokalnom nivou za primjenu EIA i SEA	Službenici zaduženi za primjenu SEA i EIA, kao i svi relevantni akteri, biće kontinuirano obučavani	MEPPU AZPŽS	Kontinuirano	Broj obučenih službenika na državnom i lokalnom nivou, nosilaca izrade SEA izvještaja i EIA elaborata, inspekcije, NVO sektora	€7.000 na godišnjem nivou iz budžeta MEPPU i drugih izvora
	Organizacija 4 radionice godišnje za izgradnju kadrova			Broj održanih radionica tokom godine	
	Kroz različite modele saradnje tražiće se način za angažovanje eksperata			Broj angažovanih eksperata	
1.2. Kreirati kontrolni mehanizam za provjeru ocjene kvaliteta odluke koju donosi Komisija za procjenu uticaja na životnu sredinu, odnosno nadležni organi	Razmotriti primjere dobre prakse i modele u zemljama članicama EU	MEPPU	2021.	Definisan dodatni model za provjeru ocjene kvaliteta odluke koju donosi Komisija za procjenu uticaja na životnu sredinu, tj. nadležni organi, u skladu s najboljom praksom EU	Nisu potrebna finansijska sredstva
Definirati adekvatan model provjere ocjene kvaliteta odluke koju donosi Komisija za procjenu uticaja na životnu sredinu, odnosno nadležni organi					

	Izrada Izvještaja na polugodišnjim nivou koji će sadržati statističke podatke vezano za broj izjavljenih/usvojenih žalbi		Od 2022. na polugodišnjem nivou	Broj izjavljenih žalbi	
				Broj postupaka vraćenih na ponovno odlučivanje	
1.3 Poboljšati koordinaciju između postupaka SEA i EIA, uključujući i ocjenu prihvatljivosti za potencijalna Natura 2000 područja i koncesiona akta i planove	Jačanje kapaciteta administrativnih kadrova iz drugih sektorskih politika (poljoprivreda, turizam, saobraćaj, energetika, šumarstvo, ribarstvo, lovstvo, itd.), u cilju pune integracije pitanja zaštite životne sredine u iste, prilikom izrade pojedinih programa i projekata, a posebno prilikom njihove realizacije, kao i kvalitetnog i adekvatnog sprovođenja zakonom propisanih postupaka	MEPPU u saradnji sa nadležnim Ministarstvima	Kontinuirano	Broj održanih radionica tokom godine	€10.000 na godišnjem nivou iz budžeta MEPPU i drugih izvora
				Broj obučeni službenika	
				Broj angažovanih eksperata	
II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju rad koji je Crna Gora obavila na daljem usklađivanju svog zakonodavstva s pravnom tekovinom u ovom sektoru, uključujući s direktivama koje se odnose na procjenu uticaja na životnu sredinu i stratešku procjenu uticaja (2011/92/EU izmijenjena Direktivom 2014/52/EU i Direktiva 2001/42/EZ) i Direktiva 2007/2/EZ INSPIRE.				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja

1.4. Obrazovati Savjet za infrastrukturu prostornih podataka	Shodno čl. 17 Zakona infrastrukturi prostornih podataka, radi praćenja i pružanja stručne pomoći za uspostavljanje, funkcionisanje i održavanje infrastrukture prostornih podataka Vlada će obrazovati Savjet za infrastrukturu prostornih podataka (sa mandatom od 4 godine)	Vlada (na predlog MEPPU)	2021.	Obrazovan Savjet za infrastrukturu prostornih podataka (predsjednik i 8 članova) Broj održanih sjednica Broj usvojenih i sprovedenih zaključaka, preporuka	€3.000 (budžet MEPPU) na godišnjem nivou
1.5. Formirati web stranicu posvećenu infrastrukturi prostornih podataka Crne Gore	Na web stranici MEPPU kreirati link za INSPIRE Definisati sadržaj INSPIRE web stranice Omogućiti pristup svim INSPIRE subjektima	MEPPU	IV kvartal 2021.	Kreirana web stranica posvećena infrastrukturi prostornih podataka Crne Gore Broj posjeta web stranici	€2.000 (budžet MEPPU)
1.6. Izraditi Registar infrastrukture prostornih podataka koji predstavlja Registar javnih institucija u skladu sa Zakonom o infrastrukturi prostornih podataka	Definisati subjekte Zakona o infrastrukturi prostornih podataka (osnovni podaci o instituciji, odgovorne osobe, itd.) Povezati subjekte Zakona s postojećim INSPIRE/IPP oblastima i učiniti javno dostupnim	MEPPU	IV kvartal 2021.	Izrađen Registar infrastrukture prostornih podataka Povezan Registar sa INSPIRE oblastima. Obezbijeđeno da je Registar javno dostupan	€10.000 (budžet MEPPU)

<p>1.7. Izraditi Pravilnik o izvještavanju i monitoringu i pristupu skupovima i uslugama (servisima) prostornih podataka od strane institucija i tijela Zajednice</p>	<p>Prenijeti Odluku Komisije (EU) 2019/1372 od 19.08.2019. o sprovođenju Direktive 2007/2/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu praćenja i izvještavanja (C(2019) 6026), kao i Uredbu Komisije (EU) br. 268/2010 od 29.03.2010. o sprovođenju Direktive 2007/2/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu pristupa skupovima i uslugama (servisima) prostornih podataka država članica od strane institucija i tijela Zajednice pod usklađenim uslovima (SL L 83, 30.3.2010, str. 8-9.)</p>	<p>MEPPU</p>	<p>Decembar 2021.</p>	<p>Pravilnik objavljen u Službenom listu</p>	<p>Nijesu potrebna finansijska sredstva</p>
<p>1.8. Formirati Katalog metapodataka (do potpunog uspostavljanja Geoportala)</p>	<p>Kreirati metapodatke u skladu sa INSPIRE</p> <p>Osigurati pronalaženje podataka i servisa kojima se može pristupiti s jednog mjesta</p> <p>Stvoriti tehničke predulove koji će osigurati izradu metapodatka</p> <p>Upisivanje u Katalog metapodataka IPP-a</p>	<p>MEPPU</p>	<p>2022.</p>	<p>Kreiran Katalog metapodataka</p>	<p>€40.000 (budžet MEPPU)</p>
<p>1.9. Organizovati obuke na temu jačanja kapaciteta vezano za primjenu Zakona o infrastrukturi prostornih podataka</p>	<p>Permanentno organizovati obuke u cilju stvaranja kadrova za potpunu primjenu INSPIRE direktive</p>	<p>MEPPU</p>	<p>2021-2022.</p>	<p>Broj održanih obuka</p> <p>Broj obučeni službenika za potpunu primjenu INSPIRE direktive</p>	<p>Na godišnjem nivou €5.000 (budžet MEPPU)</p>

1.10. Uspostavljanje Geoportala	Realizacija administrativnih (koordinirajuće) i tehničkih aktivnosti u skladu s DSIP-om za INSPIRE Direktivu	MEPPU	2025.	Uspostavljen funkcionalan i operativan Geoportal	Procjena potrebnih sredstava: €2.935.240 (inicijalni troškovi uspostavljanja za period 2020-2025.) + €626.660 (održavanje na godišnjem nivou) Dio novca biće potrebno izdvojiti iz drugih izvora, a dio iz Budžeta
III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU naglašava potrebu za daljim pripremama za djelotvorno sprovođenje i primjenu u pogledu krivičnih djela protiv životne sredine (Direktiva 2008/99/EZ) i odgovornosti (Direktiva 2004/35/EZ), kao i uspostavljanjem bilansa rezultata djelotvornog učešća i konsultacija s javnošću u procesima donošenja odluka				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
1.11. Organizovati treninge i obuke svih aktera krivično pravne zaštite	Svi relevantni akteri krivično pravne zaštite (nadležne inspekcije, sudstvo, državno tužilaštvo, organi uprave, itd.) zaduženi za primjenu Direktive o ekokriminalu, kao i Direktive o odgovornosti za štetu u životnoj sredini, biće kontinuirano obučavani.	MEPPU MP Centar za obuku sudija	Kontinuirano	Broj održanih obuka/radionica Broj obučanih sudija, inspektora, državnih tužilaca i	Na godišnjem nivou €10.000 (budžet MEPPU) TAIEX i drugi izvori finansiranja

	Planirane su po 4 radionice godišnje za izgradnju kadrova			državnih službenika	
	Kroz različite modele saradnje tražiće se način za angažovanje inostranih eksperata			Broj angažovanih eksperata	
1.12. Polugodišnje izvještavanje o sprovođenju Direktive o eko kriminalu i Direktive o odgovornosti za štetu u životnoj sredini, kroz bilans rezultata	Izrada polugodišnjih izvještaja za EK o bilansu rezultata u primjeni ove dvije Direktive	MEPPU/MP/ nadležne inspekcije/ AZPŽS Državno tužilaštvo i nadležni sudovi	Kontinuirano (II i IV kvartal)	Broj izvještaja upućenih EK za Direktive o eko kriminalu i Direktive o odgovornosti za štetu u životnoj sredini	Nisu potrebna finansijska sredstva
1.13. Kontinuirano jačati učešće i konsultacije s javnošću u procesima donošenja odluka u skladu sa relevantnim zakonima i podzakonskim aktima	Izrada Izvještaja, odnosno statistike na polugodišnjem nivou koja se odnosi na konsultacije i učešće javnosti u procesu donošenja odluka	MEPPU AZPŽS	Kontinuirano (II i IV kvartal)	Dostavljen Polugodišnji izvještaj EK koji sadrži sve podatke vezano za učešće i konsultacije s javnošću u procesima donošenja odluka	Nisu potrebna finansijska sredstva
1.14 Unaprijeđenje primjene Direktive o slobodnom pristupu informacijama	U slučaju pojačanog interesovanja zainteresovane javnosti, organizovati dodatnu diskusiju u formi okruglog stola, javne tribine	Nosilac izrade programa/projekta, organ koji je nadležan za davanje saglasnosti na Elaborate, kao i JLS	Ad hoc aktivnost (u slučaju pojačanog interesovanja javnosti za određeni plan/projekat)	Broj održanih dodatnih formi diskusije o određenom planu/projektu	Nisu potrebna finansijska sredstva

1.15 Procjena potrebnih finansijskih sredstava za realizaciju Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27-životna sredina i klimatske promjene	Izrada programskog zadatka za izbor konsultanta za izradu Analize finansijskih potreba za realizaciju Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 - Životna sredina i klimatske promjene	MEPPU	I kvartal 2021.	Izrađen ToR za izbor konsultanta za izradu Analize finansijskih potreba za realizaciju Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27	Sredstva u iznosu od €10.000 biće obezbijeđena kroz UNDP projekat „Jačanje kapaciteta za ubrzanje procesa pregovaranja sa EU“
	Izbor konsultanta za izradu Analize finansijskih potreba za realizaciju Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27		I kvartal 2021.	Izabran konsultant za izradu Analize finansijskih potreba za realizaciju Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27	
	Izrada Analize finansijskih potreba za realizaciju Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27		III kvartal 2021.	Urađena Analiza finansijskih potreba za realizaciju Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27	
IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU naglašava značaj obezbjeđivanja vjerodostojnog finansijskog planiranja za buduće sprovođenje pravne tekovine. EU poziva Crnu Goru da aktivno učestvuje u postojećim mrežama EU za sprovođenje zakonodavstva u oblasti životne sredine.				

<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikatori</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
1.16. Početak funkcionisanja Eko fonda	Sprovođenje aktivnosti predviđenih u Programu rada Eko fonda, koji je Vlada donijela u oktobru 2020.	Eko fond i ostali nadležni organi	2021.	Sprovedene aktivnosti predviđene u Programu rada Eko fonda za prvu godinu rada	€477,093.50 Budžet Crne Gore, sredstva eko-naknada, kredita, donacija i pomoći, instrumenata, programa i fondova Evropske unije, Ujedinjenih nacija i međunarodnih organizacija, stranih ulaganja namijenjenih zaštiti životne sredine i drugim izvora u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ³
1.17. Učešće u postojećim mrežama EU za sprovođenje zakonodavstva u oblasti životne sredine	Aktivno učešće na sastancima i doprinos u radu mreža EU u oblasti životne sredine (potrebna podrška Programa za pridruživanje EU za životnu sredinu (EPPA) projekta)	MEPPU i ostali nadležni organi	Kontinuirano	Broj sastanaka na kojima je CG prisustvovala Broj službenika uključenih u rad postojećih mreža EU	Redovno plaćanje kontribucija koje će biti planirane u okviru budžeta nadležnih organa u iznosu €10.000-15.000

³ Predviđena sredstva u iznosu od 477,093.50 eura odnose se na prvu godinu rada Eko fonda.

2. KVALITET VAZDUHA

Završno mjerilo 2	U pogledu kvaliteta vazduha, Crna Gora je u potpunosti ostvarila usklađenost sa revidiranom Direktivom o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađujućih materija (NEC Direktiva 2016/2284/ EU). Crna Gora podnosi analizu troškovno efikasnih strategija za kontrolu emisija za 2020. i 2030. godinu, što će poslužiti kao osnova za konačni sporazum između EU i Crne Gore o njenim obavezama za smanjenje emisija u skladu sa NEC Direktivom. Crna Gora izvještava na godišnjem nivou o svojim emisijama, u skladu sa Direktivom i Konvencijom o prekograničnom dalekosežnom zagađenju vazduha i razvija Nacionalni program za kontrolu zagađenja vazduha. Pored toga, Crna Gora unaprjeđuje pripreme za implementaciju acquis-ja u ovoj oblasti, redovnim preduzimanjem mjera za smanjenje nacionalnog zagađenja vazduha, posebno u područjima gdje su prekoračene granične vrijednosti EU za kvalitet vazduha i izradom ili ažuriranjem planova kvaliteta vazduha, kako je predviđeno Direktivom o kvalitetu ambijentalnog vazduha i čistijem vazduhu za Evropu (Direktiva 2008/50/EZ)				
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU konstatuje da je usklađivanje sa Direktivom o smanjenju nacionalnih emisija određenih zagađujućih materija u vazduh (NEC Direktiva 2016/2284/EU) i dalje na čekanju i podstiče Crnu Goru da to smatra prioritetom.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
2.1. Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vazduha da bi se utvrdio odgovarajući pravni osnov za podzakonske akte kojima će se transponovati Direktiva 2016/2284/EU	Priprema Nacrta zakona Komunikacija sa EK Usvajanje Predloga Zakona od strane Vlade Donošenje Zakona od strane Skupštine	MEPPU	III kvartal 2023.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vazduha objavljen u Službenom listu	€5.000 (sredstva će biti obezbijeđena u budžetu MEPPU za 2023.)
2.2. Donošenje Pravilnika o inventaru	Priprema Predloga pravilnika Objavljivanje Pravilnika u Sl. listu	MEPPU	IV kvartal 2024.	Pravilnik objavljen u Službenom listu	€2.000 (sredstva će biti obezbijeđena u budžetu MEPPU za 2025.)

2.3. Donošenje Pravilnika o Programu kontrole zagađivanja vazduha	Priprema Predloga pravilnika	MEPPU	IV kvartal 2024.	Pravilnik objavljen u Službenom listu	€2.000 (sredstva će biti obezbijedena u budžetu MEPPU za 2025.)
	Objavljivanje Pravilnika u Sl. listu				
2.4. Donošenje Pravilnika o praćenju uticaja na ekosisteme	Priprema Predloga pravilnika	MEPPU	IV kvartal 2024.	Pravilnik objavljen u Službenom listu	€5.000 (sredstva će biti obezbijedena u budžetu MEPPU za 2023.)
	Obezbjeđenje ekspertske pomoći putem TAIEEX instrumenta				
	Objavljivanje Pravilnika u Službenom listu				
2.5. Donošenje Uredbe o maksimalnim nacionalnim emisijama	Priprema Predloga Uredbe	MEPPU	Aktivnost će se realizovati nakon konačnog sporazuma EU i Crne Gore o obavezama smanjenja emisija	Uredba o maksimalnim nacionalnim emisijama objavljena u Službenom listu	€5.000 (sredstva će biti obezbijedena u budžetu MEPPU za godinu koja bude predviđena za realizaciju aktivnosti)
	Komunikacija sa EK				
	Usvajanje Uredbe od strane Vlade				
	Objavljivanje Uredbe u Službenom listu				
II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	Kao dio usklađivanja sa NEC Direktivom, od Crne Gore se traži da predstavi ažuriranu analizu troškovno efikasne strategije za kontrolu emisija za period 2020-2030. na osnovu koje se za Crnu Goru utvrđuju adekvatne obaveze smanjenja emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom. Ova Analiza bi, takođe, trebalo da posluži za izradu nacionalnog programa za kontrolu zagađenja vazduha koji Crna Gora planira za 2019. godinu, određujući smjer djelovanja ka smanjenju emisija za period 2020-2030. godina.				
	EU poziva Crnu Goru da pruži detaljne informacije o zonama kvaliteta vazduha na sjeveru i jugu, trenutnom nivou PM10 i oksida azota u vazduhu za sve aglomeracije, uključujući i finansijske informacije sa izvorima finansiranja.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>

2.6. Izrada Programa mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom	<p>Nacrt programa mjera je izrađen kroz projekat "Upravljanje životnom sredinom zasnovano na dokazima, uz podršku sprovođenju Agende 2030 u Jugoistočnoj Evropi" koji sprovodi Ekonomska komisija za Evropu Ujedinjenih nacija (UNECE) u saradnji sa MEPPU.</p>	MEPPU	I kvartal 2021.	<p>Pripremljen Program mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom</p>	<p>€13.000 (obezbijeđena od strane UNECE)</p>
	<p>Dostavljanje Programa mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom EK</p>			<p>Dostavljen Program EK (Nacrt je prošao preliminarnu analizu eksperata EPPA projekta i dobio pozitivne ocjene)</p>	
	<p>Donošenje Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. (čiji je sastavni dio Program mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom)</p>	Vlada Crne Gore	II kvartal 2021.	<p>Donijeta Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029.</p>	
2.7. Izrada procjene troškova za sprovođenje mjera utvrđenih Programom mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom	<p>Procjena troškova sprovođenja mjera utvrđenih Nacrtom programa mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom je izrađena kroz projekat "Upravljanje životnom sredinom zasnovano na dokazima, uz podršku sprovođenju Agende 2030 u Jugoistočnoj Evropi" koji sprovodi UNECE u saradnji sa</p>	MEPPU	I kvartal 2021.	<p>Pripremljen Programa mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom</p> <p>Urađena procjena troškova za sprovođenje mjera</p>	<p>€5.500 (obezbijeđena od strane UNECE)</p>

	MEPPU, i sastavni je dio Programa mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom			utvrđenih Programom	
2.8. Dostavljanje detaljnih informacija o zonama kvaliteta vazduha na sjeveru i jugu, trenutnom nivou PM10 i oksida azota u vazduhu za sve aglomeracije, uključujući i finansijske informacije sa izvorima finansiranja.	Program mjera koji je izrađen kroz projekat "Upravljanje životnom sredinom zasnovano na dokazima, uz podršku sprovođenju Agende 2030 u Jugoistočnoj Evropi" u saradnji UNECE i MEPPU će sadržati detaljne informacije o zonama kvaliteta vazduha u Crnoj Gori, trenutnom nivou PM10 i oksida azota u vazduhu za sve aglomeracije, uključujući i finansijske informacije sa izvorima finansiranja	MEPPU	I kvartal 2021.	Pripremljen Program mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom	Nisu potrebna finansijska sredstva
2.9. Finalizacija Programa mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom	Ažuriranje inventara emisija (uključujući rekalkulaciju inventara za period 2005-2018.) u saradnji sa Austrijskom agencijom za životnu sredinu Dopuna Programa u skladu sa ažuriranim inventarom emisija (uključujući rekalkulaciju inventara za period 2005-2018.), sa procjenom smanjenja emisija u odnosu na 2005.	MEPPU	II kvartal 2021.	Ažuriran inventar emisija Ažuriran Program mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom	Budžet MEPPU (€10.000)
2.10. Finalizacija nove ažurirane Nacionalne strategije	Izrada Nacrta Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha	MEPPU/MER, MPŠV, MKI Opštine, NVO	II kvartal 2021.	Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha	Nisu potrebna finansijska sredstva

upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029.	Integrisanje Programa mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija u ažuriranu Nacionalnu strategiju upravljanja kvalitetom vazduha Javne konsultacije sa svim zainteresovanim stranama Donošenje Nacionalne strategije od strane Vlade			za period 2021-2029. sa integrisanim Programom mjera i uz sproveden proces javnih konsultacija, donijeta od strane Vlade	
2.11. Implementacija Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha	Realizacija aktivnosti navedenih u Nacionalnoj strategiji	Nadležne institucije definisane u Nacionalnoj strategiji upravljanja kvalitetom vazduha	2021-2029.	Realizovane aktivnosti iz Nacionalne strategije (izraženo u apsolutnim ciframa i %)	Precizan iznos potrebnih finansijskih sredstava i njihovih izvora finansiranja biće naveden u Nacionalnoj strategiji koju će Vlada usvojiti u II kvartalu 2021.
2.12. Godišnje izvještavanje o implementaciji Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029.	Izrada Godišnjih izvještaja o implementaciji Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha	MEPPU u saradnji sa nadležnim institucijama	I kvartal 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030.	Godišnji izvještaji o implementaciji Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha usvojeni od strane Vlade	Nisu potrebna finansijska sredstva
2.13.	Izrada nove Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha	MEPPU/MER, MPŠV, MKI, Opštine, NVO	IV kvartal 2030.	Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha	€5.000 (sredstva će biti obezbijeđena u

Uspostavljanje novog strateškog okvira u oblasti kvaliteta vazduha				donijeta od strane Vlade	budžetu MEPPU za 2030.)
III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU konstatuje da Crna Gora ne izvještava o svojim emisijama na godišnjoj osnovi prema LRTAP Konvenciji				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
2.14. Ažuriranje inventara emisija za period 2012-2018.	Izrada softverskog alata za redovno ažuriranje inventara i izvještavanje o emisijama na godišnjem nivou uz ekspertsku pomoć, koja je započeta kroz saradnju sa austrijskom Agencijom za životnu sredinu (obavljena je prva faza obuke osoblja AZPŽS kroz rad na alatu tokom ažuriranja inventara)	AZPŽS	2021.	Izrađen softverski alat za redovno ažuriranje inventara i izvještavanje o emisijama na godišnjem nivou	Twinning projekat „Razvoj unaprijeđenog integrisanog alata za izradu inventara emisija zagađujućih materija u vazduh“ (€250.000)
2.15. Redovno ažuriranje i redovno samostalno izvještavanje	Izrada inventara emisija za 2019. i informativnog izvještaja o inventaru	AZPŽS	I kvartal 2021.	Inventar za period 1990–2019. godina dostavljen EIONET mreži i Sekretarijatu CLRTAP konvencije	Nisu potrebna finansijska sredstva
	Izrada inventara emisija kontinuirano svake godine		Kontinuirano, na godišnjem nivou	Redovno objavljivanje izvještaja	

	Izrada projekcija smanjenja emisija zagađujućih materija obuhvaćenih Direktivom 2016/2284/EU na osnovu ažuriranog inventara emisija zagađujućih materija u vazduh kontinuirano svake dvije godine počevši od 2023.		I kvartal 2023. (kontinuirano svake dvije godine)	Projekcije emisija zagađujućih materija u vazduh dostavljene EIONET mreži i Sekretarijatu CLRTAP konvencije 2023, pa kontinuirano svake dvije godine	
	Izrada prostorno disagregiranog inventara emisija i inventara emisija po ključnim izvorima kontinuirano svake 4. godine počevši od 2024.		II kvartal 2024. (kontinuirano svake 4 godine)	Prostorno disagregiran inventar dostavljen EIONET mreži i Sekretarijatu CLRTAP konvencije 2024, pa kontinuirano svake 4 godine	
2.16. Izgradnja kapaciteta AZPŽS	Zapošljavanje 1 dodatnog izvršioca za izradu inventara emisija (trenutno su angažovana 2 izvršioca) Dalja obuka službenika za redovno ažuriranje inventara i izvještavanje o emisijama na godišnjem nivou	AZPŽS	2021.	Zaposlen izvršilac Obučeni svi službenici angažovani na poslovima ažuriranja inventara i izvještavanja o emisijama	Bruto zarada na godišnjem nivou, opremanje radnog mjesta €14.000 (budžet AZPŽS) Twinning projekat „Razvoj unaprijeđenog integrisanog alata za izradu inventara emisija zagađujućih materija u vazduh“ (€250.000) Projekat „Capacity Building Initiative for

					Transparency-CBIT“ financiran od strane GEF-a
IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	<p>EU konstatuje usvajanje <u>Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha s Akcionim planom za 2017-2020.</u> i podstiče Crnu Goru da unaprijedi rad na nacionalnom nivou za svrhe smanjivanja emisija iz glavnih izvora kao što su sagorijevanje čvrstih goriva za domaćinstva, saobraćaj i proizvodnja energije.</p> <p>EU naglašava potrebu za intenziviranjem priprema za sprovođenje pravne tekovine, uključujući preduzimanje mjera za postepeno smanjenje zagađenja, ispod graničnih vrijednosti za određene zagađujuće materije, utvrđenih pravnom tekovinom. EU prima k znanju Planove kvaliteta vazduha koji su pripremljeni za opštine Pljevlja, Nikšić i Podgoricu. Crna Gora se podstiče da prioritet da sprovođenju ovih planova, i da, po potrebi, ažurira planove kako bi osigurala da je prekoračenje standarda EU što je moguće kraće.</p>				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
2.17. Ažuriranje Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. (veza s aktivnošću 2.10.)	Integrisanje Planova kvaliteta vazduha za sve 3 zone kvaliteta vazduha u Crnoj Gori, uključujući posebne mjere za područja u kojima su zabilježena prekoračenja graničnih vrijednosti	MEPPU	II kvartal 2021.	Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. u koju su integrisani planovi kvaliteta vazduha za sve 3 zone, donijeta od strane Vlade	Procjena potrebnih sredstava, kao i izvori finansiranja, za sprovođenje Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. biće izvršeni tokom ažuriranja Strategije, u zavisnosti od utvrđenih mjera

<p>2.18. Sprovođenje Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha u periodu 2021-2029. (veza s aktivnostima 2.11. i 2.12)</p>	<p>U Akcionom planu koji će činiti sastavni dio Nacionalne strategije biće utvrđen način realizacije svih mjera kojima se, između ostalog, postiže: a) sprovođenje pravne tekovine, uključujući preduzimanje mjera za postepeno smanjenje zagađenja, ispod graničnih vrijednosti za određene zagađujuće materije, utvrđenih pravnom tekovinom, kao i b) puna implementacija ažuriranih Planova kvaliteta vazduha za 3 uspostavljene zone u cilju osiguranja smanjenja prekoračenja standarda EU</p>	<p>MEPPU MER MPŠV MKI JLS NVO</p>	<p>IV kvartal 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030.</p>	<p>Godišnji izvještaji o sprovođenju Nacionalne strategije donijeti od strane Vlade sa podacima o realizaciji aktivnosti (izraženo u apsolutnim ciframa i %)</p>	<p>Procjena potrebnih sredstava, kao i izvori finansiranja, za sprovođenje Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. a biće izvršena tokom ažuriranja Strategije, u zavisnosti od utvrđenih mjera</p>
<p>2.19. Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti kvaliteta vazduha</p>	<p>Usklađivanje propisa, politika i strateških dokumenata vezano za najavljeno pooštavanje standarda emisija zagađujućih materija Usklađivanje propisa, politika i strateških dokumenata sa budućim EU Akcionim planom nultog zagađenja vode, vazduha i zemljišta</p>	<p>MEPPU u saradnji sa nadležnim organima</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Usklađeni propisi, politike i strateška dokumenta sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Najavljenim pooštavanjem standarda emisija zagađujućih materija • Budućim EU Akcionim planom nultog zagađenja vode, vazduha i zemljišta 	<p>Nisu potrebna finansijska sredstva</p>

3. UPRAVLJANJE OTPADOM

<p>Završno mjerilo 3</p>	<p>Crna Gora odlučuje o svom sistemu upravljanja otpadom i posvećuje odgovarajuće finansiranje infrastrukturnim investicijama, u skladu sa relevantnim zakonodavstvom EU, uključujući hijerarhiju otpada. Crna Gora uspostavlja programe prevencije otpada, priprema planove upravljanja otpadom (WMP) i usvaja mjere za odvojeno prikupljanje otpada za papir, metal, plastiku i staklo.</p>
<p>I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</p>	<p><u>Crna Gora se poziva da dodatno razjasni strukturu svog sistema upravljanja otpadom i da opredijeli odgovarajuća finansijska sredstva za infrastrukturne investicije u skladu s relevantnim propisima EU, uključujući hijerarhiju otpada.</u> Pored toga, treba preduzeti mjere na jačanju administrativnih kapaciteta i podržati jačanje kapaciteta na lokalnom i regionalnom nivou i inspeksijske službe, kako bi se na djelotvoran način pripremio za sprovođenje propisa EU u oblasti otpada.</p> <p>EU poziva Crnu Goru da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Predstavi informacije o mjerama sprečavanja otpada</u> koje treba preduzeti, uključujući utvrđivanje <u>programa za sprečavanje otpada</u>; - Pripremi i <u>predstavi planove za upravljanje otpadom koji sadrže informacije o svim tokovima otpada</u> (uključujući opasni otpad, građevinski i otpad od rušenja i industrijski otpad) i rješenja za upravljanje njima; - <u>Izradi popis nagomilanog „istorijskog” opasnog otpada</u>, unaprijedi karakterizaciju i kategorizaciju opasnog otpada u granama industrije; da osigura i obilježava lokacije gdje se skladišti opasni otpad; <u>da sačini registar zagađivača</u>; - <u>Preduzme aktivnosti na promovisanju spriječavanja industrijskog otpada</u> i osigura ekološki ispravno odlaganje; - <u>Za građevinski i otpad</u> od rušenja neophodno je više informacija o izgradnji reciklažnih centara i centara za transfer; - Dostavi informacije <u>o mjerama za odvojeno prikupljanje otpada za papir, metal, plastiku i staklo</u>; - <u>Da jasan opis lokacije i tehničke detalje vezane za deponije, koje nijesu usklađene sa zahtjevima Direktive 1999/31/EZ o deponijama.</u>

<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
3.1. Donošenje novog Zakona o upravljanju otpadom i relevantnih podzakonskih akata	Izrada Nacrta Zakona	MEPPU	2021.	Sprovedena Javna rasprava	Nijesu potrebna finansijska sredstva
	Organizovanje Javne rasprave			Pripremljen Izvještaj s Javne rasprave	
	Dostavljanje Nacrta na mišljenje svim relevantnim institucijama			Prijedlog Zakona usvojen od strane Vlade	
	Konsultacije s EK				
	Izrada Predloga zakona i nacrta podzakonskih akata				
	Usvajanje Prijedloga zakona	Vlada			
	Donošenje Zakona o upravljanju otpadom	Skupština	I kvartal 2022.	Zakon donesen od strane Skupštine	
Donošenje relevantnih podzakonskih akata	MEPPU i ostali nadležni organi	2022. 2024.	Broj podzakonskih akata objavljenih u Službenom listu		
3.2. Implementacija novog Zakona o upravljanju otpadom	Kontinuirana implementacija i sprovođenje odredbi Zakona	MEPPU, JLS, nadležne inspekcije i ostali nadležni organi	Kontinuiranano	Poboljšano stanje u oblasti upravljanja otpadom (konkretni podaci biće dati u Izvještajima o implementaciji Državnog plana upravljanja otpadom, kao i Izvještajima o implementaciji Lokalnih planova upravljanja	Potrebna finansijska sredstva biće procjenjena u sklopu izrade Državnog plana upravljanja otpadom za period 2022-2027.

				otpadom za sve JLS)	
3.3. Usvajanje Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027.	Izrada Predloga Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027.	MEPPU	2022.	Izrađen Predlog Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027.	Projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“
	Organizovanje Javne rasprave			Sprovedena Javna rasprava i pripremljen Izvještaj s Javne rasprave	
	Dostavljanje Predloga Državnog plana na mišljenje svim relevantnim institucijama			Usvojen Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027. od strane Vlade	
	Konsultacije s EK			Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027. objavljen u Službenom listu	
	Usvajanje Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027. od strane Vlade i objavljivanje u Službenom listu				
Usvajanje Godišnjih izvještaja o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom	Vlada	2023-2028.	Godišnji izvještaji o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom usvojeni od strane Vlade	Nijesu potrebna finansijska sredstva	
3.4. Donošenje Lokalnih planova upravljanja	Izrada Lokalnih planova upravljanja otpadom od strane	JLS i MEPPU	2023-2024.	Izrađeni Lokalni planovi upravljanja	

otpadom (zasnovanih na Državnom planu upravljanja otpadom 2022-2027.)	JLS uz uključivanje predstavnika civilnog društva			otpadom za sve JLS	Nijesu potrebna finansijska sredstva (u slučaju potrebe obezbijediće ih JLS)
	Organizovanje Javnih rasprava			Sprovedene Javne rasprave i pripremljeni Izvještaji s Javnih rasprava	
	Dostavljanje Lokalnih planova upravljanja otpadom na saglasnost MEPPU			Doneseni Lokalni planovi upravljanja otpadom za sve JLS (broj donijetih Lokalnih planova)	
	Donošenje Lokalnih planova od strane skupština JLS				
3.5. Predstaviti informacije o mjerama spriječavanja otpada koje treba preduzeti, uključujući utvrđivanje programa za spriječavanje otpada	Priprema Nacrta Državnog plana upravljanja otpadom za period 2022-2027. koji će sadržati sve navedeno (3.5-3.11), tj. kojim će detaljno biti preciziran sistem i struktura upravljanja otpadom u Crnoj Gori, u skladu sa relevantnim zakonodavstvom EU, uključujući hijerarhiju otpada	MEPPU	I-IV kvartal 2021.	Pripremljen Nacrt Državnog plana upravljanja otpadom za period 2022-2027.	€1.3 miliona (Projekat IPA 2016: „Podrška implementaciji i monitoringu
3.6. Pripremiti i predstaviti planove za upravljanje otpadom koji sadrže informacije o svim tokovima otpada i rješenja za upravljanje njima					

<p>3.7. Izraditi popis nagomilanog „istorijskog” opasnog otpada, unaprijediti karakterizaciju i kategorizaciju opasnog otpada; osigurati i obilježiti lokacije gdje se skladišti opasni otpad</p>	<p>Organizovanje Javne rasprave o Nacrtu Državnog plana</p> <p>Dostavljanje Predloga Državnog plana relevantnim institucijama na mišljenje</p> <p>Upućivanje Predloga Državnog plana EK na mišljenje</p> <p>Upućivanje Predloga Državnog plana Vladi Crne Gore na usvajanje</p>	<p>Vlada</p>		<p>Sprovedena Javna rasprava</p> <p>Pripremljen Izvještaj s Javne rasprave</p> <p>Državni plan upravljanja otpadom za period 2022-2027. donijet od strane Vlade Crne Gore</p>	<p>upravljanja otpadom u Crnoj Gori“)</p>
<p>3.8. Promovisati spriječavanje industrijskog otpada i osigurati ekološki ispravno odlaganje</p>	<p>Usvajanje Državnog plana (koji će sadržati sve navedeno pod tačkama 3.5-3.11) od strane Vlade</p>	<p>Vlada</p>			
<p>3.9. Obezbijediti više informacija o izgradnji reciklažnih centara i transfer stanica vezano za građevinski i otpad od rušenja</p>	<p>Objavljivanje u Službenom listu</p> <p>Izrada Lokalnih planova upravljanja otpadom za 24 JLS (koji će sadržati sve navedeno pod tačkama 3.5-3.11)</p>	<p>JLS i MEPPU</p>	<p>2021-2022.</p>	<p>Broj donijetih Lokalnih planova upravljanja otpadom od strane JLS</p>	<p>Nisu potrebna finansijska sredstva, a u slučaju potrebe biće obezbijeđena iz budžeta JLS</p>
<p>3.10. Definirati mjere za odvojeno prikupljanje otpada za papir, metal, plastiku i staklo</p>	<p>Donijeti Lokalni planovi upravljanja otpadom (koji će sadržati sve navedeno pod tačkama 3.5-3.11) od strane Skupština opština 24 JLS</p>				
<p>3.11. Dati jasan opis lokacije i tehničke detalje vezane za deponije, koje nijesu usklađene sa zahtjevima</p>					

Direktive 1999/31/EZ o deponijama					
3.12. Donošenje Planova upravljanja otpadom od strane proizvođača otpada	Izrada Planova upravljanja otpadom od strane proizvođača otpada	Proizvođači otpada AZPŽS	Kontinuirano	Broj Planova upravljanja otpadom proizvođača otpada na koji je AZPŠŽ dala saglasnost	Nisu potrebna finansijska sredstva (tj. iste snose proizvođači otpada)
	Davanje saglasnosti na planove upravljanja otpadom proizvođača otpada od strane AZPŽS				
3.13. Uspostavljanje Registra opasnog otpada u Crnoj Gori	Razviti softver za Registar opasnog otpada	AZPŽS	I kvartal 2021.	Uspostavljen Registar opasnog otpada	€265.000 (kroz projekat „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje” koji se realizuje u saradnji sa Svjetskom bankom)
	Obuka za službenike koji će rukovoditi registrom			Sprovedena obuka za službenike Broj službenika obučениh da rukovode Registrom	
	Obuka za proizvođače otpada			Sprovedena obuka za proizvođače otpada (obuka za proizvođače otpada nije predviđena projektom „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje” koji se realizuje u saradnji sa Svjetskom bankom, ali će se razmotriti mogućnost	

				realizacije ove aktivnosti) Broj proizvođača koji su učestvovali na obuci	
<p>3.14. Sanacija lokacija za privremeno skladištenje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada i lokacija nelegalnih odlagališta (postoji precizna evidencija istih za sve JLS)</p>	<p>Redovno ažuriranje spiska lokacija za privremeno skladištenje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada i lokacija nelegalnih odlagališta za JLS</p> <p>Donošenje Odluka o zatvaranju lokacija za privremeno skladištenje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada</p> <p>Lokacije nelegalnih odlagališta koje imaju do 100 m³ uklanjaće se u okviru redovnih aktivnosti komunalnih preduzeća, u rasponu 100-1000 m³ otpada uradiće se Planovi sanacije, odnosno Projekti sanacije za lokacije preko 1000 m³ otpada</p>	<p>JLS MEPPU</p>	<p>Kontinuirano</p> <p>Rokovi i dinamika za sanaciju lokacija za privremeno skladištenje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada i lokacija nelegalnih odlagališta za JLS biće utvrđeni novim Državnim planom upravljanja otpadom i Lokalnim planovima, tj. biće u skladu sa daljim trajnim rješenjem upravljanja otpadom i dinamikom izgradnje infrastrukturnih objekata</p>	<p>Broj saniranih pomenutih lokacija, kao i procenat saniranih pomenutih lokacija od ukupnog broja lokacija</p>	<p>Precizna finansijska sredstva biće definisana u Državnom planu upravljanja otpadom za period 2022-2027. (izvori finansiranja: kapitalni budžet, JLS, bilateralna saradnja sa državama članicama EU, IPA, međunarodne finansijske institucije, Eko fond)</p>

<p>3.15. Izdvajanje finansijskih sredstava za pripremu projektne dokumentacije i izgradnju infrastrukture na godišnjem nivou</p>	<p>Prioritizacija i predlaganje projekata za Kapitalni budžet i Eko fond, na osnovu Državnog plana upravljanja otpadom</p> <p>Identifikacija raspoloživih eksternih izvora finansiranja (EBRD, WBIF, SB, bilateralna saradnja sa državama članicama EU, IPA, itd) u saradnji sa DEU i međunarodnim finansijskim institucijama</p>	<p>MEPPU i JLS</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Ukupna sredstva izdvojena za pripremu dokumentacije i izgradnju infrastrukture u skladu sa Državnim planom 2022-2027. na godišnjem nivou</p>	<p>Kapitalni budžet/Eko fond</p> <p>EBRD, IPA, WBIF, bilateralna saradnja sa državama članicama EU, SB, itd.</p> <p>Precizna finansijska sredstva biće definisana u Državnom planu upravljanja otpadom za period 2022-2027.</p> <p>U ovom momentu je za izradu i reviziju projektne dokumentacije, izvođenje radova i nadzor nad izgradnjom infrastrukture obezbijeđen</p>
---	---	--------------------	---------------------	---	--

					iznos od €8.173.577 ⁴
3.16. Jačanje kapaciteta MEPPU, AZPŽS, JLS i MONSTAT-a	Organizovanje obuka za primjenu propisa i sprovođenje planova, kao i za vođenje statistike u oblasti upravljanja otpadom	MEPPU	Kontinuirano, od 2022.	Broj organizovanih obuka na godišnjem nivou Broj službenika na državnom i lokalnom nivou, predstavnika komunalnih preduzeća koji su prošli obuku (po institucijama)	IPA 2016 projekat „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“ EPPA projekat
3.17. Jačanje kapaciteta inspekcijskih službi na lokalnom i državnom nivou	Detaljno analiziranje rada inspekcijskih službi na lokalnom i državnom nivou	MEPPU	Kontinuirano, od 2022.	Broj donijetih rješenja od strane inspekcijske službe na godišnjem nivou na osnovu Zakona o upravljanju otpadom	IPA 2016 projekat „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“ EPPA projekat
	Izrada prijedloga za unaprijeđivanje sistema inspekcijskog nadzora za sprovođenje Zakona o upravljanju otpadom			Pripremljen prijedlog unaprijeđenja sistema inspekcijskog nadzora u oblasti	

⁴ U pitanju su projekti izgradnje transfer stanica u opštinama Mojkovac, Andrijevica i Pljevlja, izgradnje reciklažnog dvorišta sa sortirnicom u opštinama Berane i Pljevlja, sanacije neuređenog odlagališta Čafe u opštini Bar, izgradnje reciklažnog dvorišta u opštini Kolašin, kao i izrade Predstudije izvodljivosti za izgradnju regionalnog centra upravljanja otpadom u opštini Bijelo Polje.

				upravljanja otpadom	
	Organizovanje obuka za sprovođenje propisa			Broj organizovanih obuka na godišnjem nivou Broj inspektora koji su prošli obuku	
3.18. Usvajanje Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2027-2031.	Izrada Predloga Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2027-2031.	MEPPU	2027.	Izrađen Državni plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2027-2031.	IPA projekat za koji će se aplicirati za programski period 2021- 2027.
	Organizovanje Javne rasprave			Sprovedena Javna rasprava i pripremljen Izveštaj s Javne rasprave	
	Dostavljanje Predloga Državnog plana na mišljenje i usklađivanje sa svim relevantnim institucijama			Usvojen Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2027-2031. od strane Vlade	
	Konsultacija sa EK			Godišnji izvještaji o sprovođenju Državnog plana donijeti od strane Vlade	
	Usvajanje Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2027-2031. od strane Vlade i objavljivanje u Službenom listu				

	Usvajanje Godišnjih izvještaja o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom	Vlada	2027-2032.	Godišnji izvještaji o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom usvojeni od strane Vlade	Nisu potrebna finansijska sredstva
3.19. Donošenje Lokalnih planova upravljanja otpadom (zasnovanih na Državnom planu upravljanja otpadom 2027-2031.)	Izrada Lokalnih planova upravljanja otpadom	JLS MEPPU	2027-2028.	Izrađeni Lokalni planovi upravljanja otpadom za sve JLS	Nisu potrebna finansijska sredstva (u slučaju potrebe obezbijediće ih JLS)
	Organizovanje Javnih rasprava			Sprovedene Javne rasprave i pripremljeni Izvještaji s Javnih rasprava	
	Dostavljanje Lokalnih planova upravljanja otpadom na saglasnost MEPPU			Doneseni Lokalni planovi upravljanja otpadom za sve JLS	
	Donošenje Lokalnih planova od strane skupština JLS				
3.20 Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti upravljanje otpadom	Aktivnosti na izradi Akcionog plana u oblasti cirkularne ekonomije Usklađivanje sa EU zakonodavnom reformom u oblasti upravljanja otpadom	MEPPU, MER i ostali nadležni organi	2022-2023. Kontinuirano	Izrađen Akcioni plan u oblasti cirkularne ekonomije Usklađeni propisi, politike i strateški okvir sa EU zakonodavnom reformom u	UNDP i/ili ostali donatori

II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	<p>Do 31. decembra 2030. u pogledu člana 11 stav 2 Okvirne Direktive 2008/98/EZ o otpadu, Crna Gora namjerava da sprovede Direktivu kako slijedi:</p> <p>a) Pripreme za ponovnu upotrebu i recikliranje otpadnih materijala kao što su: papir, metal, plastika i staklo treba da se povećaju na najmanje 50% cjelokupne mase;</p> <p>b) Pripreme za ponovnu upotrebu, reciklažu i druge načine ponovnog korišćenja materijala i neopasnog građevinskog otpada treba da se povećaju na najmanje 70% mase otpada.</p>				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
3.21. Pripreme za ponovnu upotrebu, reciklažu i druge načine ponovnog korišćenja materijala i neopasnog građevinskog otpada treba da se povećaju na najmanje 70% mase otpada	Realizacija aktivnosti definisanih Državnim planom i Lokalnim planovima u 24 JLS u pogledu izgradnje infrastrukture, jačanja kapaciteta i sl, koje se nalaze u funkciji ponovne upotrebe, reciklaže i drugih načina ponovnog korišćenja materijala i neopasnog građevinskog otpada	MEPPU, JLS, komunalna preduzeća na lokalnom nivou, privredna društva, i ostale nadležne institucije prepoznate Državnim planom i Lokalnim planovima	Kontinuirano, u periodu 2020-2030.	Broj realizovanih mjera (apsolutne cifre i kao %) iz Državnog plana i Lokalnih planova, a koje se tiču ponovne upotrebe, reciklaže i drugih načina ponovnog korišćenja materijala i neopasnog građevinskog otpada Fazno povećanje % ponovno upotrijebljenog, recikliranog i na druge načine ponovo korišćenog materijala i neopasnog građevinskog otpada na najmanje 70% mase otpada do 2030.	Kapitalni budžet/Eko fond, Budžet JLS, bilateralna pomoć, međunarodne finansijske institucije, donacije, biznis sektor (iznos neophodnih sredstava biće definisan u Državnom planu upravljanja otpadom za period 2022-2027. i Lokalnim planovima upravljanja otpadom Projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“

	Sprovođenje inspekcijskog nadzora	Nadležne inspekcije na lokalnom nivou	Kontinuirano, u periodu 2020-2030.	Broj donijetih rješenja od strane inspekcijske službe na godišnjem nivou na osnovu Zakona o upravljanju otpadom	Nijesu potrebna finansijska sredstva
3.22. Implementacija Specifičnih planova implementacije za Direktivu o otpadu 2008/98/EZ, Direktivu od deponijama 1999/31/EZ, Direktivu 94/62/EZ o ambalaži i ambalažom otpadu, Direktivu 2012/19/EU o otpadu od električne i elektronske opreme, Direktivu 2006/66/EZ o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (DSIP-ovi)	Realizacija aktivnosti definisanih u DSIP-ovima	MEPPU, JLS i ostale nadležne institucije	Kontinuirano	% sakupljenog otpada u odnosu na generisani otpad na teritoriji Crne Gore Učešće odvojeno sakupljenih frakcija otpada Učešće sakupljenog otpada koji je upućen na reciklažu Broj reciklažnih dvorišta po regionima Broj transfer stanica po regionu Broj reciklažnih centara po regionima	Kapitalni budžet/Eko fond Bilateralna pomoć Međunarodne finansijske institucije Precizna finansijska sredstva biće definisana u Državnom planu upravljanja otpadom za period 2022-2027.
3.23. Pripreme za ponovnu upotrebu i recikliranje otpadnih materijala (papir, metal, plastika i staklo)	Realizacija aktivnosti definisanih Državnim planom i Lokalnim planovima u 24 JLS u pogledu izgradnje infrastrukture, jačanja kapaciteta i sl, koje se nalaze u funkciji ponovne upotrebe i recikliranja otpadnih materijala, kao što su: papir, metal, plastika i staklo	MEPPU, JLS, komunalna preduzeća na lokalnom nivou i ostale nadležne institucije prepoznate Državnim planom i Lokalnim planovima	Kontinuirano, u periodu 2020-2030.	Broj realizovanih mjera (apsolutne cifre i kao %) iz Državnog plana i Lokalnih planova, a koje se tiču pripreme za ponovnu upotrebu i recikliranje otpadnih materijala Fazno povećanje % ponovno upotrijebljenog i recikliranog materijala sa baznih 10% u 2020.	Kapitalni budžet/Eko fond i ostali izvori finansiranja (iznos neophodnih sredstava biće definisan u Državnom planu upravljanja otpadom za period 2022-2027.) Projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i

	Sprovođenje inspekcijskog nadzora na svim nivoima	Nadležne inspekcije na lokalnom i državnom nivou		na najmanje 50% cjelokupne mase do 2030. Broj donijetih rješenja od strane inspekcijske službe na godišnjem nivou na osnovu Zakona o upravljanju otpadom	monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“
III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	Do 31. decembra 2033. u pogledu člana 5 stav 2 tač. a, b, i c Direktive 1999/31/EZ o odlagalištima otpada, Crna Gora namjerava da postepeno smanji količinu komunalnog otpada koji se odlaže na postojeća neuređena odlagališta kako slijedi:				
	a) Do 31. decembra 2025, udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na deponije biće smanjen na 75% ukupne količine (po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog 2010. godine – s najvećom godišnjom količinom od 109,500t;				
	b) Do 31. decembra 2029, biće smanjen na 50%–s najvećom godišnjom količinom od 73.000t;				
	c) Do 31. decembra 2033, biće smanjen na 35%–s najvećom godišnjom količinom od 36.500t.				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
3.24. Usvajanje Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2027-2031.	Izrada Predloga Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2027-2031.	MEPPU	2027.	Izrađen Predlog Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2027-2031.	IPA projekat za koji će se aplicirati u odgovarajućem programskom periodu
	Organizovanje Javne rasprave			Sprovedena Javna rasprava i pripremljen Izvještaj s Javne rasprave	
	Dostavljanje Predloga Državnog plana na mišljenje i usklađivanje sa svim relevantnim institucijama			Usvojen Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2027-2031. od strane Vlade	
	Konsultacija sa EK				

	Usvajanje Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2027-2031. od strane Vlade i objavljivanje u Službenom listu				
	Usvajanje Godišnjih izvještaja o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom	Vlada	2027-2032.	Godišnji izvještaji o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom usvojeni od strane Vlade	Nisu potrebna finansijska sredstva
3.25. Donošenje Lokalnih planova upravljanja otpadom (zasnovanih na Državnom planu upravljanja otpadom 2027-2031.)	Izrada Lokalnih planova upravljanja otpadom	JLS i MEPPU	2027-2028.	Izrađeni Lokalni planovi upravljanja otpadom za sve 24 JLS	Nisu potrebna finansijska sredstva (u slučaju potrebe obezbijediće ih JLS)
	Organizovanje Javnih rasprava			Sprovedene Javne rasprave i pripremljeni Izvještaji s Javnih rasprava	
	Dostavljanje Lokalnih planova upravljanja otpadom na saglasnost MEPPU			Doneseni Lokalni planovi upravljanja otpadom za sve 24 JLS	
	Donošenje Lokalnih planova od strane Skupština JLS				
3.26. Smanjiti količinu komunalnog otpada koji se odlaže na postojeća neuređena odlagališta	Realizacija aktivnosti definisanih Državnim planom i Lokalnim planovima u 24 JLS koje se nalaze u funkciji smanjenja količine komunalnog otpada koji se odlaže na postojeća neuređena odlagališta	MEPPU, JLS i ostali nadležni subjekti	Do 31.12.2025.	Udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na deponije smanjen na 75% ukupne količine (po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog 2010. (s najvećom godišnjom količinom od 109.500t)	Kapitalni budžet/Eko fond i ostali izvori finansiranja (iznos neophodnih sredstava biće definisan u Državnom

			Do 31.12.2029.	Udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na deponije smanjen na 50% ukupne količine (po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog 2010. (s najvećom godišnjom količinom od 73.000t	planu upravljanja otpadom za period 2027-2031.)
			Do 31.12.2033.	Udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na deponije smanjen na 35% ukupne količine (po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog 2010. (s najvećom godišnjom količinom od 36.500t.	
IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	Do 31.12.2030. u pogledu člana 6 stav 1 Direktive 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu, Crna Gora namjerava da preduzme neophodne mjere da bi ispunila ciljeve kojima je obuhvaćena cijela njena teritorija kako slijedi:				
	1) Ponovo će se iskoristiti najmanje 50% i najviše 65% mase ambalažnog otpada;				
	2) U okviru ovog opšteg cilja, recikliraće se najmanje 25% mase i najviše 45% mase svih ambalažnih materijala sadržanih u ambalažnom otpadu, pri čemu je udio mase svakog ambalažnog materijala najmanje 15%.				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja

3.27. Uspostavljanje produžene odgovornosti proizvođača u oblasti ambalaže i ambalažnog otpada	Sprovođenje Zakona o upravljanju otpadom i relevantnih podzakonskih akata koji preciziraju korake i aktivnosti na planu uspostavljanja produžene odgovornosti proizvođača u oblasti ambalaže i ambalažnog otpada		MEPPU	2022-2025.	Uspostavljen efikasan i efektivan mehanizam produžene odgovornosti proizvođača u oblasti ambalaže i ambalažnog otpada	Nijesu potrebna finansijska sredstva (u slučaju potrebe obezbijediće ih MEPPU i Eko fond)
3.28. Ponovno iskorišćavanje i recikliranje % ambalažnog otpada koji je definisan Direktivom 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu	Realizacija aktivnosti definisanih Državnim planom i Lokalnim planovima u 24 JLS koje se nalaze u funkciji ponovnog iskorišćavanja i recikliranja % ambalažnog otpada		MEPPU, JLS Proizvođači i uvoznici	Kontinuirano do 31.12.2030.	Ponovo iskorišćeno najmanje 50% i najviše 65% mase ambalažnog otpada; Reciklirano najmanje 25% mase i najviše 45% mase svih ambalažnih materijala sadržanih u ambalažnom otpadu (gdje je udio mase svakog ambalažnog materijala najmanje 15%)	Neophodna finansijska sredstva podnosiće pravna lica uključena u sistem produžene odgovornosti proizvođača
V) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	Do 31.12.2027. u pogledu člana 7 stav 1 Direktive 2012/19/EU o otpadnoj električnoj i elektronskoj opremi, Crna Gora namjerava da primijeni načelo odgovornosti proizvođača i dostigne najmanje godišnje stope prikupljanja kako slijedi: 1) Od 2024. godine, najmanja godišnja stopa prikupljanja biće 45%, izračunato na osnovu ukupne mase prikupljenog OEEO, u skladu s čl. 5 i 6 Direktive 2012/19/EU u datoj godini u Crnoj Gori, izraženo u procentima prosječne mase električne i elektronske opreme stavljene u promet u Crnoj Gori u prethodne tri godine; 2) Od 2027. godine, najmanja godišnja stopa prikupljanja biće 65% prosječne mase električne i elektronske opreme stavljene u promet u prethodne tri godine, ili 85% OEEO generisanog u Crnoj Gori.					
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna</i> <i>institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i</i> <i>izvori</i> <i>finansiranja</i>	

3.31. Uspostavljanje produžene odgovornosti proizvođača u oblasti baterija i akumulatora i otpadnih baterija i akumulatora	Sprovođenje Zakona o upravljanju otpadom i relevantnih podzakonskih akata koji preciziraju korake i aktivnosti na planu uspostavljanja produžene odgovornosti proizvođača u oblasti baterija i akumulatora i otpadnih baterija i akumulatora	MEPPU	2022.	Uspostavljen efikasan i efektivan mehanizam produžene odgovornosti proizvođača u oblasti baterija i akumulatora i otpadnih baterija i akumulatora Dostignuta najmanja stopa prikupljanja od 25% do 31.12.2023. Dostignuta najmanja stopa prikupljanja od 45% do 31.12.2027.	Nijesu potrebna finansijska sredstva (u slučaju potrebe obezbijediće ih MEPPU i Eko fond)
3.32. Smanjivanje godišnje stope prikupljanja baterija i akumulatora i otpadnih baterija i akumulatora, u skladu sa Direktivom 2006/66/EZ	Realizacija aktivnosti definisanih Državnim planom i Lokalnim planovima u 24 JLS koje se nalaze u funkciji smanjivanja godišnje stope prikupljanja baterija i akumulatora i otpadnih baterija i akumulatora	MEPPU, JLS Proizvođači i uvoznici	IV kvartal 2023.	Po prvi put obračunata stopa prikupljanja baterija i akumulatora i otpadnih baterija i akumulatora	Neophodna finansijska sredstva podnosiće pravna lica uključena u sistem produžene odgovornosti proizvođača
			Do 31.12.2023.	Dostignuta najmanja stopa prikupljanja od 25%	
			Do 31.12.2027.	Dostignuta najmanja stopa prikupljanja od 45%	
VII) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za šest prelaznih razdoblja, između ostalog: - Do 31.12.2025. u pogledu člana 3 Direktive 96/59/EZ o odlaganju polihlorovanih bifenila (PHB) i polihlorovanih terfenila (PHT). Popis PHB biće završen tokom 2018, dok će se dekontaminacija opreme raditi od 2019.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
3.33. Uspostavljanje sistema održivog	Izrada inventara opreme koja sadrži PCB > 50 ppm			Uspostavljen inventar opreme koja sadrži PCB	€ 2,956,812.14

ekološkog upravljanja PCB-ijem	Unaprjeđivanje objekata za skladištenje kako bi oni zadovoljili ekološke standarde	Operateri/Vlasnici PCB otpada/ AZPŽS/ MEPPU, IJZ, MZ	Kontinuirano do 2025.	Broj unaprijeđenih objekata za skladištenje PCB-a	GEF projekat „Održivo ekološko upravljanje PCB-ijem u Crnoj Gori” koji se realizuje u saradnji MEPPU i UNDP) Projekat predviđa i ulaganje privrede (CEDIS-a u iznosu od €10,257,793.62 i UNIPROM KAP-a u iznosu od €6,248,126.94) Nakon završetka projekta određene količine opreme, koja je u upotrebi, mijenjaće operater, odnosno vlasnik iz
	Izrada posebnih planova za upravljanje PCB od strane vlasnika PCB			Broj izrađenih planova za upravljanje PCB-ijem	
	Institucionalno jačanje i jačanje kapaciteta aktera odgovornih za upravljanje PCB			Broj obuka organizovanih na godišnjem nivou; Broj subjekata (kao i njihovih predstavnika) koji su učestvovali na obuci.	
	Primjena inspekcijskih mjera radi kontrole sprovođenja upravljanja PCB, praksi u cilju bolje primjene zakonskih odredbi			Broj donijetih rješenja od strane UIP	
3.34. Odlaganje/tretiranje opreme i otpada koji sadrže PCB	Odabir BAT/BEP za odlaganje PCB	Kontinuirano do 2025.	Kontinuirano do 2025.	Odabran BAT/BEP za odlaganje PCB	Nakon završetka projekta određene količine opreme, koja je u upotrebi, mijenjaće operater, odnosno vlasnik iz
	Konačno odlaganje opreme i otpada kontaminiranog PCB-jem u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i zahtjevima međunarodnih sporazuma			Odložena PCB oprema i PCB otpad u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i zahtjevima međunarodnih sporazuma	
3.35. Identifikovanje lokacija kontaminiranih PCB-ijem i sanacija na ekološki održiv način	Izrada popisa kontaminiranih lokacija	Kontinuirano do 2025.	Kontinuirano do 2025.	Izrađen popisa kontaminiranih lokacija	Nakon završetka projekta određene količine opreme, koja je u upotrebi, mijenjaće operater, odnosno vlasnik iz
	Utvrđivanje prioriteta i mapiranje najvećih ekoloških opterećenja				

	Definisanje Akcionog plana za upravljanje/rješavanje lokacija kontaminiranih PCB-ijem			Donijet Akcioni plan za rješavanje lokacija kontaminiranih PCB-ijem	sopstvenih sredstava.
	Izrada projekata za brzo sprovođenje Akcionog plana				Takođe, za preostale količine PCB otpada, sredstva će se obezbjeđivati iz donacija, međunarodnih finansijskih organizacija
3.36. Informisanje javnosti, podizanje svijesti i edukacija	Utvrđivanje plana za podizanje javne svijesti			Broj promotivnih aktivnosti u vezi sa PCB-ijem	
	Nadogradnja postojećih alatki (smjernice, priručnici, uputstva) najnovijim podacima i informacijama				
	Kontinuirano sprovođenje plana za podizanje javne svijesti				
	Obuka stručnjaka za održivo upravljanje opremom i otpadom koji sadrži PCB				
	Integrirati pitanje PCB u kurikulum odgovarajućih fakulteta			Broj fakulteta koji imaju predmet koji se bavi temom upravljanja opremom koja sadrži PCB	
3.37. Istraživanje, razvoj i monitoring	Uvođenje monitoringa PCB u nacionalni sistem za praćenje životne sredine			Monitoring PCB-ija uveden u nacionalni sistem za praćenje životne sredine	
	Uvođenje pitanja PCB u sistem praćenja javnog zdravlja				

4. KVALITET VODA

Završno mjerilo 4	Crna Gora ostvaruje značajan napredak u usklađivanju pravne tekovine EU u sektoru voda, <u>uključujući zakonodavstvo o vodi za piće, i Direktivi 2008/56/EZ kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice u području politike o morskoj sredini. Crna Gora imenuje nadležne organe za pitku vodu i izrađuje planove upravljanja riječnim slivovima za svaki vodni sliv koji se nalazi u cijelosti na njenoj teritoriji, uključujući djelove međunarodnih vodnih područja koja se nalaze na njenoj teritoriji.</u>				
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU ima u vidu trenutni nivo usklađenosti zakonodavstva i poziva Crnu Goru da intenzivira svoj rad u ovom pogledu, naročito u pogledu usvajanja odredbi koje nijesu obuhvaćene važećim Zakonom o vodama.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
4.1. Nastaviti sa realizacijom aktivnosti na unaprijeđenju kontrole kvaliteta vode za ljudsku upotrebu	<p>Donošenje Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o parametrima, provjeri, usaglašenosti, metodama, načinu, obimu analiza i sprovođenju monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu</p> <p>Donošenje Pravilnika o sanitarno-tehničkim, higijenskim i drugim uslovima koje moraju da ispunjavaju sistemi za javno vodosnabdijevanje kojim bi se mogli definisati djelovi iz Direktive EU 2015/1787 o izmijeni priloga II i III Direktive 98/83/EZ i tiču se dijela koji se odnosi na procjenu rizika i planova za sigurnost vode koji se potenciraju izmjenom predmetne Direktive (npr. definisati ko odobrava Planove za sigurnost vode i sl.)</p>	MZ IJZCG	I kvartal 2021.	Odličan kvalitet vode za piće na svim vodoizvorštima	Nisu potrebna finansijska sredstva

	Sprovođenje monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu		Kontinuirano, na godišnjem nivou		Sredstva se obezbjeđuju na godišnjem nivou u okviru budžeta nadležnih institucija u iznosu od oko €300.000
4.2. Jačanje administrativnih kapaciteta institucija zaduženih za implementaciju propisa u oblasti kvalitet voda	Organizovanje obuka za primjenu propisa i sprovođenje Planova u oblasti kvalitet voda	MPŠV	Kontinuirano	Broj organizovanih obuka na godišnjem nivou Broj službenika/ca na državnom i lokalnom nivou, predstavnika/ca komunalnih preduzeća koji su prošli obuku (po institucijama)	Budžet nadležnih institucija Tekući projekti EPPA IPA 2016 projekat "Jačanje kapaciteta, transpozicija acquis-a i planiranje u životnoj sredini"
4.3. Jačanje inspeksijskog nadzora nad vodotokovima	Zapošljavanje novih inspektora za vode	UIP	Kontinuirano	Broj novozaposlenih inspektora za vode Broj izvršenih pregleda /izlazaka na teren Broj izrečenih prijava	Budžet UIP
4.4 Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za	Usklađivanje sa EU Akcionim planom nultog zagađenja vode, vazduha i zemljišta	MEPPU, MPŠV u saradnji sa	Kontinuirano	Usklađeni propisi, politike i strateška	Nisu potrebna finansijska sredstva

Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti Kvalitet vode		nadležnim organima		dokumenta sa budućim EU Akcionim planom nultog zagađenja vode, vazduha i zemljišta	
II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	<p>EU poziva Crnu Goru da se pripremi za usklađivanje sa i sprovođenje Direktive 2008/56/EZ o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u oblasti politike morske životne sredine i da prezentuje relevantne planove.</p> <p>EU ohrabruje Crnu Goru da nastavi svoj rad u okviru Barselonske konvencije – kao i drugim relevantnim pravnim okvirima, naročito Strategije EU za Dunavski region i Strategije EU za Jadranski i Jonski region – kako bi doprinijela sprovođenju ekosistemskog pristupa i postizanju dobrog ekološkog statusa svoje morske životne sredine.</p>				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
4.5. Donijeti relevantna podzakonska akta kojima se dodatno transponuje Okvirna direktiva o morskoj strategiji u skladu sa Zakonom o zaštiti morske sredine („Sl. list CG“ br. 73/19)	<p>Izrada nacrtu podzakonskih akata u skladu sa osnovama datim zakonu, odnosno podzakonskih akata kojima će se:</p> <ul style="list-style-type: none"> • propisati način analize svojstava i karakteristika kao i lista karakteristika početnog stanja i uticaja na morsku sredinu, uključujući i ljudske aktivnosti, • definisati kvalitativni pokazatelji, kriterijumi i metodološki standardi za određivanje dobrog ekološkog stanja morske sredine, • propisati način određivanja ciljeva i indikatora za ostvarivanje i održavanje dobrog ekološkog stanja morske sredine, 	MEPPU i ostali nadležni organi	2021.	Broj podzakonskih akata objavljenih u Službenom listu	Sredstva za realizaciju navedenih aktivnosti obezbijedena su kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ (za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog projekta planirana su

	<ul style="list-style-type: none"> propisati sadržaj programa monitoringa morske sredine, kao i način sprovođenja monitoringa, bliži sadržaj programa mjera za zaštitu morske sredine, detaljnije propisati izvještavanje ka EK o stanju morske sredine i preduzetim aktivnostima za njenu zaštitu, odnosno prenijeti prilozi Okvirne direktive o morskoj strategiji i pripadajuća Odluka. 				sredstva u iznosu od 945.000 eura) EPPA projekat
	Dostavljanje Nacrta propisa na mišljenje i usklađivanje sa svim relevantnim institucijama				
	Dostavljanje Nacrta propisa EK na mišljenje				
	Donošenje propisa i objavljivanje u Službenom listu Crne Gore.				
4.6 Uspostaviti GIS bazu podataka i ažurirati bazu svih dostupnih podataka o stanju morskog ekosistema u Crnoj Gori	Uspostavljanje baze svih dostupnih podataka o stanju morskog ekosistema u Crnoj Gori	MEPPU i ostali nadležni organi	2022.	Uspostavljena GIS baza svih dostupnih podataka o stanju morskog ekosistema u Crnoj Gori i ažurirana postojeća baza podataka	Sredstva za navedene aktivnosti obezbijedena su kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“
	Utvrđivanje nedostataka u dostupnosti podataka			Utvrđeni nedostaci u dostupnosti podataka	(za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog

	Priprema programa istraživanja morskog ekosistema-prikupljanja podataka koji će nadoknaditi nedostatake			Pripremljen program istraživanja morskog ekosistema kojim će se odgovoriti na utvrđena nedostatke	projekta planirana su sredstva u iznosu od 945.000 eura)
	Ažuriranje uspostavljene baze podataka s obrađenim podacima–rezultatima sprovedenog Programa istraživanja			Ažurirana baza podataka s obrađenim rezultatima sprovedenog Programa istraživanja	
4.7 Sprovesti pripremljeni Program istraživanja morskog ekosistema primjenom ekosistemskog pristupa	Sprovesti terenski rad i prikupljanje podataka na osnovu pripremljenog Programa istraživanja morskog ekosistema	MEPPU i ostali nadležni organi	2021.	Terenski rad i prikupljanje podataka na osnovu pripremljenog Programa istraživanja morskog ekosistema sprovedeni i pripremljen Izvještaj s terena	Sredstva za navedene aktivnosti obezbijedena su kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ (za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog projekta planirana su sredstva u iznosu od 945.000 eura)
	Analiza i obrada prikupljenih podataka				
	Priprema izvještaja o sprovedenom Programu istraživanja				

4.8 Pripremiti početno procjenu stanja morskog ekosistema na osnovu dostupnih podataka	Izrada dokumenta „Početna procjena stanja morske sredine“ na osnovu dostupnih podataka o stanju morskog ekosistema u Crnoj Gori na osnovu Zakona o zaštiti morske sredine i relevantnog podzakonskog akta	MEPPU i ostali nadležni organi	2022.	Dokument „Početna procjena stanja morske sredine“ pripremljen i dostavljen EK na mišljenje	Sredstva za navedene aktivnosti su obezbijedena kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ (za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog projekta planirana su sredstva u iznosu od 945.000 eura)
	Dostavljanje Nacrta Početne procjene relevantnim institucijama na mišljenje			Dokument „Početna procjena stanja morske sredine“ u potpunosti usklađen sa mišljenjem EK i pripremljena finalna verzija	
	Dostavljanje Informacije o pripremljenoj Početnoj procjeni Vladi Crne Gore				
	Upućivanje dokumenta Početna procjene EK na mišljenje				
	Usklađivanje finalne verzije dokumenta Početna procjene stanja morske sredine s EK				
4.9 Utvrđiti dobar ekološki status morske sredine	Pripremiti dokument „Utvrđivanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ na osnovu početne procjene stanja morske sredine na osnovu Zakona o zaštiti morske sredine i relevantnog podzakonskog akta	MEPPU i ostali nadležni organi	2022.	Dokument „Utvrđivanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ pripremljen i dostavljen EK na mišljenje	Sredstva su obezbijedena kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ (za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog projekta planirana su sredstva u
	Dostaviti Nacrt dokumenta relevantnim institucijama na mišljenje			Dokument „Utvrđivanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ u	
	Dostaviti Informaciju o dokumentu „Utvrđivanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ Vladi Crne Gore				
	Uputiti dokument „Utvrđivanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ EK na mišljenje				

	Usklađivanje finalne verzije dokumenta s EK			potpunosti usklađen sa mišljenjem EK i pripremljena finalna verzija	iznosu od 945.000 eura)
4.10 Definisati ciljeve i indikatore za postizanje dobrog ekološkog statusa morske sredine	Pripremiti dokument „Ciljevi i indikatori za postizanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ shodno početnoj procjeni stanja morske sredine i utvrđenom dobrom ekološkom statusu morske sredine, na osnovu Zakona o zaštiti morske sredine i relevantnog podzakonskog akta	MEPPU i ostali nadležni organi	2022.	Dokument „Ciljevi i indikatori za postizanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ pripremljen i dostavljen EK na mišljenje Dokument „Ciljevi i indikatori za postizanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ u potpunosti usklađen sa mišljenjem EK i pripremljena finalna verzija	Sredstva za navedene aktivnosti su obezbijeđena kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ (za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog projekta planirana su sredstva u iznosu od 945.000 eura)
	Dostaviti Nacrt dokumenta relevantnim institucijama na mišljenje				
	Dostaviti Informaciju o pripremljenom dokumentu Vladi Crne Gore				
	Uputiti dokument „Ciljevi i indikatori za postizanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ EK na mišljenje				
	Usklađivanje finalne verzije dokumenta s EK				
4.11 Uskladiti postojeći nacionalni godišnji Program monitoringa morske sredine sa zahtjevima Okvirne	Pripremiti dokument „Program monitoringa morske sredine“ usklađen sa zahtjevima Okvirne direktive o morskoj strategiji shodno početnoj procjeni stanja morske sredine, utvrđenom dobrom ekološkom statusu morske sredine i	MEPPU i ostali nadležni organi	2023.	„Program monitoringa morske sredine“ usklađen sa zahtjevima Okvirne direktive o	Sredstva za navedene aktivnosti su obezbijeđena kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i

direktive o morskoj strategiji kroz pripremu novog Programa monitoringa uz mogućnost dodatnog prikupljanje podataka	ciljevima i indikatorima za postizanje dobrog ekološkog statusa morske sredine, na osnovu Zakona o zaštiti morske sredine i relevantnog podzakonskog akta			morskoj strategiji, pripremljen i dostavljen EK na mišljenje	monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ (za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog projekta planirana su sredstva u iznosu od 945.000 eura)
	Dostaviti Nacrt Programa monitoringa relevantnim institucijama na mišljenje			„Program monitoringa morske sredine“ usklađen sa zahtjevima Okvirne direktive o morskoj strategiji, u potpunosti usklađen sa mišljenjem EK i pripremljena finalna verzija	
	Dostaviti Informaciju o pripremljenom dokumentu Vladi Crne Gore				
	Uputiti dokument Program monitoringa morske sredine EK na mišljenje				
	Usklađivanje finalne verzije dokumenta s EK				
4.12 Pripremiti Program mjera za dostizanje ili održavanje dobrog ekološkog statusa morske sredine	Pripremiti dokument „Program mjera za ostvarivanje i/ili održavanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“, na osnovu Zakona o zaštiti morske sredine i relevantnog podzakonskog akta	MEPPU i ostali nadležni organi	2024.	Program mjera za dostizanje ili održavanje dobrog ekološkog statusa morske sredine pripremljen i dostavljen EK na mišljenje	Sredstva za navedene aktivnosti su obezbijedena kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ (za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog
	Dostaviti Nacrt Programa mjera relevantnim institucijama na mišljenje			Program mjera za dostizanje ili održavanje dobrog	
	Dostaviti Informaciju o pripremljenom dokumentu Vladi Crne Gore				
	Uputiti dokument EK na mišljenje				

	Usklađivanje finalne verzije dokumenta s EK			ekološkog statusa morske sredine u potpunosti usklađen sa mišljenjem EK i pripremljena finalna verzija	projekta planirana su sredstva u iznosu od 945.000 eura)
4.13 Donijeti Strategiju zaštite morske sredine	Pripremiti Nacrt Strategije zaštite morske sredine koja se sastoji iz prethodno pripremljenih dokumenata: Početna procjena stanja morske sredine, Utvrđivanje dobrog ekološkog statusa morske sredine, Ciljevi i indikatori dobrog stanja morske sredine, Program monitoringa morske sredine i Program mjera, u skladu sa zahtjevima Direktive	MEPPU i ostali nadležni organi	2025.	Pripremljen Nacrt Strategije zaštite morske sredine	Sredstva će biti obezbijedena kroz budžet MEPPU
	Sprovesti Javnu raspravu o Nacrtu Strategije zaštite morske sredine			Sprovedena Javna rasprava i pripremljen Izvješaj sa Javne rasprave	
	Dostaviti Predlog Strategije zaštite morske sredine relevantnim institucijama na davanje mišljenja			Integrirani komentari EK u Predlog Strategije	
	Uputiti Predlog Strategije zaštite morske sredine EK na davanje mišljenje			Strategija zaštite morske sredine usvojena od strane Vlade	
	Uputiti Predlog Strategije zaštite morske sredine Vladi Crne Gore na usvajanje				
4.14 Uspostaviti i održavati funkcionalnu bazu	Nadovezujući se na aktivnost 4.6. objediniti sve dostupne podatke o stanju morske sredine u bazu podataka, shodno zahtjevima za	AZPŽS sa drugim relevantnim organima	2024. (baza podataka)	Uspostavljena baza podataka u AZPŽS, funkcionalna za	Sredstva za navedene aktivnosti su djelimično

podataka za potrebe izvještavanja o implementaciji Okvirne direktive o morskoj strategiji	spровоđenje programa monitoringa iz MSFD i pripadajuće Odluke		Izvještavanje nakon ulaska u EU	skladištenje podataka, vizualizaciju, izvještavanje i sprovođenje Okvirne direktive o morskoj strategiji Broj i vrsta podataka koji se generišu iz baze	obezbijedena iz projekta IPA 2016 „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ za dio koji se odnosi na kompletiranje i uspostavljanje GIS baze podataka (za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog projekta planirana su sredstva u iznosu od 945.000 eura) Za uspostavljanje baze za potrebe izvještavanja po Direktivi, tj. njeno održavanje, sredstva će biti obezbijedena u okviru redovnog budžeta AZPŽS
	Shodno Zakonu uspostaviti i voditi informacijski sistem za morskou sredinu, u okviru Informacionog sistema zaštite životne sredine				
	Izvještavanje EK o pripremi/reviziji Strategije zaštite mora i njenih sastavnih dijelova, kao i redovno godišnje izvještavanje o sprovođenju Programa monitoringa morske sredine				
	Redovno održavanje baze podataka koje podrazumijeva ažuriranje podataka, izvještavanje i eventualno potrebna softverskih rješenja			Baza podataka se redovno održava kroz ažuriranje podataka, tehničko održavanje i nadgradnju	
4.15 Nastaviti rad u okviru Barselonske konvencije i njenih protokola kroz redovno učešće nacionalnih predstavnika na	Nacionalni predstavnici za Barselonsku konvenciju i njene Protokole redovno učestvuju na sastancima, i prate/koordiniraju aktivnosti predviđene usvojenim programom rada Konvencije na	MEPPU/ AZPŽS JPMD/UPS	Kontinuirano (na godišnjem nivou-IV kvartal)	Broj sastanaka kojima su nacionalni predstavnici za Barselonsku konvenciju i njene Protokole	Aktivnosti se kontinuirano finansiraju iz budžeta Mediteranskog akcionog plana ili donatora regionalnih/subre

<p>sastancima strana potpisnica Konvencije i njenih Protokola, kao i sprovođenje aktivnosti u skladu sa usaglašenim Planom rada Mediteranskog akcionog plana</p>	<p>dvogodišnjim Konferencijama strana potpisnica.</p> <p>Učešće u subregionalnom projektu „Implementacija ekosistemskog pristupa u Jadranskom moru kroz planiranje prostora morskog područja“ i predstojećem regionalnom Med Programu koji će se finansirati iz regionalnih GEF 6 sredstava.</p> <p>Pripreme i usaglašavanje prioriternih regionalnih projektnih aktivnosti koje će se finansirati iz regionalnih GEF 7 sredstava kao nastavak MED Programa.</p> <p>Učešće u pilot projektima koji se tiču smanjenje morskog otpada, kao i aktivnostima po pitanjima održive potrošnje i proizvodnje, iz sredstava koja se izdvajaju iz bilateralne saradnje UNEP/MAP i Republike Italije za: Albaniju, BiH i Crnu Goru.</p>		<p>Kontinuirano</p>	<p>učestvovali tokom godine</p> <p>Nacionalni predstavnici za Barselonsku konvenciju i njene Protokole redovno dostavljaju potrebne informacije i izvještavaju o stepenu sprovođenja Konvencije na dvogodišnjem nivou uz konsultacije s nadležnim resorima</p> <p>Realizovane aktivnosti iz subregionalnog projekta „Implementacija ekosistemskog pristupa u Jadranskom moru kroz planiranje prostora morskog područja“ i predstojećeg</p>	<p>gionalnih projektnih aktivnosti</p>
---	--	--	---------------------	--	--

				<p>regionalnog Med Programa</p> <p>Usaglašeni prioritetni regionalni projekti koji će se financirati iz regionalnih GEF 7 sredstava kao nastavak MED Programa.</p> <p>Realizovane aktivnosti iz pilot projekata koji se tiču smanjenja morskog otpada, kao i aktivnosti po pitanjima održive potrošnje i proizvodnje</p>	
<p>4.16 Nastaviti rad u okviru Strategije za Jadransko-jonski region (EUSAIR) kroz redovno učešće nacionalnih predstavnika na sastancima svih tematskih stubova (TSG1 – Plavi rast,</p>	<p>Nacionalni predstavnici za EUSAIR redovno učestvuju na sastancima stubova i prate/koordiniraju aktivnosti predviđene subregionalnim projektnim aktivnostima</p>	<p>MEPPU s drugim relevantnim organima</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Broj sastanaka kojima su prisustvovali nacionalni predstavnici za EUSAIR tokom godine</p> <p>Nacionalni predstavnici za EUSAIR aktivno obezbjeđuju</p>	<p>Aktivnosti se financiraju iz projekta „Facility Point“ koji financira Adrion i od donatora usaglašenih subregionalnih projektnih aktivnosti</p>

TSG2 – Povezivanje regiona, TSG3 – Kvalitet životne sredine i TSG4 – Održivi turizam), kao i sprovođenje usaglašenih podregionalnih projektnih aktivnosti				koordinaciju i sprovođenje projektnih aktivnosti (broj realizovanih projektnih aktivnosti)	
4.17 Nastaviti rad u okviru Strategije EU za Dunavski region (EUSDR) kroz redovno učešće nacionalnih predstavnika na sastancima za sve oblasti, kao i sprovođenje usaglašenih projektnih aktivnosti u gore navedenim tematskim stubovima	Nacionalni predstavnici za EUSDR redovno učestvuju na sastancima za sve oblasti i prate/koordiniraju aktivnosti predviđene subregionalnim projektnim aktivnostima	KEI sa relevantnim organima	Kontinuirano	Broj sastanaka kojima su prisustvovali nacionalni predstavnici za EUSDR tokom godine Broj realizovanih projektnih aktivnosti	Aktivnosti se finansiraju iz projekta
4.18 Pojačati koordinaciju nadležnih organa	U kontinuitetu održavati dijalog vezano za pitanja od značaja za implemenataciju Direktive 2008/56/EZ o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u oblasti politike morske životne sredine	MEPPU i ostali nadležni organi	Kontinuirano	Broj održanih sastanaka na godišnjem nivou na temu implementacije Direktive 2008/56/EZ	Nisu potrebna finansijska sredstva

4.19 Obezbijediti implementaciju Direktive o uspostavljanju okvira za planiranje područja mora u Crnoj Gori	Pripremiti Nacrt plana područja mora shodno zahtjevima Direktive o uspostavljanju okvira za planiranje područja mora kao stručnu osnovu za Prostorni plan Crne Gore do 2040. godine i Plan generalne regulacije Crne Gore	MEPPU	2021.	Izrađen Nacrt plana područja mora	Sredstva za izradu Nacrta plana područja mora su obezbijedena kroz projekat „Implementacija ekosistemskog pristupa Jadranskom moru kroz planiranje područja mora“ GEF Adriatic u iznosu od oko 400.000 EUR
	Integrisanje Nacrta plana područja mora u pomenuta nacionalna planska dokumenta		2022.	Donijet Prostorni plan Crne Gore do 2040. i Plan generalne regulacije od strane Skupštine Crne Gore	Sredstva su obezbijedena kroz nacionalni budžet u iznosu od 500.000 EUR za Prostorni plan Crne Gore do 2040. i 2 miliona EUR za Plan generalne regulacije
III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU dalje prima k znanju činjenicu da treba da se izrade planovi, do kraja 2021. godine, konkretno planovi upravljanja za dva riječna sliva . Crna Gora treba da pripremi punu implementaciju pravne tekovine vezane za upravljanje riječnim slivovima . Stoga, EU poziva Crnu Goru da osigura da je plan upravljanja riječnim slivom izrađen <u>za svaku oblast riječnog sliva</u> koja se u cjelosti nalazi na njenoj teritoriji, i da osigura koordinaciju međunarodnih planova za upravljanje riječnim slivovima. Tamo gdje takav plan ne postoji, Crna Gora treba da izradi planove upravljanja riječnim slivovima kojima su obuhvaćeni bar djelovi međunarodnog riječnog sliva koji se nalaze na njenoj teritoriji (član 13 Direktive 2000/60/EZ). Crna Gora treba da osigura da će se sprovesti <u>analiza karakteristika, uticaja na površinske i podzemne vode i ekonomska analiza upotrebe vode za svaki riječni sliv</u> ili bar dio međunarodnog riječnog sliva koji se nalazi na njenoj teritoriji (član 5				

	Direktive 2000/60/EZ). Crna Gora treba da osigura <u>uspostavljanje programa za praćenje statusa voda kako bi se uspostavio sveobuhvatan i koherentan pregled statusa voda u sklopu svakog riječnog sliva (član 8 Direktive 2000/60/EZ).</u>				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
4.20 Usvajanje Planova upravljanja vodama na vodnom području Dunavskog i Jadranskog sliva koji obuhvataju djelove međunarodnog rječnog sliva koji se nalaze na teritoriji Crne Gore u cilju obezbjeđenja koordinacije međunarodnih planova za upravljanje riječnim slivovima	Sprovesti Javnu raspravu o Nacrtu planova	MPŠV UzV ZHMS	IV kvartal 2021.	Sprovedena Javna rasprava i pripremljen Izvještaj sa Javne rasprave	Finansijska sredstva u iznosu od €1.9 miliona, obezbijeđena kroz projekat IPA 2014-2020 „Jačanje kapaciteta u cilju implementacije Okvirne direktive o vodama u Crnoj Gori“
	Dostaviti Predlog Planova upravljanja vodama na vodnom području Dunavskog i Jadranskog sliva Vladi na usvajanje			Planovi upravljanja vodama na vodnom području Dunavskog i Jadranskog sliva donijeti od strane Vlade	
4.21 Uspostavljanje programa za praćenje statusa voda kako bi se uspostavio sveobuhvatan i koherentan pregled statusa voda u sklopu svakog riječnog sliva, shodno članu 8 Direktive 2000/60/EZ	Donošenje Godišnjih programa monitoringa voda u skladu sa Zakonom o vodama	MPŠV	Kontinuirano na godišnjem nivou, u IV kvartalu tekuće za narednu godinu	Godišnji programi monitoringa voda donijeti na godišnjem nivou od strane Vlade	Budžet MPŠV na godišnjem nivou

<p>4.22. Sprovedenje analize karakteristika, uticaja na površinske i podzemne vode i ekonomske analize upotrebe vode za svaki riječni sliv ili bar dio međunarodnog riječnog sliva koji se nalazi na teritoriji Crne Gore, shodno članu 5 Direktive 2000/60/EZ, u okviru Planova upravljanja vodama na vodnom području Dunavskog i Jadranskog sliva</p>	<p>Sprovesti Javnu raspravu o Nacrtu planova</p>	<p>MPŠV UzV ZHMS</p>	<p>IV kvartal 2020.</p>	<p>Sprovedena Javna rasprava i pripremljen Izvještaj sa Javne rasprave U okviru Planova upravljanja vodama na vodnom području Dunavskog i Jadranskog sliva sprovedena analiza karakteristika, uticaj na površinske i podzemne vode i sprovedene ekonomske analize upotrebe vode</p>	<p>Finansijska sredstva u iznosu od 1.9 miliona eura obezbijedena kroz projekat IPA 2014-2020 „Jačanje kapaciteta u cilju implementacije Okvirne direktive o vodama u Crnoj Gori“</p>
	<p>Dostaviti Predlog Planova upravljanja vodama na vodnom području Dunavskog i Jadranskog sliva Vladi na usvajanje</p>			<p>IV kvartal 2021.</p>	
<p>IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27</p>	<p>EU konstatuje usvajanje Kodeksa dobre poljoprivredne prakse. Osim toga, EU konstatuje namjeru Crne Gore da <u>nadogradi sistem za upravljanje vodama do 2019, uključujući za praćenje koncentracije nitrata.</u></p> <p>U skladu s Direktivom 91/676/EEZ, EU poziva Crnu Goru da preduzme sve neophodne korake da dalje <u>definiše zone ranjive na nitrata i usvoji akcione programe s obaveznim mjerama u pogledu označenih ranjivih zona.</u></p>				
<p><i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i></p>	<p><i>Način realizacije</i></p>	<p><i>Nadležna institucija</i></p>	<p><i>Rok</i></p>	<p><i>Indikator</i></p>	<p><i>Finansije i izvori finansiranja</i></p>

4.23. Definisati zone ranjive na nitratae shodno Direktivi 91/676/EEZ	Priprema Analize dostupnih podataka i uslova životne sredine u cilju identifikovanja novih potencijalnih zona ranjivih na nitratae	MPŠV	IV kvartal 2022.	Objavljena Analiza na web site-u MPŠV Definisane zone osjetljive na nitratae (broj ranjivih zona)	Finansijska sredstva u iznosu od 105.000 € (okvirno)biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“
	Izmjena Odluke o određivanju ranjivih zona na nitratae (ukoliko Analiza pokaže da postoje nove zone)	MPŠV	2023.	Izmijenjena Odluka o određivanju ranjivih zona na nitratae	Nijesu potrebna finansijska sredstva
4.24. Usvojiti Akcione programe s obaveznim mjerama u pogledu označenih ranjivih zona	Priprema Akcionih programa za identifikovane ranjive zone koji će sadržati mjere za zaštitu voda od zagađivanja nitratima iz poljoprivrednih izvora	MPŠV UzV ZHMS	IV kvartal 2022.	Donošenje akcionih programa za sve identifikovane ranjive zone	Sredstva će biti obezbijedena kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ u iznosu od 83.000 € (okvirno)
V) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim razdobljem do 31. decembra 2024. godine u pogledu poglavlja IV i Aneksa Direktive 2007/60/ EZ (Direktiva o poplavama), kada je u pitanju <u>izrada planova za upravljanje rizikom od poplava</u> . EU poziva Crnu Goru da dostavi detaljan plan sprovođenja, uključujući vremenski raspored i ključne etape za sprovođenje Direktive o poplavama, kao i <u>plan ulaganja i detaljan plan sprovođenja za jačanje kapaciteta organa nadležnih za vode</u> . EU posebno poziva Crnu Goru da dostavi <u>informacije o metodologijama koje se koriste i nadležnim organima kada su u pitanju članovi 4, 5, 6, 7, 9 i 10 direktive</u> .				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
4.25. Priprema i objavljivanje preliminarne procjene rizika od poplava (čl. 4 i 5 Direktive)	Sprovođenje aktivnosti u skladu sa definisanim dinamikom na projektu i važećim propisima, između ostalog, Pravilnikom o bližem sadržaju preliminarne procjene rizika od poplava i Plana upravljanja rizicima od poplava i objavljivanje na internet stranicama MPŠV i UZV	MPŠV UzV	I kvartal 2021.	Objavljivanje preliminarne procjene rizika od poplava na sajtu UzV	Finansijska sredstva biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama“

					u iznosu od 157.750 € (okvirno)
4.26. Izrada i objavljivanje mapa opasnosti i mapa rizika od poplava (čl. 6 Direktive)	Sprovođenje aktivnosti u skladu sa definisanim dinamikom na projektu i važećim propisima, između ostalog, Pravilnikom o bližem sadržaju preliminarne procjene rizika od poplava i Plana upravljanja rizicima od poplava i objavljivanje na internet stranicama MPŠV i UZV	MPŠV UzV	IV kvartal 2022.	Broj mapa opasnosti i mapa rizika od poplava objavljenih na sajtu UzV	Finansijska sredstva biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama“ u iznosu od 125.000 € (okvirno)
4.27. Obezbjedenje učešća javnosti u postupku izrade plana upravljanja rizicima od poplava, kao i usklađivanje sa planovima upravljanja vodama na rječnom slivu. (čl. 9 i 10 Direktive)	Organizovanje javne rasprave povodom Nacrta plana	MPŠV UzV	2024.	Organizovana javna rasprava	Finansijska sredstva biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama“
	Integrisanje komentara nakon završene Javne rasprave			Izrađen Izvještaj sa javne rasprave % ili broj komentara javnosti koji su usvojeni i integrisani u Plan upravljanja rizicima od poplava	
4.28. Priprema i objavljivanje Planova upravljanja rizikom od poplava (čl. 7 Direktive)	Sprovođenje aktivnosti u skladu sa definisanim dinamikom na projektu i važećim propisima, između ostalog, Pravilnikom o bližem sadržaju preliminarne procjene rizika od poplava i Plana upravljanja rizicima od poplava i objavljivanje na internet stranicama MPŠV i UZV	MPŠV UzV	2024.	Planovi upravljanja rizikom od poplava objavljeni na sajtu MPŠV i UzV	Finansijska sredstva biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama“ u iznosu od 154.750 € (okvirno)

VI) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	Što se tiče Direktive o vodi za kupanje, Crna Gora je pozvana da dostavi informacije o sljedećem: – Daljem usklađivanju s članovima u kojima se opisuju, utvrđuju i procjenjuju <u>uzroci zagađenja</u> ; – Praćenju i procjeni vode za kupanje, na osnovu kojih treba pripremiti <u>klasifikaciju mjesta za kupanje</u>				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
4.29. Prikupljanje dostupnih podataka koji opisuju, utvrđuju i procjenjuju uzroke zagađenja voda za kupanje	Sprovođenje aktivnosti u skladu sa definisanom dinamikom na projektu i važećim propisima	MPŠV UzV JPMD	II kvartal 2021.	Broj utvrđenih uzroka zagađenja	Finansijska sredstva biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama u iznosu 25.500 € (okvirno)
4.30. Izrada Programa monitoringa voda za kupanje	Donošenje Programa monitoringa voda za kupanje od strane Vlade	MPŠV	III kvartal 2022	Izrađen Program monitoringa voda za kupanje Donijet Program monitoringa voda za kupanje	Finansijska sredstva biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama u iznosu od 69.300 € (okvirno)
4.31. Procjena i klasifikacija voda za kupanje na osnovu monitoringa voda za kupanje	Sprovođenje aktivnosti u skladu sa Programom monitoringa voda za kupanje	MPŠV JPMD JLS	IV kvartal 2022.	Urađena procjena i klasifikacija voda	Finansijska sredstva biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama“ u iznosu od 16 500 € (okvirno)
VII) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim razdobljem do 31. decembra u pogledu članova 3, 4, 5, 6 i 7 Direktive 91/271/EEZ o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, koji se odnose na <u>rokove za izgradnju sistema za prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda</u> . EU primjećuje da bi u tom razdoblju trebala da bude završena izgradnja sistema za prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji zadovoljavaju zahtjeve pravne tekovine. Kako bi zahtjev Crne Gore ocijenio u potpunosti, EU poziva Crnu Goru da <u>dostavi informacije o utvrđivanju osjetljivih područja i sadašnje stanje u pogledu sistema</u>				

	za prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda. Crna Gora, takođe, treba da dostavi <u>plan sprovođenja, uključujući podatke o troškovima i izvorima finansiranja, jačanju administrativnih kapaciteta, vremenski raspored i ključne etape</u> . Plan će morati da odražava <u>prioritete</u> utvrđene tom direktivom i da obuhvata odvojene specifikacije za različite kategorije.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
4.32. Implementacija Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori do 2035.	Sanacija i zamjena dotrajalih segmenata za sakupljanje otpadnih voda Proširenje mreže sakupljanja otpadnih voda na područja bez adekvatnih usluga Obezbjedenje adekvatnog prečišćavanje	JLS, MEPPU	2035.	Sanirana i zamijenjena dotrajala kanalizaciona mreža u dužini od oko 92 km cjevovoda 885 km novoizgrađenih cjevovoda Dužina kanalizacione mreže po opštinama Dužina (km) i broj novih ispusta komunalnih otpadnih voda u more Porast pokrivenosti usluga prikupljanja otpadnih voda u 2021. godini iznosi	Planom upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori do 2035. predviđene su aktivnosti u ukupnom iznosu od €472 miliona iz kojih će se potpuno izgraditi PPOV i proširiti kanalizacioni sistemi u svim prepoznatim aglomeracijama. U strukturi finansiranja predviđeno je učešće EU fondova (bespovratnih sredstava) u visini od €255,4 miliona (54%), dok su nacionalna sredstva u iznosu od €201 milion (43%) predviđena kroz: državni budžet,

	komunalnih otpadnih voda		<p>348.460 stanovnika, u 2031. godini 468.529 stanovnika, u 2035. godini puna pokrivenost stanovništva uslugama prikupljanja u aglomeracijama u skladu sa Direktivom 271/91/EEC (broj stanovnika povezanih na kanalizacionu mrežu u aglomeraciji)</p> <p>37 PPOV-a u punoj funkciji</p> <p>Broj stanovnika povezanih na PPOV-e</p> <p>% prečišćenih prikupljenih otpadnih voda u skladu sa propisanim standardom</p> <p>Obuhvat usluga sakupljanja otpadnih voda po regionima (% stanovnika)</p> <p>Broj korisnika po km mreže i m mreže po</p>	<p>lokalne budžete, Eko fond, predviđeni i ostali izvori (krediti, bilateralna, itd.).</p> <p>Obezbjedenje finansijskih sredstava za implementaciju Plana nije jednokratno, već u višegodišnjem periodu do 2035.</p> <p>Od ukupnih sredstava (€472 miliona), procijenjeni investicioni troškovi izgradnje planiranih PPOV-a iznose €131 milion, dok je za proširenje kanalizacione mreže i povezivanje novih objekata potrebno izdvojiti €212 miliona, dok su ostali troškovi vezani za rekonstrukciju kolektorskih sistema i sl.</p>
--	--------------------------	--	---	---

				korisniku-indikator gustine mreže za sakupljanje otpadnih voda	
4.33. Uspostavljanje sistema izvještavanja o sprovođenju Plana upravljanja otpadnim vodama do 2035.	Izrada i donošenje (od strane Vlade) Izvještaja o sprovođenju Plana upravljanja otpadnim vodama	MEPPU, Vlada	Kontinuirano na dvogodišnjem nivou (I kvartal): 2022. 2024. 2026. 2028. 2030. 2032. 2034. 2036.	Donesen Izvještaj o sprovođenju Plana upravljanja otpadnim vodama od strane Vlade	Nisu potrebna finansijska sredstva

5. ZAŠTITA PRIRODE

<p>Završno mjerilo 5</p>	<p>U oblasti zaštite prirode, Crna Gora podnosi Komisiji spisak predloženih lokacija Natura 2000, koji u dovoljnoj mjeri obuhvata tipove staništa i vrste u skladu sa zahtjevima Direktiva o pticama i staništima. Crna Gora demonstrira kapacitet da upravlja mrežom Natura 2000, između ostalog i kroz davanje ulcinjskoj Solani odgovarajućeg statusa zaštite i djelotvorno sprovođenje neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja statusa očuvanosti.</p>				
<p>I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27</p>	<p>EU poziva Crnu Goru da nastavi svoje djelovanje na pripremi kompletne liste lokacija za mrežu NATURA 2000, kako za kopnena, tako i za morska područja. EU naglašava da Crna Gora treba dodatno da osigura upravljanje lokacijama i praćenje stanja očuvanosti staništa i vrsta, do dana pristupanja. EU poziva Crnu Goru da nastavi istraživanje i sakupljanje naučnih podataka čime će se omogućiti označavanje tih lokacija. EU dalje poziva Crnu Goru da Komisiji podnese spisak predloženih lokacija.</p>				
<p><i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i></p>	<p><i>Način realizacije</i></p>	<p><i>Nadležna institucija</i></p>	<p><i>Rok</i></p>	<p><i>Indikatori izvještavanja</i></p>	<p><i>Finansije i izvori finansiranja</i></p>
<p>5.1 Upotpunjavanje osnove za predlaganje/definisanje Natura 2000 područja, u okviru nastavka terenskih istraživanja</p>	<p>Organizovanje praktičnih obuka o obavezama i metodologiji terenskih istraživanja vezanim za uspostavljanje Natura 2000 mreže (katalogu staništa, načinu prikupljanja podataka, korišćenju aplikacije za prikupljanje podataka, obradu podataka, itd.)</p> <p>Finalizovanje referentnih lista staništa i vrsta i dopuna kataloga staništa Crne Gore-Realizacija daljeg terenskog rada i integrisanje podataka u Referentne liste o novim vrstama i/ili staništima koji su prisutni u Crnoj Gori sa Priloga Direktive o staništima i/ili Direktive o pticama na osnovu preporuka stručnjaka koji realizuju terenski</p>	<p>AZPŽS, MEPPU</p>	<p>Kontinuirano do dvije godine prije ulaska Crne Gore u EU</p>	<p>Broj obuka o obavezama i metodologiji terenskih istraživanja vezanim za uspostavljanje Natura 2000 mreže</p> <p>Definisane Referentne liste staništa i vrsta</p>	<p>IPA III-Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i nastavak terenskog istraživanja u svrhu uspostavljanja Natura 2000 mreže u projektovanom iznosu od oko €1.500.000. Državni budžet na godišnjem nivou u</p>

	<p>rad (ukoliko se iste pronadu) kroz realizaciju IPA projekta Tehnicke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i nastavak terenskog istraživanje u svrhu uspostavljanja Natura 2000 mreže, kao i kroz aktivnosti terenskog istraživanja koje se finansiraju iz državnog budžeta</p>				<p>visini €200.000- €300.000. EPPA projekat GEF7</p>
	<p>Finalizovanje Referentnih lista staništa i vrsta i dopuna kataloga staništa Crne Gore-Realizacija daljeg terenskog rada i integrisanje podataka o stanišnim tipovima i njihovog daljeg opisa u Katalog staništa Crne Gore, sa Priloga Direktive o staništima od strane stručnjaka koji realizuju terenski rad za staništa kroz realizaciju IPA projekta Tehnicke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i nastavak terenskog istraživanje u svrhu uspostavljanja Natura 2000 mreže, kao i kroz aktivnosti terenskog istraživanja koje se finansiraju iz državnog budžeta</p>			<p>Dopunjen katalog staništa</p>	

<p>5.2 Prikupljanje podataka na terenu za pripremu prijedloga pSCI i SPA (mapiranje staništa i prikupljanje podataka o vrstama sa lica mjesta)</p>	<p>Organizacija i kontinuirana realizacija terenskog rada timova stručnjaka za kopnena i morska staništa i vrste, uključujući ptice, kroz realizaciju IPA projekta Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i nastavak terenskog istraživanje u svrhu uspostavljanja Natura 2000 mreže, kao i kroz aktivnosti terenskog istraživanja koje se financiraju iz državnog budžeta.</p> <p>Kroz GEF projekat „Promovisanje upravljanja zaštićenim područjima kroz integrisanu zaštitu morskih i priobalnih ekosistema u obalnom području Crne Gore“ nastaviće se prikupljanje podataka po metodologiji Natura 2000 u kopnenom obalnom (do 400m nadmorske visine) i morskom regionu (za 3 buduća morska zaštićena područja-Platamuni, Katič i ostrvo Stari Ulcinj).</p>	<p>AZPŽS JPNP PM IBM UCG-PMF</p>	<p>Kontinuirano do dvije godine prije ulaska Crne Gore u EU</p>	<p>% mapirane kopnene teritorije za stanišne tipove i vrste od ukupne teritorije Crne Gore</p> <p>% mapirane teritorije za morska staništa i vrste od ukupne teritorije Crne Gore</p> <p>% mapirane teritorije za ptičije vrste od ukupne teritorije Crne Gore</p>	<p>IPA III-Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i nastavak terenskog istraživanje u svrhu uspostavljanja Natura 2000 mreže u projektovanom iznosu od oko €1.500.000.</p> <p>Državni budžet na godišnjem nivou u visini €200.000-€300.000.</p> <p>EPPA projekat GEF7 LIFE</p>
---	--	--	---	--	--

5.3 Priprema i sprovođenje analize nedostataka (gap analiza u GIS-u i na bazi preporuka stručnog tima koji učestvuje u terenskom radu) postojećih podataka i podataka koji su potrebni za ocjenu stanja očuvanosti i reprezentativnosti vrsta i staništa	Objedinjavanje svih dostupnih podataka u GIS-u i sprovođenje konsultacija sa stručnim timovima koji realizuju terenski rad o nedostacima i nesigurnostima koje treba daljim terenskim radom dopuniti i provjeriti	AZPŽS JPNP PM IBM UCG-PMF	2024.	Izrađena Gap analiza	GEF7 Državni budžet LIFE
5.4 Pripremiti predlog lokacija shodno prethodno definisanim kriterijumima putem objedinjavanja i analize svih podataka dobijenih kao rezultat terenskog rada i sprovođenjem stručnih konsultacija	Preklopiti sve podatke, dobijene kroz višegodišnji terenski rad, o staništima i vrstama u GIS-u od strane GIS stručnjaka Realizacija detaljnih konsultacija stručnjaka koji su učestvovali u terenskom radu i njihova detaljna analiza podataka sakupljenih kroz terenski rad Na osnovu analize podataka stručnog tima i njihovih preporuka dalje definisati granice predloga područja pSCI i SPA	AZPŽS JPNP PM IBM UCG-PMF	Kontinuirano do dvije godine prije ulaska Crne Gore u EU	Pripremljen predlog lokacija shodno prethodno definisanim kriterijumima	Državni budžet LIFE (Okvirna procjena potrebnih sredstava: oko €30.000)
5.5 Pripremiti Standardnu formu za podatke (SDF) za svaki pSCI i SPA	Popunjavanje SDF od strane stručnih timova koji su realizovali terenski rad za svako prethodno definisano područje pSCI i SPA	AZPŽS JPNP PM IBM UCG-PMF	Do dvije godine prije ulaska Crne Gore u EU	SDF za svaki SCI i SPA popunjeni	Državni budžet (Okvirna procjena potrebnih sredstava: oko €50.000)
5.6 Sprovođenje javnih konsultacija o predlogu područja pSCI i SPA	Organizacija i realizacija javnih konsultacija o predlogu područja Nature 2000	MEPPU AZPŽS	Kontinuirano od definisanja predloga područja do dvije godine prije ulaska	Javne konsultacije realizovane-broj javnih konsultacija % ili broj komentara/predloga /preporuka sa Javnih	Državni budžet (Okvirna procjena potrebnih sredstava: oko €10.000)

			Crne Gore u EU	konsultacija koje su integrisane i uzete u razmatranje prilikom definisanja predloga područja pSCI i SPA	
5.7 Definisati opšte mjere za status očuvanja i zaštite predloženih pSCI i SPA	Na bazi konsultacija i preporuka stručnog tima za staništa i vrste izraditi opšte mjere za status očuvanja i zaštite predloženih pSCI i SPA	AZPŽS JPNP PM IBM UCG-PMF	Do dana ulaska Crne Gore u EU	Opšte mjere za status očuvanja i zaštite predloženih pSCI i SPA definisane	Državni budžet IPA III LIFE (Okvirna procjena potrebnih sredstava: oko €50.000)
5.8 Donijeti Uredbu o proglašenju ekološke mreže	Izrada i donošenje Uredbe o proglašenju ekološke mreže od strane	MEPPU AZPŽS Vlada	Do dana ulaska Crne Gore u EU	Uredba o proglašenju ekološke mreže donijeta od strane Vlade	Finansijska sredstva nisu potrebna
5.9 Definisati predlog dopune Anex-a Direktive o staništima i/ili Direktive o pticama (ukoliko se utvrdi da je relevantno tokom terenskih istraživanja)	Sprovesti konsultacije stručnjaka koji su prikupljali podatke na terenu za staništa i vrste, uključujući ptice, u svrhu razmatranja potrebe definisanja relevantnih predloga dopune Anex-a Direktive o staništima i/ili Direktive o pticama Ukoliko se utvrdi potrebnim i opravdanim za odabrane vrste/staništa koji mogu ispuniti kriterijume, stručni tim će ispuniti formu za kandidovanje dopune Anex-a Direktive o staništima i/ili Direktive o	MEPPU AZPŽS MPŠV	Do dvije godine prije ulaska Crne Gore u EU	Predlog izmjena/dopuna Anex-a direktiva (ukoliko se utvrdi da je relevantno nakon terenskog rada) dostavljen EK na razmatranje	Državni budžet IPA III LIFE (Procjena potrebnih sredstava: oko €20.000)

	pticama i dostaviti EK na razmatranje				
5.10 Pripremiti osnovu za uspostavljanje sistema monitoringa stanja očuvanosti staništa i vrsta	Kroz međunarodnu ekspertsku podršku izraditi dugoročni Nacrt plana za monitoring staništa i vrsta, uključujući ptice	MEPPU AZPŽS JPNP PM IBM UCG-PMF	Kontinuirano do dana ulaska Crne Gore u EU	Izrađen Nacrt plana monitoringa	IPA III GEF 7 Državni budžet LIFE (Procjena potrebnih sredstava: oko €150.000)
	Sprovesti obuke o metodologiji prikupljanja i obrade podataka, kao i izvještavanja			Broj realizovanih obuka Broj obučeni polaznika/ca	
	Tehnički opremiti nadležne institucije			Spisak nabavljene opreme za monitoring nadležnih institucija	
5.11 Uspostaviti sistem u cilju obezbjeđivanja izvještavanja o implementaciji Direktive o staništima i Direktive o vrstama-definisanje obaveze prikupljanja podataka i vođenja evidencije potrebne za pripremu Izvještaja od strane svih nadležnih institucija	Definisanje načina organizacije i prikupljanja podataka, kao i obrade neophodnih podataka od strane svih nadležnih institucija za potrebe izvještavanja o primjeni svih aspekata Zakona o zaštiti prirode, odnosno Direktive o staništima i Direktiva o pticama	MEPPU AZPŽS UIP (ekološka inspekcija, inspekcija za šumarstvo, lovstvo i zaštitu bilja, veterinarska inspekcija, ribarska inspekcija)	Do dana ulaska Crne Gore u EU	Uspostavljen sistem u cilju obezbjeđivanja izvještavanja o implementaciji Direktive o staništima i Direktive o vrstama-definisane obaveze prikupljanja podataka i vođenja evidencije podataka potrebnih za pripremu Izvještaja o primjeni Direktive o pticama i Direktive o staništima, svih nadležnih institucija	Državni budžet LIFE (Procjena potrebnih sredstava: oko €10.000)
	Definisati obavezu institucija da uspostave bazu podataka i vode redovne evidencije				
5.12 Uspostavljanje i održavanje funkcionalne baze podataka za potrebe	Izrada softvera za pohranjivanje i analizu potrebnih podataka	AZPŽS	Kontinuirano	Uspostavljena baza podataka za potrebe izvještavanja po Direktivi o pticama i	Državni budžet LIFE (Procjena potrebnih

izvještavanja po Direktivi o pticama i Direktivi o staništima				Direktivi o staništima	sredstava: €800.000-€1.000.000)
	Održavanje i ažuriranje softverskog rešenja			Obezbijedeno održavanje baze podataka	
5.13 Ojačati kapacitete nadležnih institucija i upravljača	<p>Organizovanje i realizacija obuka za sprovođenje sistema monitoringa vrsta i staništa sa priloga direktiva</p> <p>Definisanje i sprovođenje mjera upravljanja, metoda (sistema) stroge zaštite vrsta</p>	<p>MEPPU AZPŽS MPŠV UIP Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD i upravljači na nivou lokalnih samouprava)</p>	Kontinuirano	<p>Broj obuka Broj obučениh polaznika/ca</p>	<p>IPA III-Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i nastavak terenskog istraživanje u svrhu uspostavljanja Natura 2000 mreže u projektovanom iznosu od oko €1.500.000. EPPA projekat LIFE</p>

II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	<p>EU naglašava značaj efikasnog upravljanja područjima Natura 2000 i obezbjeđivanja adekvatnog sistema zaštite za sve strogo zaštićene vrste, uključujući ptice. EU poziva Crnu Goru da demonstrira svoje kapacitete za upravljanje mrežom Natura 2000 obezbjeđivanjem djelotvornog upravljanja postojećim nacionalnim zaštićenim područjima, davanjem odgovarajućeg statusa zaštite Ulcinjskoj solani i efikasnim sprovođenjem neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja njenog statusa očuvanosti i označavanjem zaštićenih morskih područja i obezbjeđivanjem njihovog efikasnog upravljanja.</p> <p>Pored toga, EU poziva Crnu Goru da nastavi izgradnju sveobuhvatnog sistema stroge zaštite vrsta i da pokaže svoju djelotvornost u aktivnostima izdavanja dozvola u morskoj životnoj sredini, kao što su seizmička ispitivanja za istraživanja nafte i gasa, kao i na kopnu obezbjeđivanjem održivih lovnih praksi.</p>
--	--

	<p>EU naglašava značaj dalje izgradnje administrativnih kapaciteta u oblasti zaštite prirode, posebno na regionalnom i lokalnom nivou, uključujući javne institucije za upravljanje nacionalnim i parkovima prirode i drugim zaštićenim područjima, kao i u pogledu inspekcijskih službi (inspekcija za zaštitu prirode i veterinarska inspekcija). EU takođe naglašava potrebu za daljim razvojem koordinacionih mehanizama i kontinuiranim poboljšanjem saradnje između brojnih administrativnih organa uključenih u implementaciju i primjenu <i>acquis-ja</i> u ovoj oblasti. U tom smislu, EU poziva Crnu Goru da predloži Akcioni plan za rješavanje ovog pitanja.</p>				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
<p>5.14 Unaprijeđenje stručnih kapaciteta nadležnih upravljača zaštićenih područja</p>	<p>Organizovanje i realizacija obuka za:</p> <ul style="list-style-type: none"> – adekvatno definisanje i primjenu mjera zaštite ciljnih staništa i vrsta u cilju očuvanja njihovog povoljnog statusa očuvanosti; – izrade planova upravljanja po metodologiji i dobroj praksi za definisanje mjera zaštite staništa i vrsta u cilju očuvanja njihovog povoljnog statusa očuvanosti (teoretske obuke i izrada pilot plana upravljanja); – upravljanje lokacijama u smislu fizičke zaštite na dobrim primjerima prakse; – sprovođenje monitoringa i metodologije izvještavanja; – obavljanje poslova čuvanja (fizičke zaštite) zaštićenih prirodnih dobara u zoni morskog dobra u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode (zaposleni u Službi zaštite) 	<p>Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD i ostali)</p> <p>Lokalne samouprave</p> <p>MEPPU</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Broj realizovanih obuka po definisanim temama</p> <p>Broj obučeni polaznika/ca</p>	<p>IPA 2016 projekat “Jačanje kapaciteta, transpozicija <i>acquis-a</i> i planiranje u životnoj sredini”</p> <p>Eko-fond</p> <p>Državni budžet</p> <p>LIFE</p>

5.15 Jačanje administrativnih kapaciteta službi zaštite i stručnih službi upravljača JPMD, JPNP, lokalnih uprava i ostalih upravljača zaštićenih područja	Zapošljavanje novih službenika u okviru Službe za kontrolu JPMD za poslove zaštite zaštićenih prirodnih dobara u zoni morskog dobra, a u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode (1 zaposleni za zaštićena područja na teritoriji Ulcinja, 1 zaposleni za zaštićena područja na teritorijama Bara i Budve, i 1 zaposleni za zaštićena dobra na području Boke Kotorske)	Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD i ostali) JLS MEPPU	Kontinuirano	Broj novozaposlenih službenika	Budžet upravljača Budžet JLS IPA 2016 projekat "Jačanje kapaciteta, transpozicija acquis-a i planiranje u životnoj sredini"
	Dodatno zapošljavanje stručnjaka u JPNP iz oblasti: botanike, šumarstva, ornitologije, herpetologije, mamologije, ihtiologije, dok se ostale upravljače treba uraditi Analizu potreba u cilju efikasnog upravljanja budućim Natura 2000 područjima			Broj novozaposlenih službenika	
	Unaprijediti profesionalnu strukturu Službe zaštite JPNP uvođenjem kvalifikovanih renđera i njihovim obučavanjem za upravljanje Natura 2000 područjima			Broj obuka za renđere Broj kvalifikovanih renšera u službi zaštite nacionalnih parkova	
	Zapošljavanje službenika u JLS tako da se bar jedna osoba po JLS bavi samo pitanjima zaštite prirode			Broj novozaposlenih službenika koji se bave pitanjima zaštite prirode u JLS	
5.16 Kampanja podizanja javne svijesti (šira javnost, vlasnici zemljišta,	Kampanja putem online platformi i društvenih mreža o Natura 2000 mreži	MEPPU AZPŽS	Kontinuirano	Realizovana kampanja putem online platformi i društvenih mreža o	Državni budžet UNDP

poljoprivrednici, lovci, lokalno stanovništvo, itd.) o pitanjima vezanim za uspostavljanje i upravljanje budućih područjima Natura 2000, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu prirode				Natura 2000 mreži- broj posjeta online kanalima komunikacije	LIFE
	Sprovođenje konsultativnih i edukativnih sastanaka i radionica			Broj konsultativnih i edukativnih sastanaka i radionica	
	Medijska kampanja (gostovanja na tv-u i radio stanicama, objave u štampanim i elektronskim medijima, okrugli stolovi, itd.)			Izveštaj o realizaciji Medijske kampanje	
5.17 Tehničko opremanje upravljača za adekvatno vršenje poslova fizičke zaštite i stručnih poslova monitoringa, u skladu sa specifičnim potrebama	Nabavka opreme (uniforme i lična oprema zaštitara, terenska vozila, kamere, dronovi, čamci, durbini, dvogledi, itd.)	Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD i ostali) JLS MEPPU	Kontinuirano	Upravljači zaštićenih područja tehnički opremljeni za vršenje stručnih poslova i poslova fizičke zaštite (spisak opreme koja je nabavljena i koristi se u svrhu fizičke zaštite)	Državni budžet LIFE Donacije (Procjena potrebnih sredstava: oko 400.000 eura)
5.18 Unaprijediti upravljanje zaštićenim područjima na nacionalnom nivou	Unaprijeđenje registra zaštićenih područja u skladu sa procedurama definisanim Zakonom o zaštiti prirode („Sl. list CG“ br. 54/16)	MEPPU AZPŽS UIP JLS Upravljači (JPMD, JPNP i	Kontinuirano	Unaprijeđena i funkcionalna baza podataka koja sadrži ažurirane podatke o broju zaštićenih područja sa definisanim granicama, upravljačima, itd.	GEF projekat „Promovisanje upravljanja zaštićenim područjima kroz integrisanu zaštitu morskih i priobalnih ekosistema u

	Transformacija JPNP	ostali upravljači)	2021.	Transformisano JPNP	obalnom području Crne Gore“ Državni budžet GEF Donatori	
	Infrastrukturno opremanje zaštićenih područja gdje je to potrebno (informativne table, ograde, centri za posjetioce, klupe, kante za otpatke, i sl)		Kontinuirano			Spisak nove opreme u zaštićenim područjima
	Izrada i donošenje Planova upravljanja zaštićenih područja u skladu sa IUCN smjernicama					Broj donesenih Planova upravljanja
	Praćenje stanja u zaštićenim područjima (monitoring aktivnosti, statusa ciljnih staništa i vrsta, i sl.)					Izvještaji o realizaciji Programa monitoringa u zaštićenim područjima pripremljeni od strane upravljača
	Intenziviranje inspeksijske kontrole i kontrole od strane službi zaštite zaštićenih područja					Broj inspeksijskih kontrola i broj kontrola od strane Službi zaštite zaštićenih područja
	Edukativne i promotivne aktivnosti (predavanja, javne tribine, okrugli stolovi, itd.)					Broj sprovedenih edukativnih i promotivnih aktivnosti

				Broj učesnika/ca na edukativnim i promotivnim aktivnostima	
5.19 Jačati administrativne kapacitete nadležnih institucija na nacionalnom i lokalnom nivou za sprovođenje procedura izdavanja odobrenja (dozvola)	Organizacija i realizacija obuka za: <ul style="list-style-type: none"> – Ocjenu prihvatljivosti (metodologija, pilot slučajevi, najbolje prakse); – Sprovođenje kompenzantornih mjera; – Dozvole za sakupljanje i korišćenje komercijalnih divljih vrsta; – Održive lovne prakse (monitoring divljači u lovištima, zabranjene metode, derogacije); – Uslove držanja divljih životinja; – Ostale aktivnosti za koje se sprovodi procedura izdavanja dozvole. 	MEPPU AZPŽS MPŠV JLS	Kontinuirano	Broj realizovanih obuka po definisanim temama Broj obučениh polaznika/ca	IPA 2016 projekat “Jačanje kapaciteta, transpozicija acquis-a i planiranje u životnoj sredini” EPPA projekat TAIEX LIFE
5.20 Donošenje Nacionalne liste zaštićenih divljih vrsta koja je usaglašena sa Prilozima Direktive o staništima i Direktive o pticama (posebno u odnosu na strogo zaštićene vrste) i potvrđenim međunarodnim ugovorima	Izrada Nacionalne liste zaštićenih divljih vrsta koja je usaglašena sa Prilozima Direktive o staništima i Direktive o pticama (posebno u odnosu na strogo zaštićene vrste) i potvrđenim međunarodnim ugovorima od strane tima stručnjaka za različite taksonomske grupe vrsta na bazi terenskog rada i stručne literature	MEPPU AZPŽS JPNP PM IBM UCG-PMF	2024.	Usvojena Nacionalna Lista zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva koja je usaglašena sa Prilozima Direktive o staništima i Direktive o pticama i potvrđenim međunarodnim ugovorima	Državni budžet (Procjena sredstava: €20.000)

<p>5.21 Održavanje populacije ptica na odgovarajućim nivoima, unutar i van SPA</p>	<p>Na bazi konsultacija i preporuka stručnog tima za ptičije vrste izraditi opšte mjere za održavanje populacije ptica na odgovarajućim nivoima, unutar i van SPA</p>	<p>AZPŽS</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Definisane mjere za održavanje populacije ptica na odgovarajućim nivoima, unutar i van SPA</p>	<p>IPA III-Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i nastavak terenskog istraživanje u svrhu uspostavljanja Natura 2000 mreže u projektovanom iznosu od oko €1.500.000.</p> <p>Državni budžet (procijenjena sredstva 20. 000€)</p>
<p>5.22 Zaštita staništa vrsta ptica iz Aneksa I Direktive o pticama (povezano sa mjerom 5.7) i migratornih vrsta koje se redovno vraćaju</p>	<p>Na bazi konsultacija i preporuka stručnog tima za ptičije vrste, izraditi mjere za zaštitu staništa vrsta ptica iz Aneksa I Direktive o pticama (povezano sa mjerom 5.7) i migratornih vrsta koje se redovno vraćaju</p>	<p>AZPŽS MPŠV Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD i ostali) JLS</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Definisane mjere za zaštitu staništa vrsta ptica iz Aneksa I Direktive o pticama (povezano sa mjerom 7 iz Tabele 1) i migratornih vrsta koje se redovno vraćaju</p> <p>Broj sprovedenih mjera</p>	<p>IPA III-Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i nastavak terenskog istraživanje u svrhu uspostavljanja Natura 2000 mreže u projektovanom</p>

					iznosu od oko €1.500.000. Državni budžet (procijenjena sredstva €20.000)
5.23 Unaprijeđenje sistema striktnije kontrole zaštite vrsta	Intenziviranje inspeksijskih kontrola (od strane nadležnih inspekcija-ekološka inspekcija, inspekcija za šumarstvo, lovstvo i zaštitu bilja, veterinarska inspekcija, fitosanitarna i ribarska inspekcija), carinskih kontrola, kontrola policije, kao i kontrola od strane lovočuvara i službi zaštite zaštićenih područja	UIP (ekološka inspekcija, inspekcija za šumarstvo, lovstvo i zaštitu bilja, veterinarska inspekcija, ribarska inspekcija), MPŠV UC UBHVF lovočuvari i Službe zaštite zaštićenih područja	Kontinuirano	Broj inspeksijskih kontrola, broj rješenja, broj prijava	Sredstva su djelimično obezbijedena kroz redovne budžete institucija, ali ih treba uvećati za 30% u cilju omogućavanja intenziviranja aktivnosti
5.24 Edukacija kontrolnih službi o prepoznavanju zaštićenih vrsta, postupanju sa njima, zabranjenim metodama	Izrada edukativnih materijala (vodiča za prepoznavanje vrsta, postupanje sa vrstama, zabranjenje metode hvatanja, lova i uznemiravanja) za carinu, policiju, nadležne inspekcije	AZPŽS UBHVF MPŠV	Kontinuirano	Broj izrađenih edukativnih materijala	Sredstva će biti planirana kroz: Državni budžet (Procjena potrebnih

hvtanja, lova i uznemiravanja					sredstava €15.000)
5.25 Donošenje Protokola o postupanju u slučaju pronalaska povrijeđenih divljih vrsta	Izrada Protokola o postupanju u slučaju pronalaska povrijeđenih divljih vrsta	AZPŽS UBHVF UIP IBM	2022.	Donijet Protokol o postupanju u slučaju pronalaska povrijeđenih divljih vrsta	Sredstva će biti planirana kroz: Državni budžet (Procjena potrebnih sredstava €2.000)
5.26 Donošenje Protokola o postupanju pri oduzimanju divljih vrsta koje se drže u zatočeništvu bez zakonskog odobrenja ili se konfiskuju na graničnim prelazima prilikom nelegalnog uvoza/izvoza	Izrada Protokola o postupanju pri oduzimanju divljih vrsta koje se drže u zatočeništvu bez zakonskog odobrenja ili se konfiskuju na graničnim prelazima prilikom nelegalnog uvoza/izvoza	UIP UC	do 2022.	Donijet Protokol o postupanju pri oduzimanju divljih vrsta koje se drže u zatočeništvu bez zakonskog odobrenja ili se konfiskuju na graničnim prelazima prilikom nelegalnog uvoza/izvoza	Sredstva će biti planirana kroz Državni budžet (Okvirna procjena potrebnih sredstava je €2.000)
5.27 Uspostavljanje infrastrukture za zbrinjavanje povrijeđenih ili konfiskovanih divljih životinja-Centra za zbrinjavanje (za kopnene i morske vrste)/CITES centra	Izrada projektne dokumentacije za izgradnju infrastrukture za zbrinjavanje povrijeđenih ili konfiskovanih divljih životinja-Centra za zbrinjavanje/CITES centra Dobijanje svih saglasnosti i dozvola neophodnih za početak izvođenja radova na izgradnji Centara za zbrinjavanje povrijeđenih ili	Opština Berane Glavni grad ili neka druga opština IBM (za morske vrste) MEPPU	2021-2025.	Uspostavljena infrastruktura za zbrinjavanje povrijeđenih ili konfiskovanih divljih životinja-izgrađen funkcionalan Centar za zbrinjavanje	Finansijska sredstva obezbijedena su opštini Berane za izradu projektne dokumentacije za Cites centar (u iznosu 50.000 eura) i od strane IBM (prostor za

	<p>konfiskovanih divljih životinja/CITES centra</p> <p>Izgradnja infrastrukture za zbrinjavanje povrijeđenih ili konfiskovanih divljih životinja-Centra za zbrinjavanje (za kopnene i morske vrste)/CITES centra</p> <p>Nabavka odgovarajuće opreme na granicama za kontrolu, reagovanje, kao i opreme u kojoj se konfiskovane vrste divljih biljaka i životinja mogu bezbjedno čuvati uključujući i nabavku adekvatnih transportnih vozila</p>	<p>AZPŽS</p> <p>UC</p> <p>MPŠV</p> <p>UBHVF</p>		<p>životinja/CITES centar</p> <p>Odgovarajuća oprema na granicama u kojoj se konfiskovane vrste divljih biljaka i životinja mogu bezbjedno čuvati i adekvatna transportna vozila operativna</p>	<p>morske kornjače)</p> <p>IPA III programski period (predložen projekat-Centar za prijem životinja u Beranama, Konvencija CITES u iznosu od 3,600,000 eura, što uključuje izvođenje radova i nadzor nad izvođenjem radova)</p> <p>Državni budžet</p>
<p>5.28</p> <p>Jačanje kapaciteta inspekcija i drugih kontrolnih službi (Službi zaštite zaštićenih područja i lovočuvara) za kontrolne i druge aktivnosti po pitanju zaštite vrsta</p>	<p>Organizacija i realizacija obuka za UP i UIP, uz povećanje broja zaposlenih u UIP (ekološkoj inspekciji i inspekciji za šumarstvo, lovstvo i zaštitu bilja, i ribarskoj inspekciji) (minimum još 2 zaposlena)</p> <p>Jačanje (edukacija) lovočuvarske službe kroz sticanje stručne kvalifikacije, za 86 lovočuvara/lovočuvarki lovišta</p>	<p>UIP (ekološka inspekcija, inspekcija za šumarstvo, lovstvo i zaštitu bilja, ribarska inspekcija), lovočuvarske službe</p> <p>MPŠV</p>	Kontinuirano	<p>Broj novozaposlenih</p> <p>Broj obuka</p> <p>Broj obučanih polaznika/ca</p> <p>Broj lovočuvara koji su stekli stručne kvalifikacije</p>	<p>IPA 2016 projekat "Jačanje kapaciteta, transpozicija acquis-a i planiranje u životnoj sredini"</p> <p>EPPA projekat</p> <p>UNDP projekat „Jačanje kapaciteta za</p>

		UBHVF MEPPU Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD, i ostali) JLS Uprava za ugljovodonike		Broj obuka i broj veterinara koji je pohađao obuke	ubrzanje procesa pregovaranja sa EU“ Državni budžet
5.29 Definisati lovne sezone i Liste lovnih vrsta (shodno Direktivi o staništima i Direktivi o pticama) na način da su usaglašene sa potrebama zaštite vrsta i njihovog povoljnog statusa očuvanja	Formiranje Radne grupe za utvrđivanje lovnih sezona i liste lovnih vrsta	MPŠV MEPPU AZPŽS	2021.	Donijeta Odluka o formiranju Radne grupe za utvrđivanje lovnih sezona i liste lovnih vrsta	Nisu potrebna finansijska sredstva
	Izmjene (odnosno donošenje novog) Pravilnika o lovnim sezonama		2022.	Novi Pravilnik o lovnim sezonama objavljen u Službenom listu	
5.30 Proglašenje i uspostavljanje morskih zaštićenih područja kao pretpostavka adekvatne zaštite morskih vrsta i staništa do uspostavljanja ekološke mreže Natura 2000	Izrada Studija zaštite za 3 potencijalna morska zaštićena područja (Platamuni, Katič i Ostrvo Stari Ulcinj)	AZPŽS, MEPPU	I kvartal 2021.	Izrađene Studije zaštite za 3 potencijalna morska zaštićena područja	GEF projekat „Promovosanje i upravljanje zaštićenim područjima kroz integrisanu zaštitu morskih i priobalnih ekosistema u obalnom
	Sprovođenje javnih rasprava	AZPŽS, MEPPU	I kvartal 2021.	Sprovedene javne rasprave	
	Usvajanje Odluka o proglašenju 3 morska zaštićena područja	MEPPU, MPŠV, Vlada CG	II-III 2021.	Usvojene Odluke o proglašenju 3	

				morska zaštićena područja	području Crne Gore“
	Izrada i usvajanje Planova upravljanja	JPMD	2021-2022.	Usvojeni Planovi upravljanja	Državni budžet Donatori
5.31 Donošenje Odluke i Vodiča o obaveznim mjerama koje se moraju sprovesti i poštovati, prilikom procjene uticaja projekata na životnu sredinu, u cilju zaštite vrsta, pri svim aktivnostima planiranja i sprovođenja istraživanja nafte i gasa	Izrada Odluke i Vodiča o obaveznim mjerama u skladu sa Sporazumom o zaštiti kitova Cetacea u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom atlantskom području- Accobams i Konvencijom o očuvanju migratornih vrsta divljih životinja koje se moraju sprovesti i poštovati, prilikom procjene uticaja projekata na životnu sredinu, u cilju zaštite vrsta, pri svim aktivnostima planiranja i sprovođenja istraživanja nafte i gasa, uz podršku eksperta za morske sisare i kornjače	AZPŽS MEPPU IBM	2021.	Izrađen Vodič i usvojena Odluka o obaveznim mjerama koje se moraju sprovesti i poštovati, prilikom procjene uticaja projekata na životnu sredinu, u cilju zaštite vrsta, pri svim aktivnostima na istraživanju nafte i gasa	Državni budžet (Procijenjena sredstva €5.000)
5.32 Obezbjeđivanje zaštite prepoznatih značajnih područja s aspekta vrijednosti biodiverziteta (potencijalna EMERALD, IPA, IBA, potencijalna SPA područja)	- Propisivanje i integracija mjera adekvatne zaštite ciljnih staništa i vrsta na datim područjima u planskoj dokumentaciji i sa njom povezanom Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu - Planiranje aktivnosti u skladu sa principima zaštite u planskoj dokumentaciji i sa njom povezanom Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu	AZPŽS MEPPU MPŠV ME MKI	Kontinuirano	- Propisane i integrisane mjere adekvatne zaštite ciljnih staništa i vrsta na datim područjima u planskoj dokumentaciji i sa njom povezanom Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu	Državni budžet Podnosilac zahtjeva za mjere i uslove zaštite prirode Obrađivač plana, strateške procjene uticaja i procjene uticaja na životnu sredinu

	- Propisivanje i integracija mjera adekvatne zaštite ciljnih staništa i vrsta na datim područjima kroz procjenu uticaja projekata na životnu sredinu			- Planirane aktivnosti u skladu sa principima zaštite u planskoj dokumentaciji i sa njom povezanom Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu - Propisane i integrisane mjere adekvatne zaštite ciljnih staništa i vrsta na datim područjima kroz procjenu uticaja projekata na životnu sredinu	Nosilac projekta
5.33 Intenziviranje rada Radnog tima za zaštitu prirode u okviru Radne grupe za pregovaračko Poglavlje 27 u kontekstu funkcionisanja koordinacionog mehanizama za zaštitu prirode	- Redovna komunikacija o značajnim pitanjima i dokumentima u sklopu pregovaračkog procesa - Koordinacija i razmatranje aktuelnih pitanja koja su iz oblasti djelovanja različitih sektora relevantnih za primjenu mjera iz Akcionog plana za oblast zaštita prirode (šumarstvo, lovstvo, ribolov, prostorno planiranje itd.) - Definisane preporuke za preduzimanje mjera za konkretna pitanja za koja se ukaže potreba bolje koordinacije	MEPPU, AZPŽS, UIP (ekološka inspekcija, inspekcija za šumarstvo, lovstvo i zaštitu bilja, ribarska inspekcija), MPŠV, MF, UBHVF, Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD, i ostali), Zajednica Opština, NVO-i	Kontinuirano	Polugodišnji Izveštaj o aktivnostima Radnog tima za zaštitu prirode	Nisu neophodna finansijska sredstva

	između institucija, a u cilju ostvarivanja obaveza u ovoj oblasti	(predstavnik NVO sektora u okviru Radne grupe za Pregovaračko poglavlje 27 relevantan za oblast zaštita prirode), lovučvarske službe			
5.34 Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti Zaštita prirode	<p>Usklađivanje sa novom EU Strategijom biodiverziteta do 2030, sa posebnim fokusom na adresiranje glavnih pokretača gubitka biodiverziteta</p> <p>Usklađivanje sa EU Akcionim planom nultog zagađenja vode, vazduha i zemljišta</p>	MEPPU i ostali nadležni organi	2021-2022.	<p>Izrađena i donijeta nova Nacionalna strategija biodiverziteta usklađena sa novom EU Strategijom biodiverziteta do 2030.</p> <p>Usklađeni propisi, politike i strateška dokumenta sa budućim EU Akcionim planom nultog zagađenja vode, vazduha i zemljišta</p>	UNDP, GEF, ostali donatori

III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU poziva Crnu Goru da demonstrira svoje kapacitete za upravljanje mrežom Natura 2000 obezbjeđivanjem djelotvornog upravljanja postojećim nacionalnim zaštićenim područjima, davanjem odgovarajućeg statusa zaštite Ulcinjskoj Solani i efikasnim sprovođenjem neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja njenog statusa očuvanosti i označavanjem zaštićenih morskih područja i obezbjeđivanjem njihovog efikasnog upravljanja.
---	--

Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
5.35 Formiranje upravljačke strukture za Ulcinjsku solanu kroz odabir optimalnog modela upravljanja	Odabir modela upravljanja na Ulcinjskoj Solani	opština Ulcinj MEPPU	2021.	Donesena Odluka o modelu upravljanja Ulcinjske solane	Budžet JPNP do isteka Ugovora o upravljanju (oko €230.000)
	U saradnji sa ambasadom SR Njemačke, angažovanje njemačkog eksperta koji će pružiti podršku u odabiru optimalnog modela upravljanja i implementaciji mjera očuvanja lokaliteta Ulcinjske solane			Angažovan njemački ekspert	Godišnji budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača u skladu sa Godišnjim programima i planovima upravljanja (za 2021. u iznosu od €300.000)
	Izrada Odluke o formiranju upravljačke strukture			Donesena Odluka o imenovanju upravljača Donesen Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji upravljača Formirana upravljačka struktura za Ulcinjsku solanu	Naknada za korišćenjem zaštićenog prirodnog dobra
	Izrada Pravilnika o unutrašnjem redu i Službi zaštite (uključujući Odluku o zabrani ispaše stoke i realizaciji redovnih kontrola)			Donijet Pravilnik o unutrašnjem redu i Službi zaštite	Donacije Budžet Crne Gore
	Osnivanje Stručnog savjeta Parka prirode "Ulcinjska solana"			Donijeta odluka o formiranju Stručnog savjeta Parka prirode "Ulcinjska solana"	Drugi izvori prihoda u skladu sa Zakonom
	Zapošljavanje osoblja u upravljačkom tijelu i ponovno angažovanje bivših radnika AD Ulcinjska solana		Broj zaposlenih u Upravljačkom tijelu Broj angažovanih bivših radnika	Kapitalni budžet (za infrastrukturne radove iznos od 1 000 000 €)	
			Kontinuirano		

	„Bajo Sekulić“-u stečaju, s adekvatnim stručnim znanjem				Vlada SR Njemačke će obezbijediti finansiranje angažmana njemačkog eksperta
	Obuke zaposlenih u Upravljačkom tijelu		Kontinuirano	Broj realizovanih obuka Broj obučениh polaznika/ca	
	Izrada odluke o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara Parka prirode Ulcinjska Solana		2021.	Donesena Odluka o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara Parka prirode Ulcinjska Solana	
5.36 Proglasenje Solane trajnim lovnim rezervatom na čitavoj teritoriji	Izmjena Lovne osnove za lovište Ulcinj	MPŠV JP za uzgoj, zaštitu i lov divljači »Ulcinj« opština Ulcinj	I kvartal 2021.	Usvojena izmijenjena Lovna osnova za lovište Ulcinj u okviru koje je Ulcinjska Solana proglašena trajnim lovnim rezervatom na cijeloj svojoj teritoriji	Finansijska sredstva nisu potrebna
5.37 Donošenje Studije hidrološkog režima	Izrada Studije hidrološkog režima	MEPPU Opština Ulcinj	2021.	Izrađena Studija hidrološkog režima	Finansijska sredstva su opredijeljena kroz UNDP projekat „Jačanje kapaciteta za ubrzanje procesa pregovaranja sa EU“ koji finansira norveško Ministarstvo vanjskih poslova, a sprovodi UNDP (procijenjeni potreban iznos €10.000)

<p>5.38 Donošenje petogodišnjeg Plana upravljanja za Ulcinjsku Solanu</p>	<p>Izrada petogodišnjeg Plana upravljanja za Ulcinjsku solanu kojim će se, između ostalog, precizirati upravljanje vodnim režimom i održavanjem nasipa i druge infrastrukture, shodno zonama zaštite i odabranom modelu upravljanja na Ulcinjskoj solani</p>	<p>Ppština Ulcinj</p>	<p>I kvartal 2021.</p>	<p>Usvojen Plan upravljanja za Ulcinjsku solanu od strane Skupštine opštine Ulcinj</p>	<p>Budžet JPNP do isteka Ugovora o upravljanju (oko €230.000)</p> <p>Godišnji budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača u skladu sa Godišnjim programima i planovima upravljanja (za 2021. u iznosu od €300.000)</p>
<p>5.39 Donošenje godišnjih Programa upravljanja za sprovođenje Plana upravljanja za Ulcinjsku solanu</p>	<p>Izrada godišnjih Programa upravljanja od strane upravljača</p>	<p>Upravljač</p>	<p>Kontinuirano na godišnjem nivou od 2021. (IV kvartal)</p>	<p>Donijeti godišnji Programi upravljanja</p>	<p>Naknada za korišćenjem zaštićenog prirodnog dobra</p> <p>Donacije Budžet Crne Gore</p> <p>Drugi izvori prihoda u skladu sa Zakonom</p> <p>Kapitalni budžet⁵</p>

⁵ Za infrastrukturne radove iznos od € 1.000.000 Vlada SR Njemačke će obezbijediti finansiranje angažmana njemačkog eksperta

<p>5.40 Implementacija petogodišnjeg Plana upravljanja i godišnjih Programa upravljanja Ulcinjskom solanom</p>	<p>Sprovođenje mjera definisanih u petogodišnjem Planu upravljanja i godišnjim Programima upravljanja</p>	<p>opština Ulcinj i ostali nadležni organi</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Broj realizovanih mjera iz petogodišnjeg Plana upravljanja i godišnjih Programa upravljanja (apsolutna cifra i kao % od ukupnog broja definisanih mjera)</p>	<p>Procijenjena potrebna finansijska sredstva za sprovođenje petogodišnjeg Plana upravljanja Ulcinjskom Solanom u Nacrtu Plana upravljanja iznose, sa kapitalnim projektima za svih 5 godina, 2.718.160 eura</p>
<p>5.41 Sanacija objekata, uključujući sanaciju kanala za upumpavanje vode, pregled rada i optimizacije rada pumpi, sanaciju objekata za upravu</p>	<p>Izrada projektne dokumentacije za sanaciju objekata, uključujući sanaciju kanala za upumpavanje vode, pregled rada i optimizacije rada pumpi, sanaciju objekata za upravu</p>	<p>Opština Ulcinj JPNP MEPPU</p>	<p>2022.</p>	<p>Izrađena projektna dokumentacija za sanaciju objekata, uključujući sanaciju kanala za upumpavanje vode, pregled rada i optimizacije rada pumpi, sanaciju objekata za upravu</p>	<p>Kapitalni budžet (obezbijeđena finansijska sredstva u iznosu od 1 milion €)</p>
	<p>Izvođenje radova na sanaciji objekata, uključujući sanaciju kanala za upumpavanje vode, pregled rada i optimizacije rada pumpi, sanaciju objekata za upravu</p>		<p>2022-2023.</p>	<p>Izvedeni radovi na sanaciji objekata, uključujući sanaciju kanala za upumpavanje vode, pregled rada i optimizacije rada pumpi, sanaciju objekata za upravu</p>	

5.42 Donošenje Biznis i Finansijskog plana	Izrada Biznis i Finansijskog plana	opština Ulcinj uz podršku MEPPU	2021.	Izrađen Biznis i Finansijski plan	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
5.43 Upravljanje turističkim posjetama	Izrada plana posjete (kapacitet nosivosti) i kretanja posjetilaca (odnosno plana i procedura upravljanja posjetama)* ⁶	opština Ulcinj- Upravljач	2021.	Izrađen Plan upravljanja posjetiocima	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
5.44 Obilježavanje granica Parka prirode "Ulcinjska solana"	Fizičko označavanje granica zaštićenog područja	JPNP (do isteka Ugovora o zakupu) Opština Ulcinj- Upravljач	2021.	Granice zaštićenog područja-Ulcinjska solana fizički obilježene na ukupnoj granici od 18.68 km.	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
5.45 Obezbjeđivanje fizičke zaštite i intenzivnih kontrola područja Ulcinjske Solane *	Formiranje Službe zaštite (nakon isteka Ugovora o zakupu JPNP) uz zapošljavanje rendžera - povezano sa mjerom 5.35	JPNP (do isteka Ugovora o zakupu) Opština Ulcinj- Upravljач	Kontinuirano, na godišnjem nivou	Formirana Služba zaštite- broj rendžera na području Ulcinjske solane	Budžet JPNP Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
	Sprovođenje redovnih kontrola područja Ulcinjske Solane			Broj prijava Službe zaštite, broj kontrola i broj donijetih rješenja inspekcije	
5.46 Sanacija i održavanje bentova i nasipa (prioritetno u dužini od 15 km, a u narednom periodu i ostatak) *	Nabavka bagera i formiranje minimum jedne ekipe (1-2 bagerista, 5 radnika, 2 nadzor) za sanaciju i održavanje nasipa (bentova) svakodnevno	JPNP (do isteka Ugovora o zakupu) Opština Ulcinj- Upravljач	Kontinuirano, na godišnjem nivou	Popis nabavljene opreme Formirana minimum jedna ekipa (1-2 bagerista, 5 radnika, 2 nadzor) za sanaciju i održavanje nasipa (bentova) Svakodnevno izvođenje radova (vođenje evidencije)	Kapitalni budžet (obezbijeđena finansijska sredstva u iznosu od €1 milion) Budžet JPNP Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
	Nabavka ostale mehanizacije i transportne opreme uključujući opremu za rad				

⁶ * označava urgentne mjere.

	Izvođenje radova na sanaciji ⁷			Ukupna dužina saniranih nasipa i bentova na Ulcinjskoj solani	
5.47 Upravljanje vodnim režimom	Održavanje, redovno servisiranje pumpi i redovna kontrola ispravnosti pumpnih postojenja ^{8*}	JPNP (do isteka Ugovora o zakupu) Opština Ulcinj- Upravljač	Kontinuirano	Izveštaj o radu, održavanju i redovnom servisiranju pumpi, na kvartalnom nivou se šalje Evropskoj komisiji Izveštaj o upravljanju vodnim režimom na Ulcinjskoj solani-nivo vode, na kvartalnom nivou se šalje Evropskoj komisiji	Kapitalni budžet (obezbijeđena finansijska sredstva u iznosu od €1 milion) Budžet JPNP Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
5.48 Redovno održavanje prostora Solane u smislu ambijentalne higijene	U saradnji sa komunalnim preduzećem opštine Ulcinj i službom fizičke zaštite osigurati redovno čišćenje prostora Solane od svih vrsta otpada i njihovo odlaganje na deponiju	JPNP (do isteka Ugovora o zakupu) Opština Ulcinj- Upravljač	Kontinuirano	Izveštaj o održavanju ambijentalne higijene dio je Kvartalnog izvještaja koji se šalje Evropskoj komisiji	Budžet JPNP Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
5.49 Stvoriti uslove za gniježđenje ptica na Jezeru 1 i 2*	Postavljanje vještačkih ostrva za gniježđenje ptica shodno preporuci iz Priloga II (što bi u uslovima nepotpune kontrole nad hidrološkim režimom bar na određenim područjima podržavalo gniježđenje ptica)	JPNP (do isteka Ugovora o zakupu) Opština Ulcinj- Upravljač	2021.	Izgrađena vještačka ostrva za ptice-Jezero 1 i 2 Vršiti redovan monitoring gniježđenja ptica	Kapitalni budžet (obezbijeđena finansijska sredstva u iznosu od 1 milion €) Budžet JPNP

⁷ Ukupna dužina nasipa, za koje je potrebna sanacija (Vidjeti mapu u Prilogu 2): ZELENA sjever: 15 km (prioritetno), a nakon toga: PLAVA: 8 km, ŽUTA: 15 km.

⁸ Upravljanje vodnim režimom shodno okvirnim preporukama iz Priloga 2 za ovu jesen-zimu- proljeće, a zatim uraditi Idejno rešenje na osnovu dodatnih analiza i sagledavanja situacije na terenu (koje bi po potrebi trebalo uključiti i mjerenje kretanja hidrološkog nivoa), a zatim na osnovu izrađene Hidrološke studije; Održavanje prolaza, zatvarača i kanala za cirkulaciju vode do bazena za kristalizaciju.

					Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
5.50 Istraživanje i monitoring halofitne flore i vegetacije i faune *	<p>Detaljno kartiranje vrsta halofita koje su zastupljene u sljedećih pet različitih staništa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (1310) Jednogodišnja vegetacija caklenjača (<i>Salicornia</i>) na mulju i pijesku; - (1420) Mediteranske i termo-atlanske halofitne zajednice žbunaste caklenjače (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>); - (1410) Mediteranske slane močvarne livade (<i>Juncetalia maritime</i>); - (1150*) Morske lagune; - (92D0) Južne obalske galerije i šiljaci (<i>Nerio-Tamaricetea</i>). 	JPNP (do isteka Ugovora o zakupu) Opština Ulcinj- Upravljač	Redovan godišnji monitoring	<p>Izrađena karta za sljedećih pet stanišnih tipova i za sljedeće vrste halofita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (1310) Jednogodišnja vegetacija caklenjača (<i>Salicornia</i>) na mulju i pijesku; - (1420) Mediteranske i termo-atlanske halofitne zajednice žbunaste caklenjače (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>); - (1410) Mediteranske slane močvarne livade (<i>Juncetalia maritime</i>); - (1150*) Morske lagune; - (92D0) Južne obalske galerije i šiljaci (<i>Nerio-Tamaricetea</i>). 	Budžet JPNP Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
	<p>Sprovođenje monitoringa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Halofitne vegetacije; - Praćenje stanja gnjezdarica (brojnost, uspješnost gniježđenja i utvrđivanje eventualnog stepena njihove ugroženosti) i ostalih ptičijih vrsta, uključujući mjesečni (kvanitativni i 			Kontinuirano	

	<p>kvalitativni podaci) i IWC monitoring;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mjesečni monitoring flamingosa (<i>Phoenicopterus ruber</i>) koji uključuje praćenje brojnosti populacije, utvrđivanje procesa gniježđenja (uključujući sve faktore uznemiravanja, vodni režim, itd.) i uspješnost gniježđenja; - Ostalih vrsta shodno preporukama Studije zaštite s akcentom na vrste sisara; - Prikupljanje podataka o distribuciji i stepenu invazivnosti alohtone vrste <i>Erigeron Canadensis</i>. 				
5.51 Sanacija dovodnog kanala i odstranjivanje kanalizacionih ispusta	<p>Izrada projektne dokumentacije za renoviranje dovodnog kanala i odstranjivanje kanalizacionih ispusta shodno dokumentaciji iz aktivnosti 5.41.</p>	<p>JPNP (do isteka Ugovora o zakupu) Opština Ulcinj-Upravljač</p>	<p>2022.</p>	<p>Renoviran dovodni kanal i odstranjeni kanalizacioni ispusti</p> <p>Izveštaj o renoviranju kanala, sanaciji i odstranjivanju kanalizacionih ispusta dio je Kvartalnog izvještaja koji se šalje Evropskoj komisiji</p>	<p>Kapitalni budžet (obezbijedena finansijska sredstva u iznosu od €1 milion) Budžet JPNP Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača</p>
	<p>Izvođenje radova na renoviranju dovodnog kanala i odstranjivanju kanalizacionih ispusta</p>				

5.52 Unaprijeđenje turističke ponude i infrastrukture na prostoru Ulcinjske solane	Rekonstrukcija Centra za posjetioce*	Upravljač	2021-2023.	Renoviran centar za posjetioce	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača GEF 7 Međunarodne donacije
	Postavljanje signalizacija- info tabli i tabli upozorenja i ograda, putokaza*			Postavljena signalizacija- Info tablet, table upozorenja, ograde i putokazi	
	Uređenje pješačkih i biciklističkih staza			Uređene pješačke i biciklističke staze (u km ²)	
	Sprovođenje aktivnosti na promociji Parka prirode Ulcinjska solane (promocija na društvenim mrežama, promotivni spotovi, učešće na turističkim sajmovima, itd.)			Broj aktivnosti na promociji Parka prirode Ulcinjska solane-Izveštaj o aktivnostima (promocija na društvenim mrežama, promotivni spotovi, učešće na turističkim sajmovima, itd.)	
5.53 Stroga kontrola zone sa ograničenim pristupom (shodno Studiji zaštite) tokom gniježđenja ptica	Spovođenje redovnih kontrola od strane Službe zaštite	Upravljač	Kontinuirano	Broj kontrola zone sa ograničenim pristupom tokom gniježđenja i broj prijava o nelegalnim aktivnostima	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU uzima u obzir djelovanje Crne Gore na daljem usklađivanju svog zakonodavstva u ovom sektoru, posebno sa usvajanjem Zakona o zaštiti prirode i Nacionalne strategije biodiverziteta sa Akcionim planom za period 2016–2020. EU poziva Crnu Goru da intenzivira svoj rad u ovom pogledu, posebno <u>da izvrši usklađivanje sa Uredbom (EU) 511/2014 o mjerama usklađenosti za korisnike Nagoja protokola</u> o pristupu genetskim resursima i pravednoj i ravnopravnoj razmjeni koristi koje proizilaze iz njihove upotrebe u Uniji.				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja

<p>5.54 Dalja transpozicija Direktive o staništima 92/43/EEZ i Direktive o zaštiti divljih ptica 2009/147/EZ</p>	<p>Izrada i donošenje sljedećih podzakonskih akata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lista tipova staništa i vrsta uključujući vrste ptica, prioritetne tipove staništa i vrste za koje lokacije ekološke mreže treba da budu utvrđene; - Lista divljih vrsta ptica koje se mogu nuditi na prodaju žive ili MEPPUve, transportovati i držati radi prodaje i nuditi na prodaju i njihove bilo koje prepoznatljive djelove ili derivate prodavati ako su ubijene, uhvaćene ili pribavljene u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Zakonom o divljači i lovstvu; - Akt o ekološkoj mreži sa granicama svake lokacije, informacijama o ciljanim vrstama i staništima, menadžerskoj jedinici svake lokacije, kao i mjerama zaštite i konzervacije ekološke mreže; - Pravilnik o načinu i uslovima sakupljanja, korišćenja i načinu transporta, monitoringu stanja populacija i listi vrsta divljih životinja, biljaka i gljiva, koji se koriste za komercijalne svrhe sa kvotama. 	<p>MEPPU</p>	<p>2021–2023.</p>	<p>Objavljena u Službenom listu sljedeća podzakonska akta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lista tipova staništa i vrsta uključujući vrste ptica, prioritetne tipove staništa i vrste za koje lokacije ekološke mreže treba da budu utvrđene; - Lista divljih vrsta ptica koje se mogu nuditi na prodaju žive ili MEPPUve, transportovati i držati radi prodaje i nuditi na prodaju i njihove bilo koje prepoznatljive djelove ili derivate prodavati ako su ubijene, uhvaćene ili pribavljene u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Zakonom o divljači i lovstvu; - Akt o ekološkoj mreži sa granicama svake lokacije, informacijama o ciljanim vrstama i staništima, menadžerskoj jedinici svake lokacije, kao i mjerama zaštite i konzervacije ekološke mreže; - Pravilnik o načinu i uslovima sakupljanja, korišćenja i načinu transporta, monitoringu stanja populacija i listi vrsta divljih životinja, biljaka i gljiva, koji se koriste za komercijalne svrhe sa kvotama. 	<p>Nisu potrebna finansijska sredstva</p>
---	---	--------------	-------------------	--	---

<p>5.55 Odgovarajuće zakonske norme za dalju transpoziciju Regulative (EU) 1143/2014 (Invazivne vrste)</p>	<p>Izrada i donošenje sljedećih podzakonskih akata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lista dozvoljenih stranih vrsta i način ažuriranja liste i način izrade procjene rizika; - Lista invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj uniji i način ažuriranja liste; - Bliži uslovi, i obrazac dozvole za korišćenje invazivne strane vrste koja izaziva zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj uniji; - Bliži uslove za pravno lice koje sprovodi hitne mjere i mjere iskorjenjavanja. 	<p>MEPPU</p>	<p>2021.</p>	<p>Objavljena u Službenom listu sljedeća podzakonska akta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lista dozvoljenih stranih vrsta i način ažuriranja liste i način izrade procjene rizika; - Lista invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj uniji i način ažuriranja liste; - Bliži uslovi, i obrazac dozvole za korišćenje invazivne strane vrste koja izaziva zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj uniji; - Bliži uslove za pravno lice koje sprovodi hitne mjere i mjere iskorjenjavanja. 	<p>Nisu potrebna finansijska sredstva</p>
<p>5.56 Definisanje nadležnih tijela za izdavanje dozvola i nadležnih inspeksijskih organa i njihovih obaveza u kontekstu primjene Uredbe (EU) 511/2014 o mjerama usklađenosti za korisnike Nagoja protokola o pristupu genetskim resursima i pravednoj i ravnopravnoj razmjeni koristi koje</p>	<p>Izrada Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštite prirode</p> <p>Usvajanje Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštite prirode</p>	<p>MEPPU</p> <p>Vlada</p>	<p>2021.</p> <p>2022.</p>	<p>Usvojen Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode vezano za definisanje nadležnih tijela za izdavanje dozvola i nadležnih inspeksijskih organa i njihovih obaveza u kontekstu primjene Uredbe (EU) 511/2014 o mjerama usklađenosti za korisnike Nagoja protokola o pristupu genetskim resursima i pravednoj i ravnopravnoj razmjeni koristi koje proizilaze iz njihove upotrebe u uniji</p>	<p>Nisu potrebna finansijska sredstva</p>

proizilaze iz njihove upotrebe u uniji					
5.57 Jačanje kapaciteta nadležnih institucija za procedure izdavanja dozvola/odobrenja i kontrola uz unapređenje sistema sprovođenja Nagoja Protokola	Organizacija i realizacija obuka za procedure izdavanja dozvola/odobrenja i kontrola vezano za sprovođenja Nagoja Protokola	MEPPU	Kontinuirano	Broj obuka Broj obučениh polaznika/ca	Državni budžet TAIEX LIFE

V) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU podsjeća na potrebu da se odrede nadležni organi u skladu sa regulativama EU o drvnj gradji i sprovođenju Zakona o šumama, upravljanju i trgovini (FLEGT).				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
5.58 Reorganizacija sektora šumarstva kojom će se prepoznati nadležni organi	Izraditi i usvojiti Program reorganizacije sektora šumarstva	MPŠV	2021.	Usvojen Program reorganizacije sektora šumarstva	Državni budžet
	Izraditi Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama			Usvojen Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama kojim će se prepoznati nadležni organi u reorganizovanom sektoru šumarstva	
	Usvojiti Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama				

<p>5.59 Jačanje kapaciteta za sprovođenje FLEGT uredbe regulative</p>	<p>Organizacija i realizacija obuka za sprovođenje FLEGT regulative</p>	<p>MPŠV</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Broj realizovanih obuka Broj obučeni polaznika/ca</p>	<p>IPA 2016 projekat „Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini“ Državni budžet EPPA projekat TAIEX LIFE</p>
<p>5.60 Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti Zaštita prirode</p>	<p>Usklađivanje sa novom strategijom EU u oblasti šumarstva</p>	<p>MPŠV i ostali nadležni organi</p>	<p>2021-2022.</p>	<p>Usklađeni propisi, politike i strateška dokumenta sa novom strategijom EU u oblasti šumarstva</p>	<p>UNDP, GEF, ostali donatori</p>
<p>VI) Pregovaračka pozicija Crne Gore i NEAS</p>	<p>Direktiva 83/129/EEZ (uvoz kože i drugih derivata foka) Regulativa (EZ) Br. 1007/2009 (Trgovina proizvodima od foka)</p>				
<p><i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i></p>	<p><i>Način realizacije</i></p>	<p><i>Nadležna institucija</i></p>	<p><i>Rok</i></p>	<p><i>Indikator</i></p>	<p><i>Finansije i izvori finansiranja</i></p>
<p>5.61 Jačanje kapaciteta relevantnih institucija za kontrolu proizvoda od foka</p>	<p>Obuke carinika vezano za inspekciju pošiljki Obuke carinika i inspektora za identifikovanje proizvoda od foke i za</p>	<p>UC UIP UBHVF</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Broj realizovanih obuka Broj obučeni carinika/ca Broj obučeni inspektora/ki za ovu oblast</p>	<p>IPA 2016 projekat „Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini“ Državni budžet EPPA projekat</p>

	sistem sprovođenja procedura i kontrola zabrane uvoza proizvoda od foke				TAIEX LIFE
II) Pregovaračka pozicija Crne Gore i NEAS	Regulativa (EU) Br. 995/2010, Regulativa (EU) Br. 363/2012 i Regulativa (EU) Br. 607/2012 («Drvo»)				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
5.62 Spriječiti nelegalne prekogranične aktivnosti i obezbijediti bolju koordinaciju graničnih službi	Povećan broj kontrola na graničnim prelazima	UC UIP UŠ	Kontinuirano	Broj kontrola na graničnim prelazima Broj kontrola kojima su spriječene nelegalne prekogranične aktivnosti	Državni budžet
5.63 Definisati zone koje su naročito osjetljive u pogledu nelegalne sječe ili drugih nelegalnih aktivnosti	Izraditi Akcioni plan za spriječavanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu	MPŠV - Međuresorska radna grupa	2021.	Usvojen Akcioni plan za spriječavanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu u okviru kojeg će se definisati zone koje su naročito osjetljive na nelegalne aktivnosti	Iznos i izvori sredstava biće definisani Akcionim planom
5.64 Definisati instituciju koja je nadležna za monitoring i izdavanje sertifikata	Izraditi i usvojiti Program reorganizacije sektora šumarstva	MPŠV	2021.	Usvojen Program reorganizacije sektora šumarstva	Državni budžet
	Izraditi i usvojiti Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama	Vlada		Usvojen Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama kojim se definitiše nadležna institucija za monitoring i izdavanje sertifikata	

	Donijeti Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama	Skupština	2022.	Donijet Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama	
	Reorganizacija sektora šumarstva kojom će se prepoznati nadležne institucije	MPŠV		Definisana nadležna institucija za monitoring i izdavanje sertifikata	
5.65 Uspostaviti informacijski sistem o šumama i sistem monitoringa sa logovanjem (bar kodovi)	Izrada softverskog rješenja	MPŠV	2021.	Operativna baza podataka sa svim potrebnim podacima o šumama, koja će omogućiti sprovođenje monitoringa	Finansijska sredstva biće obezbijedena iz Projekta IPA 2018 „Uspostavljanje šumskog informacionog sistema u Crnoj Gori“ u iznosu od €400.000
	Uspostavljanje sistema monitoringa				
VIII) Pregovaračka pozicija i NEAS	Uredba (EU) 1143/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća od 22.10.2014. o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
5.66 Jačanje kapaciteta nadležnih institucija za izdavanje dozvola i sprovođenje kontrola po pitanju stranih i invazivnih stranih vrsta biljaka, životinja i gljiva	Realizovati obuke za: – Dozvole za uzgoj stranih vrsta u zatvorenom sistemu; – Kontrolu zatvorenih sistema i načina držanja invazivnih vrsta u njima, procjenu rizika invazivnosti strane vrste; – Dozvole za korišćenje invazivnih stranih vrsta u naučne svrhe, ex-situ	MEPPU	Kontinuirano	Broj realizovanih obuka Broj obučeni polaznika/ca za: – Dozvole za uzgoj stranih vrsta u zatvorenom sistemu; – Kontrolu zatvorenih sistema i načina držanja invazivnih vrsta u njima, procjenu rizika	IPA 2016 projekat „Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini“ IPA III-Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i

	<p>očuvanje i proizvodnju medicinskih proizvoda;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dozvole za korišćenje invazivnih stranih vrsta radi zaštite javnog interesa; – Definisanje hitnih mjera za iskorjenjivanje, kontrolu daljeg širenja i sprečavanja unošenja; – Sprovođenje mjera obnove ekosistema. 			<p>invazivnosti strane vrste;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dozvole za korišćenje invazivnih stranih vrsta u naučne svrhe, ex-situ očuvanje i proizvodnju medicinskih proizvoda; – Dozvole za korišćenje invazivnih stranih vrsta radi zaštite javnog interesa; – Definisanje hitnih mjera za iskorjenjivanje, kontrolu daljeg širenja i sprečavanja unošenja; – Sprovođenje mjera obnove ekosistema. 	<p>aktivnosti koje se tiču implementacije Regulative (EU) 1143/2014 (Invazivne vrste)</p> <p>Državni budžet</p> <p>TAIEX</p> <p>LIFE</p>
<p>5.67. Uspostavljanje sistema ranog otkrivanja i brzog preduzimanja mjera iskorjenjavanja</p>	<p>Izrada Protokola o postupanju prilikom slučaja ranog otkrivanja i brzog preduzimanja mjera iskorjenjavanja</p>	<p>MEPPU</p> <p>AZPŽS</p> <p>UIP</p> <p>UC</p> <p>UBHVF</p>	<p>2024.</p>	<p>Izrađen Protokol o postupanju prilikom slučaja ranog otkrivanja i brzog preduzimanja mjera iskorjenjavanja</p>	<p>Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti na implementaciji Regulative (EU) 1143/2014 (Invazivne vrste)</p> <p>Državni budžet</p>

					LIFE
5.68. Kontrola nenamjernog unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta	Izrada Akcionog plana za kontrolu nenamjernog unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta	MEPPU AZPŽS Komisija za davanje stručnih mišljenja i sačinjavanje Izvještaja za postupanje sa stranim i invazivnim stranim vrstama u skladu sa članom 13 Zakona o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva	2024.	Sprovedena Javna rasprava	Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti na implementaciji Regulative (EU) 1143/2014 (Invazivne vrste) Državni budžet LIFE
	Sprovođenje Javne rasprave			Donijet Akcioni plan za kontrolu nenamjernog unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta	
	Donošenje Akcionog plana za kontrolu nenamjernog unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta		Kontinuirano	Broj potpisanih prekograničnih inicijativa, sporazuma, zajednički pokrenutih i realizovanih prekograničnih projekata	
	Obezbjeđivanje saradnje sa državama okruženja				
5.69 Donošenje Plana upravljanja invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost i koje su široko rasprostranjene na području Crne Gore	Izrada Plana upravljanja invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost i koje su široko rasprostranjene na području Crne Gore za period 2024 - 2030.	MEPPU AZPŽS Komisija	2024.	Donesen Plan upravljanja invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost i koje su široko rasprostranjene na području Crne Gore za period 2024 -2030.	Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti na implementaciji Regulative (EU) 1143/2014 (Invazivne vrste) Državni budžet LIFE
	Sprovođenje Javne rasprave				
	Donošenje Plana upravljanja invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost i koje su široko rasprostranjene na području				

	Crne Gore za period 2024 - 2030.				
5.70 Praćenje stanja invazivnih stranih vrsta	Donošenje godišnjeg Plana monitoringa stanja invazivnih vrsta	MEPPU AZPŽS Komisija Upravljači zaštićenih područja	Kontinuirano od 2024.	Usvojen godišnji Program monitoringa stanja invazivnih vrsta	IPA 2016 projekat „Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini“ Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti na implementaciji Regulative (EU) 1143/2014 (Invazivne vrste) Državni budžet LIFE
	Obuke za sprovođenje monitoringa			Broj obuka za sprovođenje monitoringa Broj obučениh polaznika/ca	
	Realizacija godišnjeg Plana monitoringa stanja invazivnih vrsta			Izveštaj o realizaciji monitoringa stanja invazivnih vrsta (dvogodišnje u IV kvartalu)	
5.71. Uspostavljanje baze podataka o stranim i invazivnim stranim vrstama	Izrada softverskog rješenja	AZPŽS	2025.	Operativna baza podataka koja će sadržati sve podatke o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva, potrebne za sprovođenje monitoringa stanja stranih i invazivnih stranih vrsta biljaka, životinja i gljiva	Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti na implementaciji Regulative (EU) 1143/2014 (Invazivne vrste)
	Redovno održavanje				

					Državni budžet LIFE
--	--	--	--	--	------------------------

6. INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE

I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju rad Crne Gore na daljem usklađivanju svog zakonodavstva u ovom sektoru i poziva Crnu Goru da intenzivnije radi u tom pogledu, naročito kada je riječ o Direktivi 2010/75/EU o industrijskim emisijama				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
6.1 Nastavak harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa Direktivom 2010/75/EU o industrijskim emisijama	Izrada i donošenje Uredbe o graničnim vrijednostima emisija iz postrojenja za sagorijevanje, načinu izračunavanja graničnih vrijednosti za postrojenja koja koriste više vrsta goriva, stopi odsumporavanja, načinu mjerenja emisija iz postrojenja za sagorijevanje i načinu provjere usklađenosti s graničnim vrijednostima emisija i stopama odsumporavanja Objavljivanje u Službenom listu	MEPPU Vlada	I kvartal 2021.	Uredba o graničnim vrijednostima emisija iz postrojenja za sagorijevanje, načinu izračunavanja graničnih vrijednosti za postrojenja koja koriste više vrsta goriva, stopi odsumporavanja, načinu mjerenja emisija iz postrojenja za sagorijevanje i načinu provjere usklađenosti s graničnim vrijednostima emisija i stopama odsumporavanja: - Usvojena od strane Vlade; - Objavljena u Službenom listu	Nisu potrebna finansijska sredstva

II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU konstatuje da Crna Gora namjerava da uspostavi registar zagađivača zajedno s bazom podataka o emisijama zagađujućih materija, nakon ratifikacije Protokola o Registru ispuštanja i prenosa zagađujućih materija				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
6.2 Uspostavljanje i precizno definisanje Registra zagađivača (PRTR) sa bazom	Razviti adekvatne IT alate (software i hardware), koji treba da omoguće: – adekvatno čuvanje i statističku obradu dostupnih podataka, – <i>online</i> podnošenje prijave za upis u registar	AZPŽS	2021-2022.	Uspostavljen registar zagađivača (PRTR) sa	IPA III-Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog,

<p>podataka o emisijama zagađivača, kako bi se na efikasan način obezbijedio pristup javnosti informacijama o životnoj sredini</p>	<p>– podršku za uspostavljanje sigurne veze sa EU bazama podataka</p>			<p>bazom podataka</p>	<p>podrazumijeva i aktivnosti na uspostavljanju Registra zagađivača (PRTR) u iznosu od €234.500</p> <p>U slučaju potrebe za obezbjeđivanjem dodatnih sredstava, izvor finansiranja biće blagovremeno identifikovan</p>
	<p>Identifikacija svih potencijalnih industrijskih zagađivača</p>			<p>Identifikovani zagađivači</p>	
	<p>Sprovođenje obuke o upotrebi kreiranog softvera i primjenu metodologije za pripremu katastra zagađivača</p>			<p>Broj sprovedenih obuka operatera i nadležnih institucija</p>	
	<p>Izrada uputstva za korišćenje softverskog alata</p>			<p>Broj obučениh polaznika/ca</p>	
	<p>Kreiranje uputstva i informativnih listova za industrijske zagađivače</p>			<p>Izrađena i kreirana uputstva za korišćenje softverskog alata</p>	
	<p>Kreiranje obrasca za prijavljivanje u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju i načinu vođenja katastrofa zagađivača životne sredine ("Službeni list Crne Gore", br. 045/17), tako da se omogući online prijava u katastar</p>			<p>Registar dostupan u elektronskom obliku</p>	
	<p>Sprovođenje edukacija za operatere industrijskih postrojenja</p>				
	<p>Sprovođenje edukacija za nadležne institucije (MEPPU, AZPŽS, UIP)</p>				
	<p>Nadležnim organima koji u svom radu koriste podatke o zagađivačima, poput MEPPU, UIP i dr. i omogućiti umrežavanje u registar u cilju nesmetanog pristupa podacima</p>				
<p>6.3 Obezbijediti javno dostupne podatke iz registra, povezivanjem statističkih podataka sa portalom Informacionog sistema životne sredine</p>	<p>Izraditi web stranicu na internet stranici AZPŽS, na kojoj će se nalaziti sva relevantna uputstva i materijali u elektronskom obliku, kako bi bili direktno dostupni korisnicima</p>	<p>AZPŽS</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Informacije dostupne javnosti kroz izrađenu web stranicu na internet stranici AZPŽS</p>	<p>Nijesu potrebna finansijska sredstva</p>

III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU poziva Crnu Goru da dostavi plan, uključujući informacije o usklađenosti s posebnim odredbama utvrđenim u poglavljima III i IV Direktive o industrijskim emisijama, kojima se propisuju minimalne granične vrijednosti emisija za velika postrojenja za sagorijevanje i postrojenja za (su)spaljivanje otpada ⁹				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
6.4 Nastaviti dalju harmonizaciju sa poglavljima III i IV Direktive o industrijskim emisijama, kojima se propisuju minimalne granične vrijednosti emisija za velika postrojenja za sagorijevanje i postrojenja za (su)spaljivanje otpada	Izrada i donošenje Uredbe o graničnim vrijednostima emisija iz postrojenja za sagorijevanje, načinu izračunavanja graničnih vrijednosti za postrojenja koja koriste više vrsta goriva, stopi odsumporavanja, načinu mjerenja emisija iz postrojenja za sagorijevanje i načinu provjere usklađenosti s graničnim vrijednostima emisija i stopama odsumporavanja; Objavljivanje u Službenom listu	MEPPU Vlada	I kvartal 2021.	Uredba o graničnim vrijednostima emisija iz postrojenja za sagorijevanje, načinu izračunavanja graničnih vrijednosti za postrojenja koja koriste više vrsta goriva, stopi odsumporavanja, načinu mjerenja emisija iz postrojenja za sagorijevanje i načinu provjere usklađenosti s graničnim vrijednostima emisija i stopama odsumporavanja: - Usvojena od strane Vlade; - Objavljena u Službenom listu	Nijesu potrebna finansijska sredstva
IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	Kada je riječ o novim postrojenjima, EU poziva Crnu Goru da osigura usklađenost sa svim poglavljima Direktive o industrijskim emisijama i preduzme neophodne korake za pripremu blagovremenog sprovođenja iste				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
6.5. Nastaviti dalju harmonizaciju sa	– Izrada i donošenje Uredbe o graničnim vrijednostima emisija iz postrojenja za sagorijevanje, načinu	MEPPU Vlada	I kvartal 2021.	Uredba o graničnim vrijednostima emisija iz postrojenja za sagorijevanje, načinu izračunavanja	Nijesu potrebna finansijska sredstva

⁹ Budući da Crna Gora ima samo jedno veliko postrojenje za sagorijevanje, Termoelektrana "Pljevlja", Pljevlja, za istu se opredijelila da radi prema "Opt-Out" opciji na osnovu odobrenja Energetske zajednice, što znači da će raditi 20.000 radnih časova u periodu 1. I 2018-31. XII 2023. (Odluka br. 2016/19/MC-ENC Ministarskog savjeta Energetske zajednice D/2016/19/mc-EnC: o odobravanju izuzeća postrojenjima u odnosu na poštovanje graničnih vrijednosti emisija koje postavlja Direktiva 2001/80/EC). Takođe, AZPŽS je izdala integrisanu dozvolu EPCG dana 23. marta 2018. za rad postrojenja TE Pljevlja. U junu 2020. Elektroprivreda Crne Gore potpisala je i Ugovor o realizaciji projekta ekološke rekonstrukcije Termoelektrane Pljevlja, sa izabranim izvođač ima.

Direktivom o industrijskim emisijama	izračunavanja graničnih vrijednosti za postrojenja koja koriste više vrsta goriva, stopi odsumporavanja, načinu mjerenja emisija iz postrojenja za sagorijevanje i načinu provjere usklađenosti s graničnim vrijednostima emisija i stopama odsumporavanja; <ul style="list-style-type: none"> – Usklađivanje Predloga propisa sa Sekretarijatom za zakonodavstvom; – Predlog uredbe se šalje na usvajanje na Vladu CG; – Objavljivanje u Službenom listu Crne Gore 			graničnih vrijednosti za postrojenja koja koriste više vrsta goriva, stopi odsumporavanja, načinu mjerenja emisija iz postrojenja za sagorijevanje i načinu provjere usklađenosti s graničnim vrijednostima emisija i stopama odsumporavanja: <ul style="list-style-type: none"> - Usvojena od strane Vlade; - Objavljena u Službenom listu 	
6.6. Izdavanje integrisane dozvole operaterima koji podliježu ovoj obavezi iz Zakona o industrijskim emisijama	Operater podnosi zahtjev za izdavanje dozvole uz neophodnu dokumentaciju AZPŽS nakon prijema urednog zahtjeva za izdavanje dozvole, vrši provjeru podataka i informacija sadržanih u zahtjevu, kao i dokumentacije koja je priložena uz zahtjev AZPŽS vrši obavještanje zainteresovanih organa, organizacija i javnosti AZŠŽS izrađuje Nacrt dozvole AZPŽS formira stručnu Komisija za razmatranje Nacrta dozvole Odlučivanje o podnijetom zahtjevu	Operateri AZPŽS	Kontinuirano	Broj podnesenih zahtjeva Broj izdatih dozvola	Nijesu potrebna finansijska sredstva iz državnog budžeta U cilju investiranja u tehnološke procese i njihovo usklađivanje sa BAT-ovima, operateri postrojenja koja podliježu obavezi posjedovanja

					integrisane dozvole, obavezni su da ulože značajna finansijska sredstva koja u cjelosti padaju na njihov teret
6.7. Revizija integrisanih dozvola operatera u skladu sa Zakonom o industrijskim emisijama	Pokretanje postupka za reviziju integrisane dozvole, uz neophodnu dokumentaciju	Operateri AZPŽS	Kontinuirano	Broj podnesenih zahtjeva Broj revidovanih dozvola	Nijesu potrebna finansijska sredstva iz državnog budžeta U cilju investiranja u tehnološke procese i njihovo usklađivanje sa BAT-ovima, operateri postrojenja koja podliježu obavezi posjedovanja integrisane dozvole, obavezni su da ulože značajna finansijska
	AZPŽS nakon prijema urednog zahtjeva za izdavanje dozvole, vrši provjeru podataka i informacija sadržanih u zahtjevu, kao i dokumentacije koja je priložena uz zahtjev				
	AZPŽS vrši obavještanje zainteresovanih organa, organizacija i javnosti				
	AZPŽS izrađuje Nacrt dozvole				
	AZPŽS formira stručnu Komisija za razmatranje Nacrta dozvole				
	Odlučivanje o podnijetom zahtjevu				

					sredstva koja u cjelosti padaju na njihov teret
6.8. Sprovođenje redovnog inspekcijskog nadzora kako bi se U kontinuitetu provjeravalo da li se redovno sprovode mjere i uslovi iz izdate integrisane dozvole	Redovne inspekcijske kontrole	UIP	Kontinuirano	Broj inspekcijskih kontrola	Nijesu potrebna finansijska sredstva
V) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	<p>EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim periodom do 1. januara 2030. za potpuno sprovođenje Poglavlja II (integrisano spriječavanje i kontrola zagađivanja životne sredine) i Poglavlja V (isparljiva organska jedinjenja) Direktive 2010/75/EU.</p> <p>U tom pogledu, EU konstatuje namjeru Crne Gore da usvoji Specifičan plan implementacije Direktive o industrijskim emisijama. EU poziva Crnu Goru da obezbijedi takav plan i da uključi informacije o vremenskom rasporedu za izdavanje dozvola za instalacije, kao i planove za njihovo usklađivanje, uključujući procjenu troškova, podatke o izvorima finansiranja i vremenski raspored s ključnim etapama.</p>				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
6.9. Potpuno sprovođenje Poglavlja II (integrisano spriječavanje i kontrola zagađivanja životne sredine) i Poglavlja V (isparljiva organska jedinjenja) Direktive 2010/75/EU	<p>Implementacija mjera iz Specifičnog plana implementacije Direktive o industrijskim emisijama–DSIP, koji uključuje informacije o vremenskom rasporedu za izdavanje dozvola za instalacije, kao i planove za njihovo usklađivanje, procjenu troškova, podatke o izvorima finansiranja i vremenski raspored s ključnim etapama</p> <p>AZPŽS prati realizaciju mjera iz Programa mjera prilagođavanja</p>	<p>Operateri</p> <p>Nadležne inspekcije</p> <p>AZPŽS</p>	Kontinuirano do 1. januara 2030.	<p>Sve mjere definisane u Specifičnom planu implementacije Direktive o industrijskim emisijama-DSIP implementirane</p> <p>Broj realizovanih mjera iz</p>	<p>Operateri postrojenja koja podliježu obavezi posjedovanja integrisane dozvole, obavezni su da ulože značajna finansijska sredstva koja u cjelosti padaju na njihov teret</p> <p>Procijenjena ulaganja "TE Pljevlja" iznose</p>

	<p>rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti propisanim uslovima kako bi se rad postrojenja uskladio sa uslovima iz integrisane dozvole u najkraćem roku</p> <p>Operateri u kontinuitetu preduzimaju sve potrebne mjere radi spriječavanja zagađivanja životne sredine, u skladu sa uslovima i smjernicama propisanim u izdatoj integrisanoj dozvoli</p> <p>Inspekcije planiraju i sprovode zajednički inspekcijski nadzor</p> <p>Revizija integrisane dozvole operaterima u skladu sa Zakonom o industrijskim emisijama</p>			<p>Programa mjera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti propisanim uslovima (ukupan broj mjera i kao % u odnosu na ukupan broj mjera predviđenih za realizaciju)</p> <p>Broj inspekcijskih nadzora</p> <p>Broj revidovanih integrisanih dozvola</p>	<p>€61.375.00 (oko €54 miliona odnose se na tehničko-ekološku rekonstrukciju postrojenja); „TOSCELIK Alloyed Engineering Steel d.o.o.“ €4.700.000; Kombinata aluminijuma Podgorica-u stečaju oko €40 miliona.</p>
<p>6.10 Identifikacija i smanjenje emisija koja potiču od operatera postrojenja koja koriste organske rastvarače shodno Poglavlju V Direktive 2010/75 o industrijskim emisijama</p>	<p>Aplikacija za Twinning light projekat “Implementacija zakonodavstva u oblasti Poglavlja V Direktive 2010/75 o industrijskim emisijama”¹⁰</p> <p>Dobijena tehnika pomoć za nadležne organe u cilju identifikacije i formiranja registra kojim će se definisati tačan broj operatera (izrada strukture registra VOC</p>	<p>AZPŽS MEPPU UIP Operateri</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Broj identifikovanih postrojenja</p>	<p>Sredstva će se obezbijediti kroz Twwinning light</p>

¹⁰ U saradnji sa UNDP realizovan je projekat “Identifikacija postrojenja koja podliježu izdavanju integrisane dozvole”. U sklopu navedenog projekta nije identifikovan tačan broj operatera koji podliježu zakonskim obavezama u pogledu korišćenja ispaljivih organskih jedinjenja, uglavnom su u pitanju mala i srednja preduzeća koja obavljaju aktivnosti kao što su: hemijsko čišćenje, impregnacija drveta, proizvodnja proizvoda za premazivanje, lakova, mastila i lijepaka, proizvodnja obuće i druge aktivnosti.

	<p>operatera i priprema IT modula)</p> <p>Obuke za operatere i inspekciju u dijelu izrade godišnjeg masenog bilansa rastvarača, šeme za smanjenje emisija i načina izvještavanja ka AZPŽS</p> <p>Stalna podrška operaterima-uspostavljanje Helpdeska</p> <p>Podizanje svijesti i jačanje kapaciteta (radionice i seminari)</p>				
<p>6.11 Monitoring implementacije Direktive 2010/75/EU o industrijskim emisijama</p>	<p>Dostavljanje Godišnjeg izvještaja o realizaciji mjera iz integrisane dozvole od strane operatera, u skladu sa Programom mjera</p>	<p>Operateri AZPŽS</p>	<p>Kontinuirano, do kraja I kvartala tekuće za prethodnu godinu</p>	<p>Dostavljeni Godišnji izvještaji o realizaciji mjera iz integrisane dozvole od strane operatera</p>	<p>Nijesu potrebna finansijska sredstva</p>
<p>6.12 Uspostavljanje Registra postrojenja koja koriste organske rastvarače ili proizvode koji sadrže isparljiva organska jedinjenja (VOC postorjenja)</p>	<p>Povezivanje podataka sa PRTR</p>	<p>AZPŽS MEPPU</p>	<p>2021.</p>	<p>Uspostavljen registar VOC postrojenja</p>	<p>IPA III-Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti na uspostavljanju Registra zagađivača (PRTR) u iznosu od €234.500</p> <p>U slučaju potrebe za obezbjeđivanjem dodatnih sredstava, izvor finansiranja biće blagovremeno identifikovan</p>

VI) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	<p>EU prima k znanju namjeru Crne Gore da ojača administrativne kapacitete u ovom sektoru, u skladu s Nacionalnom strategijom i pratećim Akcionim planom za prenošenje, primjenu i sprovođenje pravne tekovine EU iz oblasti životne sredine sredine i klimatskih promjena.</p> <p>EU naglašava važnost jačanja kapaciteta i organizovanja obuka, naročito kada je riječ o inspekcijskim službama i organima nadležnim za sprovođenje regulativa EU - Sistema za upravljanje zaštitom životne sredine i šema provjere (EMAS) i o Eko-označavanje</p>				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
6.13. Jačanje administrativnih kapaciteta u ovom sektoru kroz aktivno učešće u svim obukama/radionicama	<p>Nadogradnja znanja u pogledu izdavanja integrisanih dozvola</p> <p>Edukacija o korišćenju odgovarajućih IT alata (Katastar zagađivača)</p> <p>Nadogradnja znanja u pogledu izdavanja saglasnosti na Plan zaštite od udesa i Izvještaj o bezbjednosti</p> <p>Obuke u cilju adekvatnog vršenja nadzora Seveso postrojenja</p> <p>Aktivno učešće u svim obukama/radionicama koje će se realizovati kroz IPA II projekat Tehničke podrške „Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini“</p> <p>Obuke u cilju adekvatnog vršenja nadzora postrojenja kojima je izdata integrisana dozvola, kao i postrojenja koja koriste organske rastvarače ili proizvode koji sadrže isparljiva organska jedinjenja od strane nadležnih inspekcija</p>	MEPPU AZPŽ UIP	Kontinuirano	<p>Broj obuka i obučanih službenika/ca za izdavanje integrisanih dozvola</p> <p>Broj obuka i obučanih službenika/ca za korišćenje odgovarajućih IT alata</p> <p>Broj obuka i obučanih službenika/ca za izdavanje saglasnosti na Plan zaštite od udesa i Izvještaj o bezbjednosti</p> <p>Broj obuka i obučanih inspektora/ki za adekvatno vršenje inspekcijskog nadzora</p>	<p>TAIEX</p> <p>Obuke su planirane i kroz IPA II projekat Tehničke podrške „Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini“</p> <p>Dio obuka će se organizovati i kroz EPPA projekat</p>
6.14. Unaprijeđenje sprovođenja regulativa	Apliciranje za TAIEX u cilju adekvatne implementacije EMAS i Eko znaka	MEPPU AZPŽS UIP	Kontinuirano	Broj realizovanih TAIEX aplikacija na osnovu kojih je	TAIEX

EU Sistem za upravljanje zaštitom životne sredine i šema provjere (EMAS) i Eko-označavanje	Ostvariti kontakt sa EMAS Helpdesk-om i Forumom nadležnih organa EU			dobijena pomoć za implementaciju EMAS i Eko znaka	IPA III projekat Tehničke podrške
	Obuke u cilju adekvatnog vršenja nadzora, odnosno sprovođenja regulativa EU - Sistema za upravljanje zaštitom životne sredine i šema provjere (EMAS) i o Eko-označavanje			Broj obuka u cilju adekvatnog vršenja nadzora, odnosno sprovođenja regulativa EU Sistem za upravljanje zaštitom životne sredine i šema provjere (EMAS) i o Eko-označavanje Broj obučениh službenika i inspektora	Obuke su planirane i kroz IPA II projekat Tehničke podrške „Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini“
6.15 Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti industrijskog zagađenje	Usklađivanje sa novom EU industrijskom strategijom Revizija mjera kojima se adresira zagađenje iz velikih industrijskih postrojenja	MEPPU, ME i ostali nadležni organi	2022-2023.	Usklađeni propisi, politike i strateška dokumenta sa novom EU industrijskom strategijom	Nisu potrebna finansijska sredstva

7. HEMIKALIJE

Završno mjerilo	Crna Gora nastavlja usklađivanje sa acquis-jem u sektorima hemikalija, buke i civilne zaštite, i pokazuje da će u potpunosti biti spremna da osigura sprovođenje i primjenu zahtjeva EU na dan pristupanja.
------------------------	--

I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU poziva Crnu Goru da nastavi rad na usklađivanju zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU, odnosno regulativama REACH i CLP ¹¹				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
7.1 Nastavak harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u sektoru hemikalija	Izrada i donošenje sljedećih podzakonskih akata: <ul style="list-style-type: none"> - Ažuriranje liste supstanci koje izazivaju zabrinutost (Anex XIV REACH) - Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom UN - Lista POPs supstanci, način i postupak za upravljanje POPs otpadom i granične vrijednosti koncentracija POPs materija koje se odnose na preradu i odlaganje otpada koji sadrži ili je kontaminiran POPs supstancama - Pravilnik o bližem sadržaju izvještaja o izvorima žive i način vođenja evidencije o skladištenju žive Objavljivanje u Službenom listu	MEPPU	I kvartal 2021. IV kvartal 2021. IV kvartal 2022. III kvartal 2022	Objavljeni sljedeći podzakonski akti u Službenom listu: <ul style="list-style-type: none"> - Ažuriranje liste supstanci koje izazivaju zabrinutost (Anex XIV REACH) - Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom UN - Lista POPs supstanci, način i postupak za upravljanje POPs otpadom i granične vrijednosti koncentracija POPs materija koje se odnose na preradu i odlaganje otpada koji sadrži ili je kontaminiran POPs supstancama - Pravilnik o bližem sadržaju izvještaja o izvorima žive i način vođenja evidencije o skladištenju žive 	Nisu potrebna finansijska sredstva

¹¹ S obzirom da se tekstom Zajedničke pozicije navode samo REACH i CLP, a imajući u vidu da samo završno mjerilo podrazumijeva usklađivanje sa ukupnom pravnom tekovinom u oblasti upravljanja hemikalijama, u Akcioni plan su uključene i mjere koje se odnose na usklađivanje sa: BPR, PIC, POPs i HG.

II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU poziva Crnu Goru da nastavi rad na usklađivanju zakonodavstva i pripremama za blagovremeno sprovođenje pravne tekovine.				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije
7.2 Dodatno raditi na postizanju funkcionalnosti helpdesk-a	<p>Izrada sljedećih informativnih materijala:</p> <p>a) Kratka uputstva za kupovinu bezbjednih sredstava za čišćenje i održavanje domaćinstava;</p> <p>b) Kako kupiti hemijski bezbjedan proizvod?</p> <p>Organizovanje okruglih stolova, na temu:</p> <p>a) Upoznavanje sa brošurama „helpdesk, upoznavanje sa funkcionisanjem helpdeska“ i „ECHA i zakoni Crne Gore u vezi sa hemikalijama“</p> <p>b) Bezbjedno upravljanje hemikalijama u Crnoj Gori za organizacije civilnog društva</p> <p>Obuka službenika za tumačenje odredbi relevantnih propisa i za sticanje vještina komunikacije u okviru IPA-e i razmjena iskustava sa kolegama iz drugih sličnih službi u okviru sastanaka Help Net mreže, u kojoj je Crna</p>	<p>AZPŽS</p>	<p>III kvartal 2021.</p> <p>IV kvartal 2021.</p> <p>II kvartal 2021.</p> <p>IV kvartal 2022.</p> <p>Kontinuirano</p>	<p>Broj izrađenih informativnih materijala</p> <p>Broj održanih okruglih stolova</p> <p>Broj učesnika/ca na okruglim stolovima</p> <p>Broj preporuka/zaključaka koji su donijeti na okruglim stolovima</p> <p>Broj obuka</p> <p>Broj obučeni službenika/ca</p>	<p>Sredstva u iznosu od 10.000€ će se obezbijediti iz budžeta AZPŽS za period 2021-2022.</p> <p>ECHA projekat „Pripreme mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate“</p> <p>IPA III projekat Tehničke podrške</p>

	Gora, kao zemlja kandidat, dobila status posmatrača u avgustu 2018 Prisustvo predstavnika AZPŽS na sastancima HelpNet-a		Kontinuirano	Učešće 2 predstavnika Crne Gore na sastancima HelpNet-a u svojstvu posmatrača	
7.3 Sva relevantna uputstva i materijale učiniti dostupnim korisnicima u elektronskom obliku	Izraditi web stranicu na internet stranici AZPŽS na kojoj će korisnicima biti dostupna sva relevantna uputstva i materijali u elektronskom obliku	AZPŽS	I kvartal 2021.	Relevantne informacije dostupne na izrađenoj web stranici heldesk-a	Nisu potrebna finansijska sredstva
7.4 Priprema Godišnjeg izvještaja o radu nacionalnog helpdesk-a	Izraditi Godišnji izvještaj u skladu sa ECHA smjernicama u cilju adekvatnog izvještavanja o radu nacionalnog helpdesk-a	AZPŽS	Kontinuirano, jednom godišnje od I kvartala 2021.	Godišnji izvještaj o radu nacionalne helpdesk službe izrađen i objavljen na website-u helpdesk-a	Nisu potrebna finansijska sredstva
III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU poziva Crnu Goru da nastavi rad na usklađivanju zakonodavstva i pripremana za blagovremeno sprovođenje pravne tekovine.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
7.5 Razviti adekvatne IT alate software i hardware, koji bi omogućili: - adekvatno čuvanje i statističku obradu dostupnih podataka, - online podnošenje prijave za upis u Registar, - podršku za uspostavljanje	Kreiranje obrasca za prijavljivanje u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju dosijea i registra hemikalija i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja registra biocidnih proizvoda tako da se omogući online prijava u Registar hemikalija i biocidnih proizvoda;	AZPŽS	2022.	IT alati nabavljeni i instalirani Kreirana uputstva i informativni listova koji su podijeljeni/dostupni subjektima koji se upisuju u Registar hemikalija Registar hemikalija dostupan u	IPA III-Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti za podoblast hemikalije u iznosu od €234.000 U toku je izrada Predloga projekta – Uspostavljanje Registra hemikalija i biocidnih proizvoda u skladu sa REACH i BPR Regulativama, sa kojim će

<p>sigurne veze sa EU bazama podataka</p>	<p>Kreiranje uputstva i informativnih listova za subjekte koji se upisuju u Registar hemikalija;</p> <p>MEPPU, UIP, UC, Centru za kontrolu trovanja i dr. omogućiti umrežavanje u Registar hemikalija i biocidnih proizvoda, u cilju nesmetanog pristupa podacima</p>			<p>elektronskom obliku</p> <p>Registar biocida uspostavljen kao sastavni dio Registra hemikalija</p>	<p>se aplicirati kod Švedske agencije za međunarodnu saradnju i razvoj SIDA i Švedske agencije za hemikalije KEMI. Vrijednost projekta je €750.000.</p>
<p>7.6 Edukacija o korišćenju odgovarajućih IT alata (IUCLID i R4BP)</p>	<p>Sprovođenje obuke o upotrebi kreiranog softvera</p> <p>Izrada uputstva za korišćenje softverskog alata</p> <p>Sprovođenje edukacija za subjekte koji se upisuju u Registar hemikalija i biocidnih proizvoda</p>	<p>AZPŽS</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Broj organizovanih obuka o upotrebi kreiranog softvera</p> <p>Broj učesnika obuka o upotrebi kreiranog softvera</p> <p>Izrađeno uputstvo za korišćenje softverskog alata</p> <p>Broj sprovedenih edukacija za subjekte koji se upisuju u Registar hemikalija i biocidnih proizvoda</p> <p>Broj učesnika edukacija za subjekte koji se upisuju u Registar hemikalija i biocidnih proizvoda</p>	<p>Sredstva će biti obezbijedena kroz projekat ECHA „Pripreme mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate“</p> <p>IPA III-Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti za poblast hemikalije u iznosu od €234.000</p> <p>i IPA projekat "Tehnička podrška za monitoring i implementaciju politika za zaštitu životne sredine i klimatskih akcija". U toku je priprema predloga projekta – Uspostavljanje registra hemikalija i biocidnih proizvoda u skladu sa</p>

					REACH i BPR Regulativama, sa kojim će se aplicirati kod Švedske agencije za međunaodnu saradnju i razvoj SIDA i Švedske agencije za hemikalije KEMI. Vrijednost predloga projekta je €750.000
7.7 Učiniti javno dostupnim određene podatke iz registra	Povezivanje statističkih podataka sa portalom Informacionog sistema životne sredine Kreirati link za javno dostupan Registar na web stranici AZPŽS	AZPŽS	2023.	Kreiran link za javno dostupan Registar na web stranici AZPŽS	Nisu potrebna finansijska sredstva
IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU poziva Crnu Goru da nastavi rad na usklađivanju zakonodavstva i pripremama za blagovremeno sprovođenje pravne tekovine.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
7.8 Ispunjavanje preduslova za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja u skladu sa čl. 45 CLP	Eksperti SZO će pripremiti Izvještaj o procjeni nacionalnih kapaciteta i potreba	MZ	III kvartal 2021.	Centar za kontrolu trovanja uspostavljen i operativan, kao zasebna cjelina u sklopu KCCG (angažovano specijalizovano osoblje, uspostavljena baza podataka,	Sredstva za evaluaciju obezbijeđena u saradnji sa SZO
	Izrada Predloga projekta u cilju uspostavljanja Centra za kontrolu trovanja, u skladu sa Uputstvom za kontrolu trovanja koje je u okviru Internacionalnog programa za hemijsku bezbjednost izradila SZO		IV kvartal 2021.		Pomoć obezbijeđena od strane SZO
7.9 Uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja	Izrada projekta koji će definisati sve aktivnosti koje je potrebno realizovati do 2024, poput: - neophodnih specijalizacija osoblja u oblasti urgentne medicine i toksikologije;		IV kvartal 2024.		Sredstva će biti procijenjena izradom Predloga projekta kojim će

	<ul style="list-style-type: none"> - uspostavljanja baze podataka o adekvatnom tretmanu i antidotima; - nabavke sredstva za reagovanje u slučaju trovanja; - adekvatne komunikacione veze sa svim relevantnim zdravstvenim ustanovama. 			nabavljena potrebna sredstva i adekvatne komunikacione veze sa ostalim zdravstvenim ustanovama)	se aplicirati kod SZO i drugih donatora, a jedan dio sredstava će se obezbijediti iz državnog budžeta
V) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU poziva Crnu Goru da nastavi rad na usklađivanju zakonodavstva i priprema za blagovremeno sprovođenje pravne tekovine, uključujući Direktivu 2010/63/EU o zaštiti životinja koje se koriste u naučne svrhe.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
7.10 Jačanje kapaciteta za sprovođenje Direktive o zaštiti životinja koje se upotrebljavaju u naučne svrhe	Organizacija obuka u cilju nadogradnje znanja u cilju primjene Direktive 2010/63/EU o zaštiti životinja koje se koriste u naučne svrhe	UBHVF	Kontinuirano	Broj organizovanih obuka Broj obučanih službenika	Sredstva će biti obezbijedena u saradnji sa TAIEX Kancelarijom (ekspertska misija ili studijska posjeta)
7.11 Izdavanje odobrenja za izvođenje eksperimenta nad životinjama u naučne svrhe	Postupanje po podnesenom zahtjevu Priprema stručnog mišljenja od strane Savjeta za zaštitu životinja o etičkoj i naučnoj opravdanosti obavljanja eksperimenta Odlučivanje po podnesenom zahtjevu		Kontinuirano u slučaju eventualnih zahtjeva	Broj podnijetih zahtjeva Broj izdatih odobrenja	Sredstva će biti obezbijedena kroz budžet UBHVF u slučaju eventualnih zahtjeva
VI) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU poziva Crnu Goru da nastavi sa priprema za blagovremeno sprovođenje Roterdamske konvencije				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
7.12 Sprovođenje PIC postupka u skladu sa PIC	Izdavanje PIC saglasnosti od strane AZPŽS, po podnesenom zahtjevu	AZPŽS	Kontinuirano	Broj podnijetih zahtjeva	Nisu potrebna finansijska sredstva

regulativom i Roterdamskom konvencijom				Broj PIC saglasnosti	
	Apliciranje kod TAIEX kancelarije i Sekretarijata Roterdamske konvencije u cilju jačanja kapaciteta za adekvatnu implementaciju PIC postupka i Roterdamske konvencije	MEPPU	Kontinuirano	Broj održanih obuka, broj obučeni službenika	Sredstva obezbijedena u saradnji sa TAIEX kancelarijom i Sekretarijatom Roterdamske konvencije
7.13. Izveštavanje u skladu sa Roterdamskom konvencijom	Dostavljanje popunjenih upitnika za hemikalije Sekretarijatu Roterdamske konvencije	AZPŽS	Kontinuirano, na godišnjem nivou u IV kvartalu	Izveštaj dostavljen Sekretarijatu Konvencije	Nisu potrebna finansijska sredstva
VII) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU poziva Crnu Goru da nastavi sa pripremama za blagovremeno sprovođenje Stokholmske konvencije				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
7.14. Realizacija aktivnosti planiranih projektom „Održivo ekološko upravljanje PCB-ijem u Crnoj Gori”	Izrada inventara PCB opreme Trajno zbrinjavanje određenih količina PCB otpada i opreme kontaminirane PCB-ijem Uklanjanje određenih količina kontaminiranog zemljišta Uspostavljanje online baza opreme koja je testirana na PCB	MEPPU	I kvartal 2021. IV kvartal 2021.	Izrađen inventar PCB opreme Trajno zbrinuta određena količina PCB otpada i opreme kontaminirane PCB-ijem (u kg/tonama) Uklonjena određena količina kontaminiranog zemljišta (u kg/tonama) Uspostavljena online baza opreme koja je testirana	Projekat „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB otpadom u Crnoj Gori“ koji se finansira sredstvima GEF-a u iznosu od 3,5 mil. USD za period do 2021. Za preostale količine PCB otpada, sredstva će se obezbijediti iz donacija, međunarodnih

	Izrada Predloga Nacionalnog plana upravljanja PCB-ijem			na PCB, i koja se kontinuirano dopunjava Izrađen Predloga Nacionalnog plana upravljanja PCB-ijem	finansijskih organizacija
7.15. Uklanjanje preostalih količina PCB	Ažuriranje inventara Identifikovanje izvora finansiranja za trajno zbrinjavanje preostalih količina PCB Zbrinjavanje PCB otpada (izvoz ili dekontaminacija)	Operateri/vlasnici PCB otpada AZPŽS	Kontinuirano od 2021.	Ažuriran inventar Ukupna količina identifikovanog PCB otpada u kg/tonama) Ukupna količina izvezenog PCB otpada u kg/tonama)	Za preostale količine PCB otpada, sredstva će se obezbijediti iz donacija, međunarodnih finansijskih organizacija.
7.16. Unaprijeđenje monitoringa ispusta POPs-ova u vodu	Kontinuirano povećanje broja parametara POPs supstanci koji se prate kroz Program monitoringa voda	MPŠV	Kontinuirano	Povećan broj POPs supstanci u Programu monitoringa voda	MPŠV obezbjeđuje sredstva na godišnjem nivou za realizaciju Programa monitoringa voda
7.17 Unaprijeđenje monitoringa emisija POPs u vazduh i zemljište	Kontinuirano povećanje broja parametara POPs supstanci koji se prate kroz Program monitoringa zemljišta Uspostavljanje inventara emisija POPs-ova u vazduh obuhvaćeno je kroz podoblast <i>Kvalitet vazduha</i>	AZPŽS	Kontinuirano	Povećan broj POPs supstanci u Programu monitoringa zemljišta (Programom monitoringa zemljišta za 2020. uključen je monitoring polifluorooktan sulfonske kiseline (PFOS) i polibromovanih difeniletara (PBDE))	Procjena sredstava za Program monitoringa POPs-ova u zemljištu za 2019. iznosi €13.450 AZPŽS obezbjeđuje sredstva na godišnjem nivou za realizaciju Programa monitoringa

					zemljišta Sredstva za Inventar emisija POPs-ova u vazduh prikazana su u okviru podoblasti <i>Kvalitet vazduha</i>
VIII) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju uspostavljanje zvanične saradnje između relevantnih zainteresovanih strana i Agencije za zaštitu prirode i životne sredine o upravljanju hemikalijama.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
7.18. Uspostaviti zvaničnu saradnju između relevantnih subjekata i Agencije za zaštitu prirode i životne sredine o upravljanju hemikalijama	Potpisivanje Memoranduma o saradnji između: Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, MEPPU, MZ, Prirodno matematičkog fakulteta-smjer Biologija, Metalurško-tehnološkog fakulteta, Instituta za javno zdravlje, CETI, UBHVFP	AZPŽS	IV kvartal 2021.	Potpisan Memorandum o saradnji između Agencije i relevantnih subjekata	Nijesu potrebna finansijska sredstva
	Implementacija Memoranduma o saradnji, odnosno realizacija aktivnosti za koje je angažovan stručni kadar u skladu sa Memorandumom		Kontinuirano	Broj i vrsta aktivnosti realizovanih kroz Memorandum Broj uključenih službenika/naučnika/studenata u realizaciju aktivnosti predviđenih Memorandumom	Memorandum će definisati način finansiranja
IX) Zahtjevi iz Pregovaračke pozicije CG za P27	EU poziva Crnu Goru da nastavi rad na usklađivanju zakonodavstva i pripremama za blagovremeno sprovođenje pravne tekovine – <u>Direktiva 87/217/EEZ o sprječavanju i smanjenju zagađenja životne sredine azbestom</u>				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>

<p>7.19. Podizanje svijesti javnosti o opasnostima vezanim za azbest</p>	<p>Sprovođenje kampanja u vidu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizovanja okruglih stolova; • Izrade informativnog materijala o spriječavanju emisija azbesta u vazduh, ispuštanju u vodu i uspostavljanju sigurnog rukovanja i odlaganja građevinskog i izolacionog materijala i drugih proizvoda koji sadrže azbest. 	<p>AZPŽS/UIP/IJZ</p>	<p>2021-2023.</p>	<p>Broj organizovanih okruglih stolova</p> <p>Broj učesnika na okruglim stolovima</p> <p>Broj izrađenih/distribuiranih brošura i lifleta</p>	<p>Državni budžet IPA III</p> <p>Obuke su planirane i kroz IPA II projekat Tehničke podrške "Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini"</p>
<p>7.20. Preduzimanje mjera za spriječavanje emisije azbesta u vazduh, ispuštanja u vodu i uspostavljanje bezbjednog rukovanja i odlaganja građevinskog i izolacionog materijala i drugih proizvoda koji sadrže azbest</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poštovanje graničnih vrijednosti emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora; • Adekvatno pakovanje i odstranjivanje otpada koji sadrži azbest, kao i prerada građevinskog otpada, u skladu sa propisima kojima je uređeno upravljanje otpadom; • Korišćenje najbolje dostupnih tehnika. 	<p>Operateri/zagađivači</p>	<p>U kontinuitetu</p>	<p>Broj preduzetih mjera</p>	<p>Sredstva se obezbjeđuju iz budžeta kompanija u kojima je zatečen azbest</p>
<p>7.21. Realizacija projekta rekonstrukcije azbestno cementnih cijevi</p>	<p>Izrada Glavnih projekata rekonstrukcije azbestno cementnih cijevi¹²</p>	<p>Udruženje za unapređenje vodosnabdijevanja, tretman i odvođenje otpadnih voda Crne Gore</p>	<p>Nakon obezbjeđivanja finansijskih sredstva moći će se definisati rok</p>	<p>Izrađeni Glavni projekti</p>	<p>Procjena troškova za izradu Glavnih projekata zamjene azbestno cementnih cijevi na području Crne Gore, za dužinu AC cjevovoda koji se planiraju</p>

¹² Tokom 2019. izrađeni su projektni zadaci za 21 opštinu (azbestnih cijevi nema u Plužinama i Petnjici)-sredstva obezbijedio UNDP u iznosu od €9.050.

		<p>lokalna preduzeća za vodovod i kanalizaciju</p> <p>Zajednica opština</p>			<p>zamjeniti u prvoj fazi ovog projekta L=129 km, iznosi €170.000.</p> <p>Potrebno je troškove planirati u okviru budžeta JLS uz podršku Kapitalnog Budžeta</p>
	Rekonstrukcija azbestno cementnih cijevi	<p>Udruženje za unapređenje vodosnabdijevanja, tretman i odvođenje otpadnih voda Crne Gore</p> <p>Lokalna preduzeća za vodovod i kanalizaciju</p>	Rok će se odrediti nakon izrade Glavnih projekata	Rekonstruisane azbestno-cemetne cijevi (u km)	Kapitalni budžet i budžet JLS
7.22. Izrada programa upravljanja azbestom u Crnoj Gori	Izrada Nacionalnog profila azbesta, kao dio Nacionalnog programa za eliminaciju bolesti povezanih sa azbestom	MZ, MFSS, MER, IJZ, MEPPU, AZPŽS, UC, UIP	2023.	Izrađeni Nacionalni profila azbesta, Nacionalni plan za eliminaciju bolesti povezanih sa azbestom, Registar lica izloženih azbestu	Sredstva za realizaciju aktivnosti će biti obezbijedena od strane nadležnih institucija
	Izrada Registra lica koja su bila izložena azbestu				
	Izrada protokola, obuka i pregleda zaposlenih koji su izloženi azbestu				
X) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju planove za jačanje administrativnih kapaciteta, u skladu s Nacionalnom strategijom i pratećim Akcionim planom za prenošenje, primjenu i sprovođenje pravne tekovine EU iz oblasti životne sredine i klimatskih promjena.				

Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
7.23. Obuke vezano za implementaciju REACH Regulative	<p>Organizacija treninga i obuka za:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) izradu i dostavljanje dosijea za identifikaciju supstanci koje izazivaju visoku zabrinutost; 2) evaluaciju supstanci navedenih u Akcionom planu Zajednice; 3) procjenu izolovanih intermedijara; 4) edukaciju o korišćenju odgovarajućih IT alata (IUCLID); 5) prisustvo sa statusom posmatrača na CARACAL sastancima, kao i sastancima Komiteta za procjenu rizika (Committee for Risk Assessment (RAC)), Komiteta za socio ekonomsku analizu (Committee for Socio-economic Analysis (SEAC)); 6) postupke procjene opasnosti sa propisanim metodama ispitivanja opasnih svojstava hemikalija. 	<p>MEPPU</p> <p>AZPŽS</p> <p>UIP</p> <p>UBHVFP</p> <p>CETI</p> <p>IJZ</p> <p>UCG</p> <p>UC</p>	Kontinuirano	<p>Broj organizovanih obuka</p> <p>Broj učesnika na obukama</p> <p>Učešće 2 predstavnika Crne Gore na sastancima CARACAL i Komitetima u svojstvu posmatrača</p>	<p>Sredstva obezbijedena u saradnji sa TAIEX kancelarijom;</p> <p>IPA projekat „Pripreme mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate“ koji realizuje ECHA;</p> <p>Takođe, određena sredstva će se obezbijediti kroz IPA II 2014-2020 (sredstva u iznosu od 234.000 eura predviđena su za podoblast hemikalije);</p> <p>Obuke su planirane i kroz IPA II projekat Tehničke podrške “Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini”</p>
7.24. Obuke vezano za implementaciju BPR Regulative	<p>Organizovanje obuka i treninga za:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) procjenu biocidnih proizvoda na osnovu tehničkog dosijea; 	<p>MEPPU</p> <p>AZPŽS</p>	Kontinuirano	<p>Broj organizovanih obuka</p>	<p>Sredstva obezbijedena u saradnji sa TAIEX kancelarijom;</p>

	<p>2) procjenu aktivnih supstanci;</p> <p>3) procjenu rizika biocidnih proizvoda na osnovu: fizičko-hemijskih svojstava, svojstava koja utiču na zdravlje ljudi (toksikologija), svojstava koja utiču na životnu sredinu (ekotoksikologija);</p> <p>4) procjenu efikasnosti, koja zahtijeva specifična znanja u oblasti biologije ciljnih organizama, fitomedicine i veterine;</p> <p>5) korišćenju odgovarajućih IT alata (R4BP);</p> <p>6) prisustvo sa statusom posmatrača na sastancima Komiteta za procjenu rizika (Biocidal Products Committee BPC).</p>	<p>UIP</p> <p>UBHVFP</p> <p>CETI</p> <p>IJZ</p> <p>UCG</p> <p>UC</p>		<p>Broj učesnika na obukama</p> <p>Učešće 2 predstavnika Crne Gore na sastancima Komitetima, u svojstvu posmatrača</p>	<p>IPA projekat „Pripreme mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate“ koji realizuje ECHA; Takođe, određena sredstva će se obezbijediti kroz IPA II 2014-2020 (sredstva u iznosu od 234.000 eura predviđena su za podoblast hemikalije)</p> <p>Obuke su planirane i kroz IPA II projekat Tehničke podrške “Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini”</p>
<p>7.25.</p> <p>Obuke vezano za implementaciju CLP Regulative</p>	<p>Organizovanje radionica na temu:</p> <p>1) klasifikacije, označavanja i pakovanja hemikalija;</p> <p>2) etikete i bezbjedonosni listovi;</p> <p>3) skladištenje hemikalija;</p> <p>4) izvještavanja o rezultatima nadzora i drugim preduzetim mjerama.</p>	<p>MEPPU</p> <p>AZPŽS</p> <p>UIP</p> <p>UBHVFP</p> <p>CETI</p> <p>IJZ</p> <p>UCG</p> <p>UC</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Broj organizovanih obuka</p> <p>Broj učesnika na obukama</p>	<p>Sredstva obezbijedena u saradnji sa TAIEX kancelarijom</p> <p>IPA projekat „Pripreme mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate“ koji realizuje ECHA</p>

					Obuke su planirane i kroz IPA II projekat Tehničke podrške "Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini"
7.26. Jačanje kapaciteta u cilju efikasnog nadzora nad hemikalijama i biocidnim proizvodima	<p>Organizovanje obuka u cilju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) unapređenja kontrole nad uvozom i upotrebom proizvoda koji sadrže živu; 2) adekvatnog vršenja nadzora na tržištu, uvozom i upotrebom boja, lakova i drugih vrsta premaza, koji sadrže isparljiva organska jedinjenja; 3) adekvatnog vršenja nadzora na tržištu, uvozu i upotrebi detergenata i biocidnih proizvoda; 4) planiranje inspekcija, check Liste, uputstva za inspektore, izvještavanje u skladu sa Regulativom (EZ) br. 648/2004 o detergentima; 5) planiranja inspekcija, check Liste, uputstva za inspektore, izvještavanje u skladu sa BPR uz akcenat na granične proizvode u odnosu na kozmetičke proizvode, medicinske proizvode-ljekove i medicinska sredstva. 	Nadležne inspekcije UC	Kontinuirano	<p>Broj organizovanih obuka</p> <p>Broj učesnika na obukama</p>	<p>Sredstva obezbijedena u saradnji sa TAIEX kancelarijom</p> <p>IPA projekat „Pripreme mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate“ koji realizuje ECHA</p> <p>Obuke su planirane i kroz IPA II projekat Tehničke podrške "Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini"</p>

7.27. Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti Hemikalije	Usklađivanje sa EU Strategijom o hemikalijama	MEPPU u saradnji sa nadležnim organima	2022.	Izrađena i od strane Vlade donijeta nova Strategija o hemikalijama	UNDP, GEF
--	---	--	-------	--	-----------

8. BUKA

I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju nivo usklađenosti Crne Gore u oblasti buke i planove za dalje mjere sprovođenja: izrada karata buke i akcionih planova za upravljanje bukom za aglomeraciju i pokretanje kampanja za <u>podizanje nivoa javne svijesti</u> i dalje korišćenje centralizovanog informacionog sistema u okviru Agencije za zaštitu prirode i životne sredine. EU poziva Crnu Goru da osigura da se <u>zainteresovana javnost konsultuje</u> prilikom izrade Akcionih planova za upravljanje bukom.				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
8.1. Podizanje nivoa javne svijesti o zaštiti od buke u životnoj sredini	Organizovanje kampanje u cilju podizanja javne svijesti za sprovođenje mjera i aktivnosti iz Strateške karte buke za teritoriju Glavnog grada Podgorica i opština u okviru Glavnog grada ¹³ i Akcionog plana zaštite od buke u životnoj sredini za Glavni grad Podgorica do 2024.	Glavni grad	Kontinuirano	Broj organizovanih kampanja/ okruglih stolova	Budžet Glavnog grada Podgorica, uz podršku MEPPU kroz IPA III projekat Tehničke podrške oblasti životne sredine koji
	Održavanje više okruglih stolova na kojima će se javnost upoznati sa procjenom broja stanovnika izloženih buci, mjerama koje treba preduzeti za			Broj objavljenih informacija	

¹³ Strateške karte buke preispituju se i, ukoliko je potrebno, reviduju se svakih 5 godina.

	smanjenje buke, kao i planiranim projektima, planiranim mjerama i aktivnostima koje će se preduzimati, očekivanim rezultatima sprovođenja Akcionog plana za glavne puteve				obuhvata i oblast buke
	Korišćenje društvenih mreža (Facebook, Instagram, Twiter, itd.) u cilju informisanja, odnosno promocije realizovanih aktivnosti				
8.2. Kontinuirana implementacija Akcionog plana zaštite od buke u životnoj sredini za Glavni grad Podgorica	Realizacija aktivnosti definisanih u Akcionom planu zaštite od buke u životnoj sredini za Glavni grad Podgorica	JLS MEPPU i ostali nadležni subjekti	Kontinuirano, na godišnjem nivou, I kvartal	Realizovane aktivnosti iz Akcionog plana (izraženo u apsolutnim ciframa i %)	Nisu potrebna finansijska sredstva
	Izrada Izvještaja o realizaciji Akcionog plana zaštite od buke u životnoj sredini za Glavni grad Podgorica			Izvještaj o realizaciji Akcionog plana objavljen na sajtu Glavnog grada	
II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU prima k znanju nivo usklađenosti Crne Gore u oblasti buke i planove za dalje mjere sprovođenja: izrada karata buke i akcionih planova za upravljanje bukom za aglomeraciju i glavne puteve.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
8.3. Donošenje Strateške karte buke za glavni put Virpazar-Podgorica (29,3 km) sa PGPS 3,741,040 (brojač saobraćaja na lokaciji željeznička stanica Zeta)	Kroz sprovođenje tenderske procedure odabrati kompaniju koja je akreditovana prema standardu MEST ISO/IEC 17020 za izradu strateških karata buke Odabrana kompanija dostavlja Nacrt strateške karte buke za glavne puteve, sa korišćenim ulaznim podacima i metapodacima, radi unošenja	AZPŽS	2023.	Izrađene i donijete 3 Strateške karte buke za glavne puteve sa preko 3 miliona prelaza	IPA III-kandidovan je projekat Tehničke podrške, koju obuhvata i podoblast buka, alternativno budžet AZPŽS
8.4.					

<p>Donošenje Strateške karte buke za glavni put Tivat-Budva (25 km) sa PGPS 5,790,196 (brojač saobraćaja na lokaciji Radanovići)</p>	<p>podataka u Informacioni sistem zaštite životne sredine.</p> <p>Nacrt strateške karte buke postavlja se na uvid: organima, organizacijama i zainteresovanoj javnosti, uz datu mogućnost dostavljanja mišljenja</p>				<p>(procjena potrebnih sredstava: €40.000)</p>
<p>8.5. Donošenje Strateške karte buke za glavni put Herceg Novi-Kamenari (15,4 km) sa PGPS 3,898,656 (brojač saobraćaja se nalazi na lokaciji Kumbor)</p>	<p>Održavanja Javne rasprave</p> <p>Integrisanje komentara i sugestija sa Javne rasprave za strateške karte buke i priprema Izvještaja sa Javne rasprave</p> <p>AZPŽS donosi Strateške karte buke za glavne puteve i iste objavljuje na sajtu s ciljem informisanje javnosti.</p>				
<p>8.6. Praćenje prometa na saobraćajnicama u cilju adekvatnog identifikovanja potencijalno novih putnih pravaca za koje je potrebno raditi Strateške karte buke</p>	<p>Određivanje lokacija za brojače saobraćaja</p>	<p>MEPPU</p> <p>Uprava za saobraćaj</p>	<p>Kontinuirano, na godišnjem nivou u IV kvartalu</p>	<p>Dostavljen Izvještaj sa brojem prelaza</p>	<p>Nisu potrebna finansijska sredstva</p>
	<p>Praćenje prometa</p>				
	<p>Dostavljanje izvještaja MEPPU-u</p>				
<p>8.7. Usvajanje Akcionog plana zaštite od buke za glavne puteve</p>	<p>Priprema Akcionog plana za glavne puteve na osnovu izrađenih Strateških karata buke</p>	<p>MKI</p>	<p>2025.</p>	<p>Usvojen Akcioni plan za glavne puteve od strane Vlade</p>	<p>Sredstva će se procijeniti nakon izrade Strateških karata buke za glavne puteve</p>
	<p>Obavještanje: organa, organizacija i zainteresovane javnosti o načinu i rokovima uvida u Nacrt akcionog plana, dostavljanju mišljenja, vremenu i mjestu održavanja Javne rasprave</p>	<p>Vlada</p>			

	Održavanje Javne rasprave i izrada Izvještaja o sprovedenoj Javnoj raspravi				IPA III-kandidovan je projekat Tehničke podrške, u okviru kojeg su planirana sredstva od €337.000 za čitavu podoblast buke
	Usvajanje Akcionog plana				
	Objavljivanje Akcionog plana na sajtu MKI, MEPPU i AZPŽS				
8.8. Kontinuirana implementacija Akcionog plana zaštite od buke za glavne puteve	Realizacija aktivnosti definisanih u Akcionom planu zaštite od buke za glavne puteve	MKI	Kontinuirano, na godišnjem nivou u I kvartalu	Realizovane aktivnosti iz Akcionog plana (izraženo u apsolutnim ciframa i %) Izvještaj o realizaciji Akcionog plana objavljen na sajtu MKI i MEPPU	Nisu potrebna finansijska sredstva
	Izrada Izvještaja o realizaciji Akcionog plana zaštite od buke za glavne puteve, i dostavljanje istog MEPPU-u	MEPPU			
8.9. Podizanje nivoa javne svijesti	Organizovanje kampanje u cilju informisanja javnosti sa procjenom broja stanovnika izloženih buci, mjerama koje treba preduzeti za smanjenje buke, kao i planiranim projektima, planiranim mjerama i aktivnostima koje će se preduzimati, očekivanim rezultatima sprovođenja akcionog plana i način njihovog vrednovanja	MKI	Kontinuirano	Broj organizovanih kampanja/okruglih stolova Broj učesnika/ca Broj donijetih zaključaka/preporuka Broj realizovanih zaključaka/preporuka Broj objavljenih informacija na društvenim mrežama	Budžet MKI (procjena potrebnih sredstava: 5.000 eura)
	Održavanje okruglog stola na kojem će se prezentovati sve mjere i aktivnosti predviđeni Akcionim planom				
	Korišćenje društvenih mreža (Facebook, Instagram, Twiter, itd.) u				

	cilju informisanja, odnosno promocije realizovanih aktivnosti				
III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU prima k znanju nivo usklađenosti Crne Gore u oblasti Buki planove za dalje mjere sprovođenja: izrada karata buke i akcionih planova za upravljanje bukom za aglomeraciju i glavne puteve, pokretanje kampanja za podizanje nivoa javne svijesti i <u>dalje korišćenje centralizovanog informacionog sistema</u> u okviru Agencije za zaštitu prirode i životne sredine.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
8.10. Obezbeđivanje adekvatnog softverskog rješenja i aplikacije za unošenje podataka o mjerenjima nivoa buke, kao i prikaz istih za potrebe informisanja javnosti	Razviti adekvatne IT alate, koji bi omogućili: - adekvatno čuvanje i statističku obradu dostupnih podataka, - podršku za uspostavljanje sigurne veze sa EU bazama podataka	AZPŽS	2023.	IT alati nabavljeni i instalirani	Budžet AZPŽS IPA
	Sprovođenje obuke o upotrebi kreiranog softvera, kao i za integrisanje podataka o buci u Informacioni sistem životne sredine			Broj održanih obuka Broj obučениh službenika	
	Izrada uputstva za korišćenje softverskog alata			Izrađeno uputstvo za korišćenje softverskog alata	
	Kreiranje linka na web stranici AZPŽS za potrebe informisanja javnosti			Kreiran link na web stranici AZPŽS	
IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU konstatuje namjeru Crne Gore da obezbjedi obuku osoblja Agencije za zaštitu prirode i životne sredine za izradu karata buke i Akcionih planova, kao i da zaposli još jednog inspektora u Upravi za inspekcijske poslove.				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
8.11. Zapošljavanje ekološkog inspektora	Sistematizacijom UIP, pored postojećih 8 inspektora za Poglavlje 27, planirano je kadrovsko jačanje sa još 3 inspektora tehničko-tehnološke struke i zaštite	UIP	2021-2022.	Povećanje broja inspektora za 3	Budžet UIP (bruto plata na godišnjem nivou,

	životne sredine koji će, pored ostalog, biti zaduženi i za buku				u iznosu od oko €11.000)
	Dobijanje saglasnosti MF na zapošljavanje				
	Sprovođenje Javnog/Internog oglasa				
8.12. Jačanje administrativnih kapaciteta	Priprema aplikacija za potrebe dobijanja obuka na temu: a) izrade strateških karata buke i izračunavanja nivoa buke; b) pripreme Akcionih planova; c) načina upotrebe softvera i ažuriranja aplikacije. Organizovanje gore navedenih obuka.	AZPŽS	III kvartal 2021. III kvartal 2021. III kvartal 2022.	Broj učesnika ≥15 – broj održanih obuka	TAIEX IPA III UNDP projekat „Jačanje kapaciteta za ubrzanje procesa pristupanja EU II“
	Priprema aplikacionog formulara za obuku koja se odnosi na izvještavanje u skladu sa Direktivom 2002/49/EC, u cilju upoznavanja sa: a) obaveznim sadržajem izvještaja o nivou buke u životnoj sredini koji treba da pripremi AZPŽS; b) načinom na koji MEPPU dostavlja izvještaj EK. Organizovanje navedene obuke	AZPŽS MEPPU	2022.	Broj podnijetih prijava za obuke Broj odobrenih prijava za obuke Broj održanih obuka Broj učesnika ≥15 na obukama	TAIEX

9. CIVILNA ZAŠTITA

I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU podsjeća na potrebu da Crna Gora nastavi rad na transpoziciji zahtjeva koji proizlaze iz potpisanog Sporazuma o učešću Crne Gore u Mehanizmu unije za civilnu zaštitu, kao i za povezivanje sa Zajedničkim komunikacijskim i informacijskim sistemom za hitne slučajeve (CECIS). EU podsjeća da Crna Gora treba da uspostavi Sigurni trans-evropski servis za telematiku između administracija (sTESTA) između svog
---	--

	ministarstva, koje bi bilo odgovorno za komunikaciju, i Komisije, kao i sTESTA liniju s Ministarstvom unutrašnjih poslova. Ovo je predušlov za pristup CECIS-u.				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
9.1. Uspostavljanje sTESTA u MUP-u	Komunikacija sa EK u vezi uspostavljanjem sTESTE	MUP- Direktorat za vanredne situacije	IV kvartal 2021.	Nabavljena i instalirana oprema Uspostavljen sTESTA	Budžet Ministarstva javne uprave (procjena finansijskih sredstava: 6.780 eura) Eksterni izvori finansiranja
	Nabavka opreme koja će biti smještena u u UP				
	Instaliranje opreme				
9.2. Imenovati kontaktnu tačku u MUP-u (Direktoratu za vanredne situacije) za pristup i korišćenje CECIS-a	Imenovanje kontakt osobe i dostavljanje imenovanja EK		II kvartal 2022.	Imenovana kontaktna tačka za pristup i korišćenje CECIS-a	Finansijska sredstva nisu potrebna
9.3. Organizovati obuku za korišćenje CECIS-a	Organizovanje obuke za korišćenje CECIS-a za predstavnika MUP-a		II kvartal 2022.	Organizovana obuka za korišćenje CECIS-a Broj polaznika/ca obuke	Budžet MJUDDM, MUP i/ili TAIEEX (procjena potrebnih sredstava biće moguća nakon uspostavljanja CECIS-a)
II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU poziva Crnu Goru da ojača saradnju između Ministarstva unutrašnjih poslova, odgovornog za civilnu zaštitu, i drugih relevantnih ministarstava odgovornih za upravljanje rizicima od katastrofa, posebno u vezi s upravljanjem poplavama i industrijskim nesrećama.				
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
9.4. Izrada Nacionalnog plana zaštite i	Priprema Predloga nacionalnog plana zaštite i spašavanja od klizišta i odrona	MUP- Direktorat za	I kvartal 2021.	Pripremljen Predlog nacionalnog plana	Finansijska sredstva nisu potrebna

spašavanja od klizišta i odrona	Javna rasprava povodom Predloga nacionalnog plana zaštite i spašavanja od klizišta i odrona	vanredne situacije MER		zaštite i spašavanja od klizišta i odrona	
	Usvajanje Nacionalnog plana na Vladi	Zavod za geološka istraživanja Vlada		Usvojen Nacionalni plan zaštite i spašavanja od klizišta i odrona od strane Vlade	
9.5. Izrada Nacionalnog plana zaštite i spašavanja od bioloških i hemijskih hazarda	Priprema Predloga nacionalnog plana zaštite i spašavanja od bioloških i hemijskih hazarda	MUP- Direktorat za vanredne situacije, MEPPU Institut za javno zdravlje CETI UBHVF	I kvartal 2021.	Pripremljen Predlog nacionalnog plana zaštite i spašavanja od bioloških i hemijskih hazarda	Finansijska sredstva nisu potrebna
	Javna rasprava povodom Predloga nacionalnog plana zaštite i spašavanja od bioloških i hemijskih hazarda			Usvojen Nacionalni plan zaštite i spašavanja od bioloških i hemijskih hazarda od strane Vlade	
	Usvajanje Nacionalnog plana zaštite i spašavanja od bioloških i hemijskih hazarda na Vladi	Vlada			
9.6. Nastavak rada Koordinacionog tima za zaštitu i spašavanje i Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje	Kontinuirano sprovođenje aktivnosti od strane Koordinacionog tima za zaštitu i spašavanje i Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje u čijem radu učestvuju predstavnici svih relevantnih institucija koji su nadležni za oblast civilne zaštite	MUP- Direktorat za vanredne situacije, UP I ostali nadležni organi	Kontinuirano	Izrada Godišnjeg izvještaja o radu Koordinacionog tima za zaštitu i spašavanje i Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje Broj sprovedenih aktivnosti od strane Koordinacionog tima za zaštitu i spašavanje i Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje, na godišnjem nivou	Sredstva se obezbjeđuju na godišnjem nivou u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju

9.7. Jačanje kapaciteta sistema zaštite i spašavanja (prirodne i tehničke-tehnološke nepogode)	Organizovanje treninga i obuka za predstavnike relevantnih institucija u cilju jačanja kapaciteta za primjenu propisa koji se odnose na sistem zaštite i spašavanja	MUP MPŠV UŠ JPNP JLS privredna društva građani	Kontinuirano	Broj sprovedenih aktivnosti (treninga, obuka i sl) Broj učesnika/ca na sprovedenim aktivnostima	Budžet nadležnih institucija
9.8. Izrada Procjene rizika od katastrofa Crne Gore	Formiranje radne grupe izrada Procjene rizika Dostavljanje EK	Državni organi, organi državne uprave, NVO, akademska zajednica	I kvartal 2022	Pripremljen tekst Procjene rizika i dostavljen EK	Sredstva su obezbijedena kroz projekat koji je finansiran od strane EK
9.9. Izrada Procjene sposobnosti upravljanja rizicima	Formiranje radne grupe Izrada Procjene sposobnosti upravljanja rizicima Dostavljanje EK	Državni organi, organi državne uprave, NVO, akademska zajednica	I kvartal 2023	Pripremljen tekst Procjene sposobnosti i dostavljen EK	Sredstva će biti obezbijedena kroz projekat koji je finansiran od strane EK

10. KLIMATSKE PROMJENE

Završno mjerilo 7	<p>Crna Gora nastavlja svoje usklađivanje s pravnom tekovinom EU, posebno usvajanjem zakona o funkcionisanju <u>Evropskog sistema trgovanja emisijama (EU ETS)</u>, u skladu sa EU ETS Direktivom 2003/87/EZ i njenim uzastopnim amandmanima. Crna Gora se dalje usklađuje sa <u>relevantnim podzakonskim aktima o monitoringu i izvještavanju, akreditaciji i verifikaciji, registru Unije, besplatnoj dodjeli i aukciji</u>. Crna Gora <u>osigurava da postoji odgovarajući okvir za implementaciju EU ETS-a u cijelosti u pogledu praćenja, izvještavanja i provjere emisija gasova staklene bašte</u></p>
1) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	<p>EU prima k znanju trenutni ograničeni nivo usklađenosti zakonodavstva i poziva Crnu Goru da pojača svoj rad u tom pogledu, posebno kad je riječ o <u>Direktivi 2003/87/EZ o uspostavljanju šeme za trgovanje emisijskim kvotama gasova staklene bašte (EU ETS)</u>. Odluke o dijeljenju napora (ciljevi za sektore koji nisu obuhvaćeni ETS-om) i propisa o praćenju, izvještavanju i verifikaciji emisija gasova staklene bašte (MRV).</p>

	<p>EU konstatuje rad Crne Gore na transponovanju Regulative 443/2009/EC i Regulative 510/2011/EU o standardnim emisijama CO₂ iz putničkih automobila i lakih teretnih vozila i podsjeća na obavezu da se <u>uspostavi sistem praćenja i izvještavanja za novo registrovana vozila.</u></p> <p>EU podsjeća na obavezu da uspostavi odgovarajući okvir za ispunjavanje obaveza prema Regulativi o mehanizmu za praćenje klime (regulative (EU) br. 525/2013) i s tim povezane delegirane i sprovedbene akte.</p> <p>EU prima na znanje rad Crne Gore na usklađivanju s regulativom 1005/2009/EZ o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i Regulativom 517/2014/EU o fluorisanim gasovima staklene bašte i podsjeća na obavezu da se u potpunosti usklade s gore navedenim, kao i s povezanim delegiranim i sprovedbenim aktima.</p> <p>EU konstatuje da Crna Gora ima svoju Strategiju za klimatske promjene, ali da mora osigurati usklađenost s klimatskim i energetske okvirom do 2030. godine (npr. EU ETS direktiva, Odluka o podjeli napora, korišćenje zemljišta, Regulativa o promjeni korišćenja zemljišta i šumarstvu (LULUCF) i Regulativa o upravljanju energetske unijom) i <u>njenu integraciju u sve relevantne sektorske politike i strategije</u>, za početak implementaciju Pariskog sporazuma i crnogorskog nacionalno određenog doprinosa.</p> <p>EU naglašava potrebu da Crna Gora nastavi rad na <u>jačanju administrativnih kapaciteta i međuinstitucionalnoj saradnji.</u></p>				
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<p>10.1. Dalja harmonizacija sa sljedećim EU regulativama i direktivama: Regulativa (EU) 2018/2066–monitoring i izvještavanje; Regulativa (EU) 2018/2067–akreditacija i veifikacija; Regulativa (EU) 2018/842 – o obaveznim smanjenjima</p>	<p>Donošenje sljedećih podzakonskih akata:</p> <p>1) Pravilnik o načinu utvrđivanja obaveznih ciljeva smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte-Regulativa (EU) 2018/842 o obaveznim smanjenjima emisija CO₂</p> <p>2) Pravilnik o sadržaju oznaka, vodiča, postera, displeja i drugog promotivnog materijala o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida</p>	<p>MEPPU</p>	<p>I kvartal 2021.</p>	<p>Sljedeći podzakonski akti objavljeni u Službenom listu:</p> <p>1)Pravilnik o načinu utvrđivanja obaveznih ciljeva smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte-Regulativa (EU) 2018/842 o obaveznim smanjenjima emisija CO₂</p> <p>2)Pravilnik o sadržaju oznaka, vodiča, postera, displeja i drugog promotivnog</p>	<p>Podrška za donošenje podzakonskih akata koji proizilaze iz Zakonom o zaštiti od negativnog uticaja klimatskih promjena biće dijelom obezbijedena kroz instrument tehničke pomoći EU TAIEX-a, kao i iz budžeta Crne Gore (procjena je da je potrebno obezbijediti oko €35.000)</p>

<p>emisija; Direktiva (EU) 2018/2001-o obnovljivim izvorima energije; Regulatorna (EU) 2018/1999 - o energetske zajednice; Regulatorna (EU) 2018/841 – LULUCF, u skladu sa Zakonom o zaštiti od negativnog uticaja klimatskih promjena („Sl. list CG“ br. 73/19)</p>	<p>3) Pravilnik o bližim uslovima pristupa transportnoj mreži, postupku i kriterijumima za prihvatanje tokova ugljendioksida</p> <p>4) Pravilnik o bližem načinu i potrebnoj dokumentaciji za izdavanje dozvole za obavljanje djelatnosti ugradnje, održavanja i/ili popravke, kao isključivanja iz upotrebe opreme i proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač ili alternativne supstance</p> <p>5) Pravilnik o bližem načinu i potrebnoj dokumentaciji za izdavanje dozvole za uvoz i/ili izvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač i alternativnih supstanci-EU Regulatorna 517/2014 o fluorovanim gasovima sa efektom staklene bašte</p> <p>6) Uredba o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnim supstancama-Regulatorna EU 1005/2013 o supstancama koje oštećuju ozonski omotač</p> <p>7) Pravilnik o stručnom osposobljavanju lica koja</p>			<p>materijala o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida</p> <p>3) Pravilnik o bližim uslovima pristupa transportnoj mreži, postupku i kriterijumima za prihvatanje tokova ugljendioksida</p> <p>Pravilnik o bližem načinu i potrebnoj dokumentaciji</p> <p>4) Pravilnik o bližem načinu i potrebnoj dokumentaciji za izdavanje dozvole za obavljanje djelatnosti ugradnje, održavanja i/ili popravke, kao isključivanja iz upotrebe opreme i proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač ili alternativne supstance</p> <p>5) Pravilnik o bližem načinu i potrebnoj dokumentaciji za izdavanje dozvole za uvoz i/ili izvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač i alternativnih supstanci-EU</p>	
---	---	--	--	---	--

	vrše djelatnost ugradnje, održavanja i popravke i isključivanje iz upotrebe opremi i proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač			Regulativa 517/2014 o fluorovanim gasovima sa efektom staklene bašte 6) Uredba o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnim supstancama-Regulativa EU 1005/2013 o supstancama koje oštećuju ozonski omotač 7) Pravilnik o stručnom osposobljavanju lica koja vrše djelatnost ugradnje, održavanja i popravke i isključivanje iz upotrebe opremi i proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač	
10.2. Dalja harmonizacija sa sljedećim EU regulativama i direktivama: EU Direktiva 2018/410-sistem trgovine emisijama CO₂, Regulativa (EU) 2018/2066-monitoring i izvještavanje;	Donošenje sljedećih podzakonskih akata: 1) Uredba o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnim supstancama član 28 st.1 i 2, Regulativa o ODS i F 2) Pravilnik o bližem načinu i potrebnoj dokumentaciji za izdavanje dozvole za	MEPPU	II kvartal 2021.	Sljedeći podzakonski akti objavljeni u Službenom listu: 1) Uredba o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnim supstancama član 28 st.1 i 2, Regulativa o ODS i F	Sredstva za donošenje navedenih akata biće obezbijedena u budžeta Crne Gore

<p>Regulativa (EU) 2018/2067-akreditacija i veifikacija; Regulativa (EU) 2018/842 - o obaveznim smanjenjima emisija; Direktiva (EU) 2018/2001-o obnovljivim izvorima energije; Regulativa (EU) 2018/1999 - o energetske zajednici; Regulativa (EU) 2018/841 - LULUCF, u skladu sa Zakonom o zaštiti od negativnog uticaja klimatskih promjena („Sl. list CG“ br. 73/19)</p>	<p>vršenje rekuperacije, reciklaže i/ili regeneracije supstanci koje oštećuju ozonski omotač i alternativnih supstanci</p> <p>3) Pravilnik o bližim uslovima pristupa mreži za transport ugljendioksida, postupku i kriterijumima za prihvatanje tokova ugljendioksida (član 25 stav 5 – Direktiva 2009/31/EC</p> <p>4) Pravilnik o sadržaju oznaka, vodiča, postera, displeja i druge promotivne literature i materijala o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz novih putničkih vozila. (član 22 stav 6 Direktiva 1999/94/EC</p> <p>5) Uredba o vazduhoplovnim aktivnostima za koje se ne dostavlja plan praćenja emisija gasova sa efektom staklene bašte. (član 16 stav 5 – 2017/2392- sistem</p>			<p>2)Pravilnik o bližem načinu i potrebnoj dokumentaciji za izdavanje dozvole za vršenje rekuperacije, reciklaže i/ili regeneracije supstanci koje oštećuju ozonski omotač i alternativnih supstanci</p> <p>3)Pravilnik o bližim uslovima pristupa mreži za transport ugljendioksida, postupku i kriterijumima za prihvatanje tokova ugljendioksida (član 25 stav 5 – Direktiva 2009/31/EC</p> <p>4)Pravilnik o sadržaju oznaka, vodiča, postera, displeja i druge promotivne literature i materijala o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz novih putničkih vozila. (član 22 stav 6 Direktiva 1999/94/EC</p> <p>5)Uredba o vazduhoplovnim aktivnostima za koje se</p>	
--	--	--	--	--	--

	<p>trgovine emisijama /avijacija)</p> <p>6) Pravilnik o obliku i sadržaju izvještaja, načinu verifikacije izvještaja (član 17 stav 4 Regulatora EU 2018/2067)</p> <p>7) Pravilnik o bližim uslovima, koje u pogledu kadra i opreme, treba da ispunjava pravno lice koje vrši verifikaciju (član 218 stav 3, Regulatora EU 2018/2067)</p> <p>8) Pravilnik o sadržaju dozvole i načinu vođenja evidencije o dozvolama za emisiju GHG (član 14 Direktiva 2003/87/EC Direktiva EU 2018/410)</p>			<p>ne dostavlja plan praćenja emisija gasova sa efektom staklene bašte. (član 16 stav 5 – 2017/2392-sistem trgovine emisijama /avijacija)</p> <p>6)Pravilnik o obliku i sadržaju izvještaja, načinu verifikacije izvještaja (član 17 stav 4 Regulatora EU 2018/2067)</p> <p>7)Pravilnik o bližim uslovima, koje u pogledu kadra i opreme, treba da ispunjava pravno lice koje vrši verifikaciju (član 218 stav 3, Regulatora EU 2018/2067)</p> <p>8)Pravilnik o sadržaju dozvole i načinu vođenja evidencije o dozvolama za emisiju GHG (član 14 Direktiva 2003/87/EC Direktiva EU 2018/410)</p>	
10.3 Uspostavljanje okvira za implementaciju EU	Izrada Studije za uspostavljanje MRV sistema kao baze na osnovu koje će se uspostaviti EU ETS sistem	MEPPU	2021-2024.	Usvojena Studija za uspostavljanje MRV sistema od strane Vlade	Studija će biti urađena kroz GEF projekat: „Inicijativa za izgradnju

<p>ETS Direktive u cjelini (praćenje, izvještavanje i verifikacija-MRV emisije gasova sa efektom staklene bašte)</p>	<p>Realizacija sljedećih aktivnosti u okviru projekta „Inicijativa za izgradnju kapaciteta za transparentnost-CBIT“:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jačanje aktivnog angažovanja zainteresovanih strana i ugrađivanje MRV klimatskih aktivnosti u okviru postojećih sektorskih funkcija i ciljeva održivog razvoja; 2. Jačanje tehničkih kapaciteta za implementaciju okvira transparentnosti 			<p>Finalizacija projekta „Inicijativa za izgradnju kapaciteta za transparentnost-CBIT“</p> <p>Uspostavljen okvir za implementaciju EU ETS Direktive</p>	<p>kapaciteta za transparentnost- (CBIT)“ (vrijednost projekta €1,1 miliona)</p>
<p>10.4. Pripremiti nacionalne operatere za ulazak u EU ETS sistem</p>	<p>Implementacija Uredbe o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte</p>	<p>MEPPU, Eko fond, ME, operateri</p>	<p>Kontinuirano do 2025.</p>	<p>Stepen realizacije obaveza definisanih podzakonskim aktima za svakog operatera</p>	<p>Sredstva za realizaciju obezbjeđuju se iz sredstava nacionalnih operatera</p>
<p>10.5. Ispunjavanje preuzetih obaveza iz oblasti klimatskih promjena</p>	<p>Implementacija Nacionalne strategije za klimatske promjene do 2030.</p>	<p>MEPPU sa ostalim nadležnim organima</p>	<p>2020-2030.</p>	<p>Trogodišnji izvještaji o implementaciji Nacionalne strategije o klimatskim promjenama koje usvaja Vlada</p> <p>Broj realizovanih aktivnosti</p>	

				% realizovanih aktivnosti u odnosu na ukupan broj aktivnosti	
10.6. Uspostavljanje dugoročnog strateškog okvira niskokarbonskog razvoja	Izrada Strategije niskokarbonskog razvoja Crne Gore za period do-2050. godine	MEPPU sa ostalim nadležnim organima	2022-2024.	Strategija niskokarbonskog razvoja Crne Gore donijeta od strane Vlade	IPA III (2021-2026.) 1,0 miliona eura
	Javna rasprava				
	Donošenje Strategije od strane Vlade	Vlada	2024.		Nisu potrebna finansijska sredstva
	Usklađivanje sektorskih strategija (poljoprivreda, saobraćaj, energetika, itd.) sa Strategijom niskokarbonskog razvoja Crne Gore	Nadležna Ministarstva Vlada	2025.	Sektorske strategije (poljoprivreda, saobraćaj, energetika i sl.) usklađene sa Strategijom niskokarbonskog razvoja Crne Gore	
10.7. Uspostavljanje klimatsko-energetskog okvira do 2030. i njegova integracija u sve relevantne sektorske politike i strategije	Izrada Plana energetika-klima	ME, MEPPU u saradnji sa ostalim nadležnim organima	2021.	Izrađen Predlog Plana energetika-klima do 2030.	Sredstva za izradu Plana su obezbijedena kroz GIZ projekat „Razvoj kapaciteta za klimatsku politiku u zemljama jugoistočne i istočne Evrope, južnog Kavkaza i centralne Azije-faza III“
	Javna rasprava				
	Donošenje Plana energetika-klima do 2030.	Vlada	2025.	Donijet Plan energetika-klima do 2030. od strane Vlade	
10.8. Revizija NDC	Izrada dokumenta revizija postojećeg Nacionalnog doprinosa smanjenju emisija GHG (NDC) do 2030. godine	MEPPU	2021.	Donošenje revidovanog NDC-a od strane Vlade	Sredstva su obezbijedena od strane UNDP-a u iznosu od oko € 164.297
	Sprovedena Javna rasprava o Nacrtu NDC-ja				

	Dostavljanje Predloga NDC-ja relevantnim institucijama na davanje mišljenja				
	Upućivanje Predloga NDC-a Vladi na usvajanje	Vlada			
10.9. Ispunjenje revidovanog NDC-ja	Realizacija mjera koje proističu iz revidovanog NDC-ja u sektorima energetike, saobraćaja, poljoprivrede i šumarstva	MEPPU MPŠV ME MKI	Kontinuirano, 2021-2030.	Godišnji Izvještaji o realizaciji NDC-ija koje usvaja Vlada u IV kvartalu Izračunat % smanjenja GHG-a (na godišnjem nivou) u odnosu na projektovano smanjenje do 2030.	Sredstva se obezbjeđuju iz budžeta nadležnih resora i eksternih izvora Precizan iznos i izvor finansiranja biće dati u Nacionalnom doprinosu smanjenju emisija GHG (NDC) do 2030.
10.10. Jačanje administrativnih kapaciteta i međuinstitucionalne saradnje	Organizovanje treninga i obuka za službenike iz svih relevantnih sektora Zapošljavanje dodatnih kadrova na poslovima vezanim za implementaciju politike oblasti klimatskih promjena	MEPPU ME MKI MPŠV	Kontinuirano	Broj organizovanih treninga i obuka na godišnjem nivou Broj službenika/ca, kao i broj institucija zastupljenih na treninzima Broj novozaposlenih zaduženih za pitanja iz oblasti klimatskih promjena u nadležnim institucijama	Treninzi i obuke biće organizovani u okviru sljedećih projekata: Jačanje crnogorskog Nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC) i akcija adaptacije u okviru transparentnosti – CBIT; Plan pripravnosti za saradnju sa Zelenim klimatskim fondom i izradu Nacionalnog programa

					<p>prioritetnih aktivnosti;</p> <p>Izgradnja kapaciteta za politiku klimatskih promjena na zapadnom Balkanu, centralnoj i istočnoj Evropi i centralnoj Aziji – (GIZ- CDCP III);</p> <p>Izrada Četvrtog nacionalnog izvještaja Crne Gore o klimatskim promjenama (FNC);</p> <p>Izrada Trećeg dvogodišnjeg ažuriranog izvještaja Crne Gore o klimatskim promjenama (TBUR);</p> <p>Izrada Nacionalnog plana adaptacije na klimatske promjene NAP (GCF) i Tehnička podrška za monitoring i implementaciju politika za zaštitu životne sredine i klimatskih akcija– IPA II</p>
--	--	--	--	--	---

					Budžet nadležnih institucija
10.11. Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti klime	<p>Kontinuirano usklađivanje sa najavljenim revizijama relevantnog zakonodavstva u oblasti: ETS Direktive, Odluke o dijeljenju napora, LULUCF Uredbe, Direktive o energetskej efikasnosti, Direktive o obnovljivim izvorima energije, propisa o standardima emisija CO₂ za automobile i vozila</p> <p>Usklađivanje strateških dokumenata sa modificovanim klimatskim ciljevima i novom EU Strategijom o adaptaciji na klimatske promjene i Evropskim klimatskim sporazumom</p>	MEPPU ME	Kontinuirano	<p>Usklađeno zakonodavstvo sa revizijama relevantnog EU zakonodavstva u oblasti klime</p> <p>Usklađena strateška dokumenta sa modificovanim klimatskim ciljevima i novom EU Strategijom o adaptaciji na klimatske promjene i Evropskim klimatskim sporazumom</p>	UNDP, IPA, eksterni izvori finansiranja

Prilog 1. Plan implementacije Direktive UWWTD

Osjetljivost	Plan implementacije Direktive UWWTD						
	Klase veličina aglomeracija (ES)						
	preko 100.000 (ispuštanje u osjetljiva područja)	50.000-100.000 (ispuštanje u osjetljiva područja)	50.000-100.000	15.000-50.000 (ispuštanje u osjetljiva područja)	15.000-50.000	10.000-15.000 (ispuštanje u osjetljiva područja)	2000 -10.000 i manje od 2.000
Obaveza u skladu sa veličinom aglomeracije i osjetljivosti područja u smislu Direktive UWWTD	Sakupljanje otpadnih voda, strožiji tretman	Sakupljanje otpadnih voda, strožiji tretman	Sakupljanje otpadnih voda, sekundarno prečišćavanje	Sakupljanje otpadnih voda, strožiji tretman	Sakupljanje otpadnih voda, sekundarno prečišćavanje	Sakupljanje otpadnih voda, strožiji tretman	Sakupljanje otpadnih voda, sekundarno prečišćavanje
Krajnji rokovi opremanja aglomeracija	31/12/2031	31/12/2031	31/12/2031	31/12/2033	31/12/2033	31/12/2035	31/12/2035
Broj aglomeracija	2	2	2	7	2	1	21
Procijenjeno opterećenje otpadnih voda u ES (ekvivalent stanovnik)	348,000	159,000	135,000	175,000	62,000	15,000	83,000
Opterećenje otpadnih voda u procentima (% od ukupnog)	35,6%	16,4%	13,8%	17,9%	6,3%	1,5%	8,5%
Tabela 2, Rokovi opremanja aglomeracija neophodnom infrastrukturom u zavisnosti od veličine aglomeracije i opterećenja							

Prilog 2. – Rad pumpi i postavljanje vještačkog ostrva za ptice (Ulcinjnska solana)

Za naredni period jesen-zima-proljeće:

Osiguranje nesmetanog i kontrolisanog rada pumpi, s ciljem da se poplavi što više bazena, preusmjeravanje vode na ona mjesta u Solani, gdje infrastruktura to još omogućava, držanje nivoa vode po dogovorenom programu, koji se priprema za potrebe seobe i zimovanja ptica. Iz tog razloga je potrebno i svakodnevno (ili barem periodično) praćenje nivoa vode po bazenima.

Alternativna lokacija, u slučaju da se zbog tehničkih uslova ne bi moglo početi sa radovima na sjevernom dijelu

U aprilu definisati nivo vode, koji se održava čitavu sezonu gniježdenja na jednakoj visini, sa upumpavanjem morske vode u i ispuštanjem vode iz Solane (poslije perioda snažnih kiša) i obavljati svakodnevni monitoring nivoa i tome prilagoditi režim rada pumpi.

¹⁴ LEGENDA: PLAVA – dubina do 1,0 m vode (prosjeck cca 0,5 m) održava se cijelu godinu (Jezero1 i 2); ŽUTA sa crvenom crtom – od 5 do 15 cm dubine vode održava se cijelu godinu i ZELENA – od 1.4.- 31.8. područje održava se suvo, bez vode. U ostalom periodu godine dubina vode od 5 do 15 cm (najmanje 4 mjeseci/god.)

Prilog II - Priprema vještačkih ostrva za gniježđenje ptica

Legenda:

PLAVA – mogućnost formiranja plutajućih ostrva (gnjezdilište za čigre i druge močvarice)

-2 grupe po 5-6 raftova, pokrivenih šljunkom i posebnim uređenjem gornjeg sloja, učvršćeno u dno

ZELENA – sanacija postojećih bentova, koji služe kao »ostrva« (gnjezdilište za čigre i druge močvarice)

-Postojeći nasip pretvoriti u seriju manjih ostrva (5 –10 kom) 20 x 1 m

Što-Otklanjanje vegetacije

ŽUTA – gnjezdilište za flamingose; ostrvo, dimenzija 75 x 15 m, koje se izgradi nasipanjem materijala:

Uslovi:

-Od 1.2. do 31.8. ostrvo da je 20-30 cm iznad stalnog nivoa vode.

-Napravljene vještačke „šolje“ za gniježđenje flamingosa (cca 100 kom).